

mladá slovenská poviedka 2024

Mladá slovenská poviedka 2024

zborník literárnych prác

z XXI. ročníka celoštátnej súťaže mladých autorov

ORAVSKÉ
KULTÚRNE
STREDISKO

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne
október 2024

Z verejných zdrojov podporil

u. fond
na podporu
umenia

ISBN 978 - 80 - 89744 - 23 - 7

Obsah

Slovo na úvod	7
Zoznam súťažiacich autorov	8
Výsledková listina	11
1. kategória	
Ema Michelčíková, Cestovanie s dieťaťom	13
Eva Töröková, Krákanie bielych havranov	17
Nataša Matušáková, Na vlnách osudu	20
2. kategória:	
Barbora Krčová, Bol v tom háčik	24
Ema Beňová, Konečne začalo svitať	28
Eva Sívoková, Kaleidoskop	30
Jozef Lalík, Črepinami do dlaní	34
Katarína Garberová, Zásady organistov	38
Mariana Ibrahimí, Pod lesom	43
Zuzana Martinčeková, Cesta k sebprijatiu	51
Matúš Majerník, Jej zelené oči	54
3. kategória	
Daniela Romanová, Výlet do zahraničia	60
Diana Melničáková, Maslowov kosodĺžnik	64
Dominika Vícenová, Mnoho tvárí lásky	67
Henrich Fačkovec, Maxwellov démon	71
Lea Krajčí, Vysvetli mi lásku	77
Miroslava Crkoňová, Tichý odposluch	82
Peter Kucharík, V sobotu večer, v nedeľu ráno	86

Slovo na úvod ...

Kaleidoskop

Súťaž Mladá slovenská poviedka prináša každoročne svoje vyhodnotenie na jeseň. Azda nebudem priodvážny, keď práve jeseň označím spomedzi všetkých ročných období za jedinečnú literárnu autorku, hotovú poetku. Viem, viem, tu sme na ploche prózy, no hovoríme o tvorbe – o písaní. A navyše, kde-tu do poviedok kvapne z pera mladých autorov aj za hrst' poézie. Jeseň ako taká, či ako taká autorka, býva famózna v tom, že každoročne pracuje s tými istými farbami, čo predstavuje pomerne úzky okruh, ale predsa prináša každý rok jedinečné obrazy – píše ich originálne a pozýva nás vďaka tomu žasnúť. Podobne sa stáva aj v nových prácach mladých literátov. S výnimkou pandemického obdobia sa témy či motívy viac-menej opakujú, ale každoročne ich mladí ponúkajú originálne a nanovo. Aj preto mám súťaž Mladá slovenská poviedka rád. Vždy čakám, čo zaujímavé mladí pisatelia vymyslia, čo pošlú, teda s čím vyjdú na tento literárny trh. Aktuálny ročník sa preto opäť stáva pestrou paletou tém, spracovaných motívov, myšlienok, obrazov či štýlov. Jedna z ocenených poviedok má názov Kaleidoskop, pričom vieme, že kaleidoskop predstavuje zväčša detskú hračku, ktorá pomocou sústav zrkadiel či rôznych farebných teliesok, prípadne sklenených guľôčok vytvára neopakovateľné obrazce pri pohľade oproti svetelnému zdroju. Presne taká býva, a aj v tomto roku znova je Mladá slovenská poviedka – je poviedkovým kaleidoskopom, ktorý nám poodhaľuje fascinujúcu krajinu mladých pier, neopakovateľných obrazov a hravej fantázie, za ktorou tušíme talenty. Držme im palce, aby v sebe poodhalený potenciál vnímali, rozvíjali ho a bez potreby spyšnenia rástli.

Marcel Páleš

Zoznam súťažiacich autorov

1.kategória: žiaci základných škôl a osemročných gymnázií

Šimon Čučka, Dolný Kubín
Katarína Tanušková, Lazy pod Makytou
Eva Töröková, Banská Bystrica
Ema Michelčíková, Prešov
Alžbeta Garberová, Šarišské Michaľany
Nataša Matušáková, Lokca

2. kategória: študenti stredných škôl

Kristína Halvoňová, Martin
Zuzana Martinčeková, Strečno
Eva Sívoková, Pítelová
Ema Beňová, Nová Dubnica
Jozef Lalík, Zvolenská Slatina
Katarína Garberová, Šarišské Michaľany
Herbert Kubička, Žilina
Natália Doležáleková, Vrútky
Tomáš Molnár, Trstené
Matúš Majerník, Rožňava
Barbora Krčová, Bitarová
Simona Martonková, Bošany
Daša Brontvajová, Oravská Jasenica
Marianna Ibrahimí, Topoľčany

3. kategória: študenti vysokých škôl a dospelí do 30 rokov

Henrich Fačkovec, Nitra
Lea Krajčí, Nitrianske Pravno
Stanislava Pilátová, Partizánske
Ema Hlavačová, Čadca
Daniela Romanová, Zákopčie
Dominika Vícenová, Stupava
Karol Slovik, Námestovo
Miroslava Crkoňová, Púchov
Diana Melničáková, Snina
Peter Kucharík, Gíraltovce

Výsledková listina

1. kategória:

1. miesto: **Nataša Matušáková** – Na vlnách osudu
2. miesto: **Eva Töröková** – Krákanie bielych havranov
3. miesto: **Ema Michelčíková** – Cestovanie s dieťaťom

Prémia: neudelené

2. kategória:

1. miesto: neudelené
2. miesto: **Katarína Garberová** – Zásady organistov
2. miesto: **Matúš Majerník** – Jej zelené oči
3. miesto: **Barbora Krčová** – Bol v tom háčik

Prémia 1: **Eva Sívoková** – Kaleidoskop

Prémia 2: **Marianna Ibrahimí** – Pod lesom

3. kategória:

1. miesto: **Henrich Fačkovec** – Maxwelllov démon
2. miesto: **Lea Krajčí** – Vysvetli mi lásku
3. miesto: **Diana Melničáková** – Maslowov kosodĺžnik

Prémia: neudelené

Práce posudzovala odborná porota v zložení:

Predseda poroty: PaedDr. Marcel Páleš

Členovia poroty: Mgr. Katarína Tholtová
PhDr. Marek Zákopčan

EMA MICHELČÍKOVÁ

Cestovanie s dieťaťom

Ešte pred pár hodinami si Tereza myslela, že cestovať s dieťaťom na dovolenku bude náročné. No nie je. Hneď ako s manželom vyrazili z domu, malý Šimon zaspal a oni sa mohli pokojne rozprávať, púšťať si obľúbenú hudbu, skrátka – dokonalá cesta. Preladila na inú stanicu rádia. Trochu to zašumelo, potom sa ozval hlas moderátorky. Správy. Aspoň sa dozvie niečo nové, budú sa mať o čom rozprávať s manželom. Ešte dve hodiny cesty autom, potom tri na trajekte a sú tam.

Diskusia vpredu mohla byť akokoľvek hlasná, Šimona vzadu to nezobudilo. Prebrali politiku, správy, bláznov na cestách, ubytovanie a všetko potrebné, pomaly im dochádzali témy. Veď kto by sa čudoval – o jednej ráno. Prístav nedohľadne, no malý spal, tak sa nestresovali. Cestovať nocou bol skvelý nápad.

Cestovať nocou bol otrasný nápad. Dominika to oľutovala hneď po štarte. Čakala, že Ela zaspí, no nič také sa nestalo. Na knihy, ktoré ju dokázali umlčať, bola príliš veľká tma, detské pesničky ju prestali baviť po pár minútach. Rodičia si svoje pustiť nemohli. To pre Elu znamenalo ignoráciu. Ona chcela, aby sa o ňu zaujímali. Chcela sa rozprávať.

Dominika s manželom boli po pár hodinách zúfalí. Vyčerpali všetky svoje nápady na slovné hry, internet už tiež nemal ďalšie návrhy. Jedna hodina ráno, rodičia unavení, dieťa plné života. Na trajekte to asi nebude iné. Ale aspoň sa bude môcť Ela viac vybehať. Možno ju to unaví. A to si myslela, že cestovať s dieťaťom nebude náročné.

Plná, plná, plná... Tereza začala trochu ľutovať že si dali pri aute tak načas a ľudia už obsadili všetky voľné miesta. Šimon rozospato kráčal za ňou. Šúchal si oči, neónové svetlá mu vadili. Až posledná kajuta, ktorú našli, vyzerala prázdnejšie. Okrem zopár obsadených kožených sedačiek tam nikto nebol. To, prečo bola taká prázdna, sa jej v tej chvíli riešiť nechcelo. Terezin manžel si ľahol na dve taburetky a vysilený po niekoľkých hodinách šoférovania okamžite zaspal. Tereza si vzala Šimona na kolená a oprela sa o stenu. Tri hodiny ráno. Zavrela oči.

Vzápätí ich otvorila.

Voľná bola len posledná kajuta, až príliš prázdna na to, aby to bolo normálne na takej preplnenej lodi. Nikde inde však miesto nebolo. Myslela si, že sú poslední, no za nimi ešte vošla rodina s rozospatým

chlapcom zhruba v Elinom veku. Videla, že sú v podobnej situácii ako oni.

Vyhliadla si menší kožený gauč v rohu miestnosti. Nechcela si ľahnúť, bola pripravená na ďalšie slovné, prípadne aj pohybové hry s Elou. Jej manžel zaspal okamžite; a na jej prekvapenie aj Ela. Ľahla si k nim a unavene zavrela oči. Na gauči to nebolo veľmi pohodlné, no vyzerala spokojne. Hry v aute ju predsa len unavili.

Šimonovi žiarili oči. – Loď. To bolo preňho fascinujúce. V tej tme o tretej ráno všetko svietilo, blikalo, vydávalo zvuky, ktoré nevedel identifikovať, a on bol plný energie nájsť ich zdroj. Potiahol mamu za ruku. Tvárila sa nechápavo a nie práve nadšene. Začal poskakovať okolo taburetky, vytiahol baterku z batoha a zasvietil jej do tváre. Veď tiež mohla spať v aute. Teraz nech sa ide hrať!

Tereza nechápala, čo sa stalo. Doteraz bol Šimon pokojný, ospalý, skrátka ideálne dieťa na cestovanie. Znechutene otvorila oči a znova ich privrela pred prudkým svetlom baterky. Stiahla mu ruku tak, aby svetlo mierilo do zeme, nech ide spať. Šimon s tým však vrcholne nesúhlasil.

„Mami, pozri, tam!“ zmizol za rohom, kým sa Tereza stihla prebrať. Prudko sa postavila a trochu neohrabane sa rozbehla za ním. Dolu schodmi do podpalubia a... prestala počítat', koľkokrát zahla za roh. Keď už bola s dychom na konci, skoro nabúrila do rozžiareného Šimona stojaceho na prahu dverí. Vyvaloval oči na blikajúce herné automaty a LED pásy, ktoré lemovali miestnosť. Nech sa nerozbehne dnu, to by bolo... a stratila ho z dohľadu.

„Harry! Harry! Zlez dolu!“

Dominika sa zobudila na to, že pri nej sedí niečo veľké. Okamžite sa posadila tvárou v tvár prerastenému zlatému retrieverovi. Nechcela vykriknúť, aby náhodou nezobudila Elu, no šok to bol poriadny. Poobzerala sa po majiteľovi toho stvorenia. Staršia pani s výrazne ružovými vlasmi už rázne kráčala k nim, potiahla ho za obojok a on neochotne zišiel zase na zem.

„Musíte Harryho ospravedlniť, ale on vám nič neurobí...“ mlela dookola ospravedľujúcim hlasom.

„Nemajú psy náhodou špeciálnu kajutu?“ nechápala.

„Majú, veď tu!“

„Mamiiiiiiii! Medúzy, pozri!“

Päť hodín ráno. Nasilu otvorila oči a z posledných síl sa rozbehla k synovi, ktorý práve visel viac než polovicou tela cez zábradlie lode. Chytila ho za mikinu a stiahla na palubu. Pokojne sa tam prechádzali ľudia, čakali na východ slnka. Aj oni sa práve teraz mohli budiť, prezliecť sa a ísť sa pozrieť. Chcela tak veľa? Napol krokom, napol behom sa pohla za Šimonom, ktorý práve skúšal, či sa dá šmyknúť po zábradlí, čo viedlo do podpalubia.

Zišla po schodoch a zaborila si hlavu do dlaní. Doteraz nevedela, že na trajekte je aj obchod.

„Pozri akého majú tigra!“

Ak ten plyšák nemeral pol metra, tak ani centimeter. Šimon ho objal a začal s ním poskakovať.

„A bude sa volať Simba!“ za každým slovom nasledoval skok.

Nebol Simba náhodou lev? A nie je to o piatej ráno úplne jedno? S povzdychom sa pozrela na cenovku. Lacná hračka to nebude.

„Ak ti ho kúpim, pôjdeme späť do kajuty?“

Šimon nadšene prikyvoval. O chvíľu už nadšene vykračoval cez dlhé lodné chodby so Simbom v náručí. Vošli do kajuty, Tereza zavrela dvere a vyčerpane si sadla na stoličku. Ísť späť do kajuty pre ňu znamenalo ísť si konečne ľahnúť.

„Mami, aha, pes!“

„Harry, neskáč!“

Šesť hodín ráno. Nastúpili do auta. Ela vyzerala vyspatá, usmievavá. Načerpala energiu na nové hry. No nakoniec to cestovanie nebolo také zlé. Všetci sa predsa vyspali a za poslednú hodinu, odkedy ju zobudil Harry, stihla nájsť Dominika aj nejaké nové hry. Alebo si zahrajú tie staré. Kolóna áut sa pomaly začala posúvať na pevninu.

Šimon si sadol do sedačky, objal Simbu a zaspal. Tereza si zničené oprela hlavu. Poslednú polhodinu už len držala syna za lem trička a snažila sa nezaspať. Oddelenie pre psy vážne nemuseli trafiť. Dúfala, že Šimon tam nezobudil veľa ľudí. A teraz vyzeral tak pokojne...

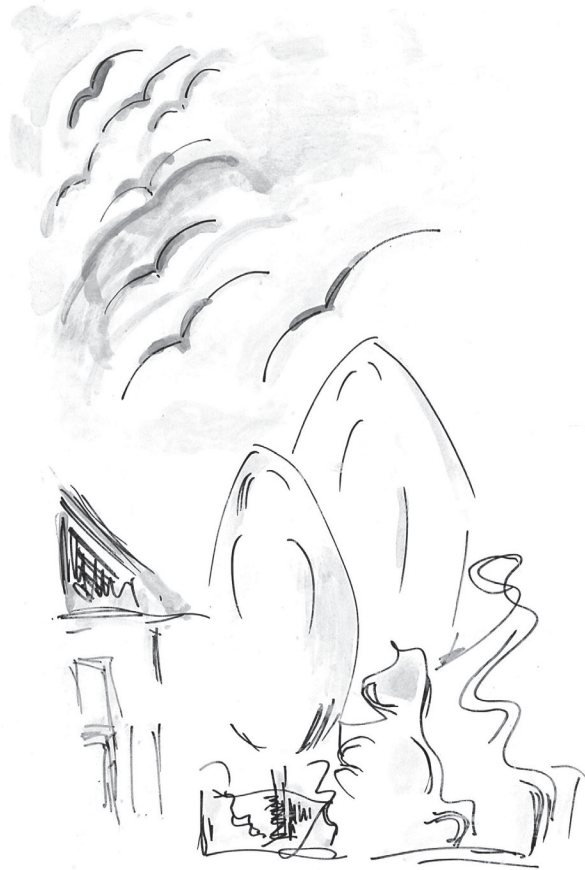
Ešte pred pár hodinami si Tereza myslela, že cestovať s dieťaťom na dovolenku nebude náročné.

Ešte pred pár hodinami si Dominika myslela, že cestovať s dieťaťom na dovolenku bude náročné.

Eva Töröková

Krákanie bielych havranov

Cintorín nepoznal hranice. Tiahol sa od severu po juh a od východu po západ. Na jeho sivej pôde nerástli púpavy či tráva, len náhrobky. Rašili zo zeme ako vlasy z hlavy, v presných rozostupoch a husto. Boli bielym snehom, ktorým sa zakrývali dokaličené telá ukryté v hĺbkinách zeme. Boli ochrancami i väzením bez menovky. Státisíce bielych kameňov.

Nad cintorínom vysoko v oblohe plachtili havrany. Perá ich rozpätých krídel svietili farbou zimného slnka, akoby tie nešťastné vtáky súcítli s pochovanými dušami a snažili sa zladit' s ich bolesťou. Z diaľky by si človek mohol myslieť, že sa stretol s mierovou holubicou. Nemohol by sa viac myliť.

Havran je smrť, zloba, skaza, biely havran je tým, čo nasleduje potom. Je symbolom ťažko vydretého šťastia a slobody, za ktorú sa zaplatilo tou najvyššou cenou. Vtáky na oblohe si to uvedomovali, vedeli o tom bremene, čo ťahali za sebou, a preto ani ich mláďatá nešantili vo vetre a oblakoch. Spolu smutne krúžili nad cintorínom, svojím domovom, ktorý im prináležal, i keď ho nezískali. Prezerali si každý obľý kameň z kremeňa a ronili nad ním svoje krvavé slzy. Havrany boli jedinými živými tvormi na celej tejto pláni. Až kým neprišiel on.

Bol prvý z mnohých, ktorí cintorín navštívili. Tikot jeho srdca bol v tejto tichej krajine tak hlučný, že všetky havrany sa zlietli k nemu a začali splašene krákať. Tlačili ho späť, tam, skadiaľ prišiel. Biele vtáky nechceli, aby tu muž zostal. Toto nebolo miesto pre živých, tu odpočívajú tí, čo si už svoje odtrpeli. No on to určite nevedel, a preto mu to museli vysvetliť. S vervou mu dohovárali a trepotali krídlami, nech sa vráti a neruší spiacich, no on im nerozumel. Predsa len, nebol vtákom. Nikdy sa nerozprával spevom a nikdy nevidel svet tak, ako ho vidí slnko. Nemohol rozprávať ich rečou. Bol to len človek.

Sklonil sa k tej záplave bielej a stislo mu srdce. Pozrel sa na nich a povedal im: „Prepáčte, že som prišiel neohlásene, no nepočká to.“ Havrany stíchli a pozerali sa naňho svojimi krvavými očami. „Musím tu niečo nájsť.“

Jeho hlas sa niesol medzi hrobmi ako vietor a havrany nevedeli, čo majú robiť. Nájsť? Čo tu môže nájsť? Nezostalo už nič. No muž sa poobzeral po cintoríne, vdýchol do seba jeho mŕtvoľnú dušu a vybral si

jeden hrob. Havrany sa zhŕkli vŕokol a pozorovali ho. Muž nemohol odísť. Aby vošiel na pôdu mŕtvych, musel za sebou spáliť cestu k životu. No jeho srdce stále bilo.

Havrany boli zmätené. Ešte viac ich zmiatlo, keď uvideli, čo muž robí. Svoje ruky zaboril po lakte do šedej zeme a začal ju hádzať za seba v priehŕštiach. Hrabal jamu, pôda mu fŕkala do tváre a špinila jeho košeľu. Havrany to pobúrilo. Prečo ruší kľud tých, čo ležia v týchto hroboch? Vzlietli a spustili sa naňho. Zadraplí sa do jeho kože svojimi pazúrmí a ostrými zobákmi vŕtali krvavé diery do jeho šije, no muž na to nedbal.

„Nechápete, havrany?“ pýtal sa zúfalým hlasom, zatiaľ čo sa oháňal pred ich útokmi, „ja to musím urobiť. Sľubujem, každý hrob zakopem späť. Ani nepoznáte, že sa ho niekto dotkol.“

Havrany nahnevane zakrákali. Neveríme ti, človek, mračili sa.

„Sľubujem vám to! Môžete sa pozerat', a ak svoj sľub nesplním, kľudne ma roztrhajte zaživa!“

Pri týchto slovách bieli strážcovia cintorína ustúpili, no podozrievavo sledovali každý jeho pohyb. Mal doškrabanú tvár a červené fľaky na košeli, ktoré vyzerali ako oči havranov. Nezastavil sa ani na sekundu. Hrob mohol odhrabávať i celú večnosť, i jediná chvíľu, lebo nad cintorínom nesvietilo slnko a neputovalo po oblohe tak ako inde. No muž svoju prácu dokončil a teraz stál vnútri šesť stôp hľbokej jamy. Havrany sa zhŕkli vŕokol neho. Bolo im ťažko z toho, že sú tak ďaleko od neba.

Celá skupina, muž a vtáky sa pozerali na telo, ktoré ležalo dole. Bol to chlapec. Mal možno šesť rokov. Košielku mal zafúľanú od hlíny, na nose mu tancovali pehy. Vyzeral, akoby spal.

Muž si vzdychol. Láskovým gestom chlapcovi odhrnul z čela vlasy a vyšiel z jamy. Nasledoval ho kŕdel' bieleho peria. Svojimi hrubými rukami začal chlapca zasypávať zemou tak, ako to sľúbil havranom, no tie to nezaujímalo. So žiaľom sa pozerali na muža, lebo si uvedomili, prečo je tu. Státisíce bielych kameňov.

Keď sa nad spiacim chlapcom zavrela zem, presunul sa k ďalšiemu hrobu. Pokračoval vo svojej úlohe – vykopal hrob, až kým neodhalil telo vnútri. V tomto ležala staršia žena s prsnými ústami, mala oblečený elegantný kostým. Ruky pevne späť na bruchu držali medailón. Muž v krvavej košeli jej dlane napravil tak, aby bol medailón zakrytý úplne. Potom ju zakryl pôdou ako perinou, nech môže ďalej odpočívať.

Mal síce všetok čas na svete, no bál sa, že i tak mu nebude stačiť na preskúmanie všetkých hrobov na cintoríne. Presunul sa ďalej. Biele havrany ho už pri práci nepozorovali. Krúžili nad svojím domovom a ronili krvavé slzy tak, ako už roky predtým, než muž prišiel.

Po mužovi sa tu začali objavovať ďalšie zblúdené duše. Boli to rodičia, deti i starci. Prehľadávali hrob po hrobe a hľadali. Pre havranov

to bol smutný pohľad: osamelé siluety v šedej krajine hrabúce sa v pôde, čo pochovala toľko nešťastia. Dávali na nich pozor, nech každému mŕtvemu upracú domov predtým, než sa presunú k ďalšiemu. Želali si, aby im vedeli poradiť: toto je hrob človeka, ku ktorému chcete zaľahnúť. Nasledujte nás a my vám to ukážeme. No havrany netušili, kto leží pod náhrobkami, a tak mohli len žiaľiť.

Muž zrazu nebol jediným. Občas stretol inú zablúdenú dušu. Havrany počuli ich rozhovor:

„Ujo, nevideli ste môjho ocka?“

„Ako vyzeral?“

„Mal krátke, čierne vlasy. A zelenú uniformu s okrúhlymi kovovými brošňami.“

„Nie, nevidel. Mrzí ma to.“

„Chýba mi, ujo.“

„Určite ho nájdeš. Si silná.“

„Áno.“

„Nevidela si náhodou mladú ženu so zelenými stužkami vo vlasoch? Vlasy mala plavé a nosila okuliare.“

„Asi nie. Prepáčte, ujo.“

A ich cesty sa rozišli. Na cintorín dopadla zhora spŕška krvavých sĺz.

Niekedy človek stratí toľko, že je ochotný odísť do večnosti, aby to našiel. Hľadať to, čo zostalo z jeho prvej lásky, z jeho rodiny, z jeho priateľov. Je ochotný zodrať si nechty od suchej zeme s vidinou, že pod ňou nájde to, po čo prišiel a už to nikdy nepustí.

DCéra nájde, kde odpočívajú jej rodičia. Vnuk objaví náhrobok svojej starej mamy, ktorá ho vychovala a v rukách zvierá medailón s jeho podobizňou. Muž zaľahne do hrobu svojej milej a jej hrob sa stane i jeho. Len tak nájde duša človeka pokoj.

Havrany ľuďom nevedia pomôcť. V tomto krutom divadelnom predstavení dostali rolu diváka. Krúžia po oblohe v oblakoch bieleho peria a roní slzy, prelievajú krv, čo už preliata bola a kropia ňou mŕtvu pôdu dúfajúc, že všetky zlomené duše nájdu to, po čo prišli. A keď čas zahatá cestu k cintorínu, stane sa z neho lúka s jasnou zelenou trávou a smejúcimi sa púpavami. No zatiaľ pre tie úbohé operené tvory neostáva iné, než plakať.

Nataša Matušáková

Na vlnách osudu

Za horizontom sa schovávalo jemné svetlo večerného slnka, ktoré vrhlo posledné lúče nad mesto. Septembrové slnko však nebolo jediné, ktoré sa chystalo do ríše snov.

Schúlená do kľbka som tíško snívala o inom živote. Patrilo mi iba zopár horkých sĺz, ktoré bojovali s mojimi modrými očami a napokon boli jediné, čo ešte pohladili moje vpadnuté bledé líca.

Tancovala som v mesačnom svite, vznášala som sa v oblakoch a moja myseľ vytvárala nádherné obrazy prepletené medzi realitou a ilúziou v dokonalom súzvuku.

„Buch, prásk, bum!“ zo sna ma zobudil zasa ten otravný hlučný stroj. Žula ho hrdza a pripomínal mi hrdzavé srdce môjho otca. Kvapkal z neho smradľavý čierny olej a ničil posledné stebľa zelenej trávy. – Ako môj otec. Požieral posledné kúsky mojej radosti. V srdci som mala zovretý smútok a moje bôľne súcno pokračovalo ako tragikomédia, ktorú režiroval on.

Mama sa už z nemocnice nikdy nevrátila. A každodenné návraty zo školy do polorozpadnutej chatrče vedľa skládky odpadu boli čoraz častejšie sprevádzané hladom, samotou, nezájmom a prázdnyimi fľašami od alkoholu.

Raz v lete prišli nejakí neznámi muži. Rozprávali sa s otcom. Začula som len útržky viet, pár slov: nelegálne, vyst'ahovať, rozšíriť skládku... Otec sa potom niekoľko dní neukázal. Namiesto neho prišli buldozéry.

Mojím životom sa stala snaha prežiť opäť ďalší deň na skládke. Našťastie som na to nebola sama. Ryšavý kocúrik Miňo a jeho sestra Mimi sa stali mojimi jedinými kamarátmi, mojimi búrľavými vrbami. Aj ich sa niekto zbavil ako nepotrebných harabúrd.

Už som si zvykla zobúdzat' sa obklopená pokazenými nefunkčnými a už dávno nemilovanými vecami. Ľuďom sa často spomienky vytratia z pamäti a vyhodia dobré veci s niekoľkými jazvami od detí. Ako som videla v jednom vyhodennom časopise – domácnosti pohltila biela, čierna a šedá; a smetiská kričia farbami. Malo by to byť predsa naopak!

A tak som sa denne predierala odpadom spolu s kamarátmi. Nebolo to nič príjemné, na nohách sa mi vytvárali ďalšie nové rany. Ostrá bolesť v chodidlách sa stupňovala. Tie topánky, ktoré som našla nedávno, sa

už rozpadli.

„Musíme nájsť niečo, čím si naplníme brušká,“ prihovorila som sa mačiatkam. Spomenula som si na mamu, ako vravievala, že mi v bruchu hrajú hudci. Mimi si malým noštekcom už niečo našla. A Miňo? Kde je Miňo? Nikde som ho nemohla nájsť.

„Hej, ty tam!“ ozvalo sa zrazu za mnou. Bola som vyľakaná a srdce sa mi rozbúchalo. Inštinkt mi diktoval rýchlo sa skryť. No neznáma osoba ma nasledovala. V hlave mi vírili myšlienky... Čo odo mňa chce?

„Počkaj! Nechcem ti ublížiť. Vyjdi von!“ ozval sa milý ľudský hlasok. Zvedavo som si prezerala neznámu z bezpečia vraku starého Forda.

„Ja som Lili a ty? Vieš, asi som sa stratila. Pomôžeš mi? Mala som byť už dávno doma. Naši sa budú hnevať...“

Nedôverčivo som vystrčila nos zo svojho úkrytu. Stála tam v nádherných čistých šatách, ľahučkých ako pavučinka. Na chrbte niesla ružový batoh. Ružové sandálky sa leskli novotou a zlaté vrkoče voňali levanduľou. Ale v jej očiach som pobadala nežný smútok.

„Cestou zo školy som zbadala krásneho oranžového kocúrika. Chcela som ho iba pohladit'... a ani neviem ako, zaviedol ma až sem,“ vysvetľovala.

„Môžem ťa vyvieť z tejto skládky, ale potom si už na to sama.“ odvrkla som nepríjemným tónom. Neviem, prečo som mala nutkanie byť k nej odmeraná. Obzerala si ma veľkými zvedavými očami, ktoré lemovali tmavé smutné tieň.

„Čo tu robíš?“ opýtala sa a rozhliadla sa okolo seba. „Toto je smetisko, však?“

„Áno,“ odvetila som opatrne. „Ja, ja... Ja sa tu chodievam hrať,“ zamrmlala som. „Je tu veľa zaujímavých vecí. Je to moje kráľovstvo!“ znela som už naschvál sebaisto. „Ak chceš, ukážem ti ho,“ pozvala som ju do svojho sveta.

Ukázala som jej moje obľúbené miesta a neustále som na ňu dávala pozor, aby sa nepošmykla. Zdalo sa mi, že dýcha oveľa ťažšie ako ja. Každú chvíľu si potrebovala oddýchnuť, lebo ju trápil kašeľ. Spreádzali nás mačiatka a Lili ich neustále hladkala a túlila k sebe. Z batohu vybrala nedotknutú desiatu a všetci štyria sme si na nej pochutili. Vôbec sme nevnímali čas. Až keď sa slnko začalo nakláňať k okraju kopcov, konečne sme sa vymotali zo skládky.

„Zajtra prídem,“ sľúbila mi, „ešte musím vymyslieť, čo poviem rodičom.“

Nesmeli ma objala. Stála som na ceste a dlho som za ňou pozerala, až kým sa mi úplne nestratila z dohľadu. Celú moju bytosť naplnil zvláštny pocit šťastia. Slnko ako horiaca svieca začalo pomaly zhasínať a zanechávalo oblohu vo farbách zlata a rubínu, až kým nenastala tma.

Ďalšie ráno fúkal vietor jemnejšie, ba ma až hladil po líčkach, vial

mi vo vlasoch. Moja mamka mi ich takto zvykla prehrabávať prstami. Bolo to neskutočne príjemné. Slniečko hrialo a všetko hralo farbami. Bola som plná očakávania. Hoci som si to zakazovala, neustále som ju vyzerala.

A neskôr sa predsa len ozval ten hlas. Už mi bol známy a na tvári mi vyčaroval úsmev.

„Ahoouooj! Ahoouooj!“ volala na mňa už z diaľky. Miňo jej bežal oproti. Vzala ho do náručia a hladkaniu nebolo konca.

„Veľmi som sa na vás tešila,“ usmievala sa na mňa a obe mačiatka nežne škrabkala za uškami. Jej batoh ukrýval najlahodnejší jablkový koláč na svete. Neskôr sme sa spolu zabávali tvorením umeleckých diel z odpadu. Precízne sme hľadali módne doplnky pre naše postavičky. Pre Lili to bolo niečo nové. Prvýkrát mala špinavé ruky.

„Čas beží príliš rýchlo... Nemyslíš?“ zablúdila myšlienkami Lili. Nastalo ticho. Zobrala som ju za ruku a priviedla som ju na najvyšší kopec odpadu na skládke. Všimla som si, že sa jej cestou hore ťažko dýcha.

Všetci štyria sme spolu sledovali západ slnka. Vtom sa Lili ozvala: „Trpím veľmi vážnou chorobou, pri ktorej trpia hlavne moje pľúca. Možno si si všimla. Občas sa mi na vreckovke objaví červená škvrna. Nie je to pre mňa ľahké, no pri tebe som na svoju bolesť zabudla. Zahrnala si ju do kúta,“ usmiala sa, ale v očiach sa jej leskli slzy a po chvíli pokračovala: „Rodičia sa o mňa veľmi boja. Nedovolia mi žiadne zvieratko, vraj by mohlo ohroziť moju imunitu. Ale ešte nie je nič stratené. Idem do nemocnice a tam mi určite pomôžu. Rodičia sú bohatí, zaplatia mi najlepších lekárov a keď sa vyliečim, prídem. Uvidíš!“

Nejaká neviditeľná ruka ma postrčila smerom k nej a nežne som ju objala. Priala som si, nech naše objatie trvá naveky. Lili mi silno stisla ruku a cez slzy dodala: „Chcem ti poďakovať za tú zábavu a všetko, čo sme spolu zažili. Síce to boli iba dva dni, no pre mňa to znamenalo oveľa viac. Ďakujem...“

A bolo to tu! Všetko je vždy stratené v momente, keď to získam. Teraz som konečne opäť prežívala šťastie, našla som spriaznenú bytosť. A strácam ju. Tak to bolo u mňa vždy. Uzavrela som sa. Prudká bolesť mi zaplnila srdce a telom mi prešla trpká vlna smútku. Nedokázala som sa s ňou rozlúčiť, veď mi priniesla konečne svetlo do života.

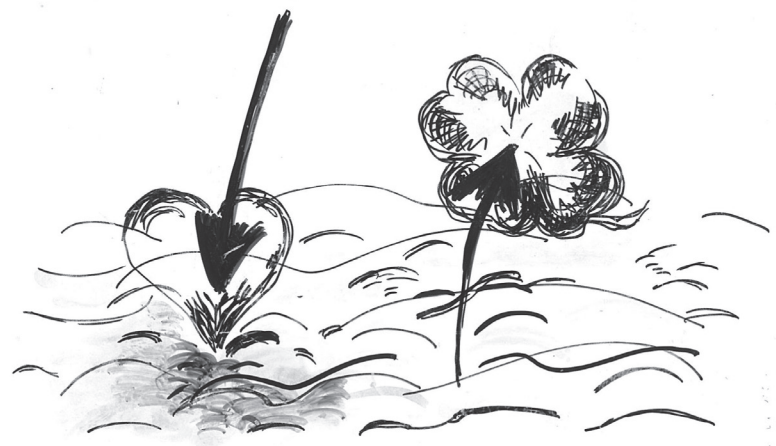
Prešlo niekoľko dní. Nebo sa zahalilo do zamračených závojov a nieslo so sebou prudký dážď. S malou dušičkou som každý deň vyčkávala na svoju novú priateľku. Jedinú priateľku. Neprišla. Cítila som v sebe len prázdnotu. Smetisko na mňa kričalo len bielou, čiernou a šedou farbou. Uzimená a schúlená v kľbku pod dekami som sa ukrývala vo svojej skrýši starej fordky. Svetlo v mojich očiach zhaslo. Život sa vrátil do starých koľají.

Lili už nikdy viac neprišla. Pri srdci ma hrialo aspoň myšlienka, že som

jej mohla spríjemniť posledné okamihy života. Neustále dookola som si v mysli prehrávala každú minútu našich spoločných chvíľ, Lili bola za ne neskutočne vďačná. Netušila, ako veľmi obohatila ona mňa.

Každé ráno, keď vstávam, v mysli si opakujem jej slová: „Nie, ty nie si chudobná. Aj keď si myslíš, že nič nemáš, si bohatá. Máš predsa úsmev na rozdávanie, ramená na objímanie a milé slovo na pohladenie duše...“

„Vďaka, Lili!“

Barbora Krčová

Bol v tom háčik

Na tejto ulici som naposledy prišla o čiapku. Radšej si ju preto držím, keď prechádzam pod balkónmi gotického štýlu. Zlodej bol veľmi preffikáný. Spustil rybársky háčik pomedzi kovové mreže a ulovil si snád' aj celú zimnú kolekciu. Viem, že som vtedy prišla domov so zápalom ucha. Keď som bola na druhý deň presvedčená poriadne ho upozorniť, ani za svet som si nespomenula na balkón, pod ktorým som ten osudný deň prišla o posledné zdravé ucho. Plánovala som sa mu vyhrázať, hroziť mu trestnými oznámeniami, ale tajuplná udica ako by sa bola vyparila. Som vôbec na správnej ulici?

Spomenula som si na fialové kvetináče, čo ladili s petúnkami. Asi ich sadila jeho žena. V duchu som ju poľutovala, určite to neboli jej prvé ani posledné zničené kvety príčinou manžela. Zhodil ich, keď sa udicou zaháňal a naháňal nové majetky a ona musela ponížene vyjsť na chodník a črepy spolu s hlinou pokorne pozbierať pred očami okoloidúcich. Jediné šťastie, že vtedy pozerali hore, sústredili svoj zrak na oceľové teliesko, ktoré vo vzduchu normálne nelieťa. Nieкто prišiel dokonca o oko. Vôbec sa tomu nečudujem.

Jedna pani predo mnou vyťahovala kľúče, tak že sa jej prihovorím.

„Robím prehliadku plynových zariadení,“ čudne sa na mňa pozerala, ale keď som jej vysvetlila, aké musí byť nepríjemné trčať v týchto mrzoch doma bez energie, pustila ma do vchodu. Na nástenke s oznamami nepôsobilo nič podozrivo, no predsa vyskúšam zaklopať hore, niekde na poschodí. Podľa vlasov ho isto spoznám. Alebo aj nie.

Trikrát som zaklopala, dvakrát mi otvorili starší páni s neupravenou plešinou. Stratené dvojičky. Medzi bytmi boli dve poschodia, možno sa každý víkend stretávajú na medzistupni, navzájom sa pohostia odmietanými polorozpadnutými keksíkmi a donekonečna hrajú žolíka. Obaja sú takí dobrí alebo takí neschopní, že ho nikdy nedohrajú. Nakoniec ich vyruší suseda, ktorá musí vždy podvečer vyvenčiť svojho lenivého psa.

Po ďalších neúspešných zazvoneniach som ukončila svoju plynovú prehliadku. Schádzala som schodmi jeden po druhom, tretí po štvrtom, a aj tak som stále stúpala hore. Raz sa odtiaľto nedostanem.

Pozrela som na hodinky, či aj napriek môjmu dobrodružstvu stihnem

poštu v otváracích hodinách. Pol piatej. Pridržiavala som sa zábradlia a zrýchlila krok. Vlasy mi skákali zo strany na stranu, ako som sa točila medzi každým podlažím. Už som ani netušila, ktorým smerom bežím. Naklonená rovina sa až neprirodzene nakláňala, no nemala som čas ju analyzovať. Len som dúfala, že vchodové dvere zvnútra otvorím a nepotrebujem nijaký kľúč.

Ten, kto navrhoval tento panelák by potreboval preškoliť. Snažil sa experimentovať, ale čo z toho, keď jeho experiment len ťažko obdivovať, lebo moje rozčúlenie mu siaha až nad ramená. Možno na navrhovanie galérii nebol dost' dobrý. Skôr o jeho talente netušili. Keď im svoj projekt predstavoval, pozerali sa naňho, že zákony fyziky vraj neoklame. Nepotrebuje oklamať fyziku na to, aby oklamal porotu. Zjavne sa mu to nepodarilo a poslali ho stavať obytné budovy. Tú porotu by bolo treba preškoliť.

Dvere mali našťastie zvnútra kľučku, nie tú vianočnú guľu, čo opakovane zostáva v rukách, akonáhle sa jej dotknete. Bola som v sklze len desať minút, všetko som mala vopred premyslené a podľa mojich výpočtov mala byť pani zamestnankyňa za okienkom len vytočená, no balík mi podľa pravidiel musela prevziať. Pravou rukou nervózne vypisuje chýbajúce údaje a ľavou pečiatkuje.

Ozval sa mi Raimondo, údajný sestrin snúbenec, nech im prispejem na svadbu. Našla som babkine šperky, nakreslila blahoželanie a na balík napísala adresu, ktorú mi poskytol. Vraj to bolo súrne, neodkladne som si naplánovala cestu okolo pošty ešte pred víkendom. Moja pozvánka je už isto na ceste.

Pred dverami bytovky som pozerala do mobilu, otvorila mapy, nech mi ukážu najvýhodnejšiu trasu smerom na poštu. Podľa mojich predošlých skúseností je GPS pomerne presné. – Príchod do ôsmich minút.

Zvládla som sa konečne uvoľniť, času som mala dostatok. Skontrolovala som si veci, tašku s balíkom, mobil, peňaženku, dážd'nik, lebo hlásilo dážd'.

„Pokračujte vľavo.“ Kvaplo mi na rameno. Zdalo sa mi, že pršať malo až okolo siedmej. Kvaplo mi na rameno. Pozerám na oblohu a najbližší mrak mohol byť len v procese výroby. Namiesto neho som stála pod balkónom, ktorého okraj bol navlhnutý a naozaj z neho stekala voda. Vyšla som do ulice, nech mám jasnejší pohľad. Zdola síce nevidieť všetko, ale stačilo mi to na to, aby som zachytila nafúknutú ružovú gumu, čo sa až podozrivo podobala na detský bazénik. Tipovala som to na dieťa bez dozoru, ktoré len nevedomky urobilo rodičom ďalšie starosti. Možno naň dávala pozor babka, ktorá si poobede pri svojej obľúbenej telenovele dala na gauči šľofíka. Vtedy nikto netušil, či je to dieťa ešte živé alebo či sa náhodou v plytkej vode neutopilo. No z druhej

strany balkóna viseli fialové petúnie v zelených kvetináčoch. Jeho žena musela mať pár kvetináčov v zálohe, ale fialových už viac nezostalo.

„Pokračujte vľavo.“ Bola som si istá, že som žiadne dvere nevynechala. Pravdepodobne pocítil hanbu za svoje skutky a rozhodol sa neotvárať nikomu. Ktovie, koľko zdravotne postihnutých by prišlo pýtať odškodné. Najmä ten bez oka. Určite nemal doma v šuplíku vrecúško so sklennými náhradami; a bazén by si na balkóne nenechal niekto, kto nie je doma.

Vypla som navigáciu a otočila sa späť k dverám. V hlave sa mi obnovil hnev, lebo okrem toho, že som bola bez čiapky, som bola navyše aj mokrá. A len na pravom ramene. Tá asymetria ma vyviedla z miery. Poštárka bude musieť čakať.

Kráčam udychčaná hore schodmi po tom, ako som zazvonila niekomu na prízemí. Vraj som si počas prehliadky zabudla tašku s odborným náradím. Bola som späť a hľadala moju dočasne stratenú tašku niekde na lacnej bodkovanej rohožke. Išla som si po čiapku.

„Som vaša vnučka,“ pokúsila som sa byť kreatívna a na otázku: „Kto je?“ odpovedať novou výhovorkou. Táto mala očividne silnejší účinok, keďže ešte pred desiatimi minútami mi hlas spoza dverí tvrdil, že nie sú doma. Dvere sa pootvorili a v štrbine sa objavila šedivá štica vlasov. Hneď napohľad bolo zjavné, že tá pani zbiera kvetináče. Opovážlivo sa snažila preniknúť do mojej duše alebo aspoň hlavy, aby zistila, či neklamem.

„Vy ma nepoznáte, ale ja vás áno. Dlho som vás hľadala.“ A to už bola pravda. Útla dôchodkyňa ma pozvala dnu. Chvíľu som zaváhala, nechcela som sa zapísať do histórie ako ďalšia žena, ktorá ani neprišla na poštu. Potom som si spomenula na moju včerajšiu bolesť a nechala som sa pozývať.

Byť bol maličký a priestor zaberalo obrovské množstvo tropických rastlín. Šero v chodbičke im dodávalo istotu a spoločne rástli, skoro až k stropu. Pretkli sme sa do kuchynky, pani mi medzičasom niečo rozprávala, veľmi som jej nerozumela. V hlave som si pripravovala svoju edukatívnu reč o porušovaní práv bezbranných chodcov a o vrátení ukradnutých vecí. Dúfala som, že jej manžel bude doma a nehrám sa na stratenú-nájdenu vnučku zbytočne. Ponúkla mi pohár vody a sadla si za stôl. Rada by som sa s ňou vtedy porozprávala a odpovedala jej nádejou naplneným očiam na všetky otázky, ktoré som nezachytila, ale nechcela som strácať čas. Stále som v ruke držala tašku s balíkom.

„Máte muža? Rada by som sa s ním tiež stretla,“ prekvapovala ma jej dôvera. Keby som od nej pýtala dvesto eur na zmrzlinu, určite by mi ich dala. Nadšená mojím vlastným záujmom prešla o miestnosť vedľa, rozťahla záves a otvorila balkónové dvere. Pozorovala som ju spoza rohu kuchyne. Vysvitlo ale, že som starého zlodēja práve pristihla pri čine a jeho žena ho v tom navyše aj podporovala! V hlave

mi blikala neotvorená obálka s pripraveným monológom, ktorú som pri narastajúcom hneve nestíhala otvoriť. Radšej rukou siaham po krabici s nápisom Improvizácia napriek jej nestabilite. Roh ma neudržal za rohom a mierila som rovno k balkónovým dverám.

„Tosnáď nemyslíte...“ starček vykrúcal hlavu dohora, nepredstavovala som si ho takého vyplašeného. Sedel na drevenom stolčeku, učupený, naozaj v tesnej blízkosti detského bazéna naplneného vodou. Vo vode plávali akváriové rybičky, narážali o seba, keď si s radosťou vychutnávali väčšiu plochu pre pohyb. Starší pán držal v ruke udicu, návnada visela tesne nad hladinou – návnada, ktorú vytiahol z ukradnutej šatky. Vedľa na zemi ležala i moja čiapka s čerstvo nacytanými vodnými živočíchmi. Moja chuť potrestať ho ma začala opúšťať. Vyzeral, že sa každú chvíľu rozplače. Jeho žena sa vrátila dovnútra a on stále neuhol pohľadom. Analyzoval ma a vystrašene hľadal dôvody nespokojnosti, ktoré som mala nachystané na jazyku. Mal len záľubu v rybárčení.

„Prišla som si po čiapku.“

Pozrel dole na svoju zbierku rybičiek a pomalým pohybom ich opatrne vrátil späť do vody. Mokry kus odevu mi bez slova podal. Bez slova som sa otočila a nechala mu na balkóne súkromie.

Pošta bola zavretá. Všimla som si jednu zamestnankyňu, ako vychádza bočným vchodom pre personál. Balík som vytiahla z tašky a odniesla ho pred dvere. Zajtra ráno si ho tam vyzdvihnú.

Ema Beňová

Konečne začalo svitať

Už od začiatku sa s tmou vzájomne prenasledujeme. Ráno som sa náhle zobudila ako keby ma zasiahol blesk. Alebo ako keby ma niekto vytiahol z vody. Snívalo sa mi, že sa topím. Všade okolo mňa bola len voda. Tmavá, hustá, strašidelná, tichá. Cítila som ju na každom chĺpku, na každom záhybe mojej kože. Ťahala ma nižšie a nižšie, nechcela ma pustiť. Nebola mi neznáma. Zaplavovala mi hlavu každýkrát, čo som si ľahla do postele a zatvorila oči.

„Dieťa! Raňajky!“ ozvalo sa z kuchyne. Spamätala som sa. Je pondelok a tato mi práve prichystal raňajky. Neviem, prečo ma volá dieťa, však vie ako ma s mamou pomenovali. Moje meno je: prvé písmenko, druhé písmenko a tretie písmenko. Zdvihnem sa z môjho prístavu, ktorý je zároveň aj mojou divokou vodou. Ani si nepamätám ako a som v škole. Sedím, nevnímam. Všade sú siluety bez farby a tvaru. Okolo mňa je školský hluk, ale ja nič nepočujem. Uši mi zaplavila voda.

„Sprav úlohu číslo tri,“ povie silueta pri katedre. Postavím sa a píšem na tabuľu. O niekoľko hodín prídem domov a najem sa. Niekto príde domov, niečo mi vraví a zrazu ležím v posteli a topím sa. Znovu.

Opätovne ide všetko tak isto. Topím sa. Zakotvím. Raňajkujem. Sedím, a nič nepočujem. Teda počujem:

„Ahoj, môžem si prisadnúť?“ prehovorí na mňa spolužiačka oblečená v červenom tričku. Kývnem hlavou. Začne hodina a iná silueta pri inej katedre nám prikáže popárovať sa a rozprávať sa na tému rodina. Spolužiačka, s ktorou sedím, sa ku mne otočí, usmeje sa a začne. Očakávam, že nebudem nič počuť, ale ja počujem. Nie zreteľne, ale dostatočne. Hovorí mi o svojej sestre, mame, starej mame aj o škrečkovi. Prekvapivo sa ju snažím počúvať, ale keď sa pozriem z okna vidím to známe temno. Väčšinou ma celú obklopí a pohltí, no nie dnes. Dnes sa na mňa len škaredo pozerá spoza žalúzií. Cítim, ako sa ma chce dotknúť, ale osoba vedľa mňa jej prekáža.

Keď si večer položím hlavu na vankúš, očakávam divokú vodu. Na moje prekvapenie necítim vodu v ušiach, tie mám čisté. Pozriem sa pod seba a pohľad mi opätuje tma. Hnevá sa, cítim to. Okolo mňa je biela hmla. Taká, na ktorú sa v skoré chladné ráno pozriete z okna a povie: „Fíha, tá je hádam z mlieka robená!“

Tento priestor je mi neznámy, teda až na tmavú zem. Pomaly začnem kráčať. Cítim sa tu lepšie, nič ma neťahá, nič mi neubližuje. Iba mi zaslepuje oči. Neviem, čo si mám o nej myslieť. Lepšie sa tu dýcha, ale ja som zvyknutá na nekonečnú vodu a tmu. Cítim sa trochu ako pes, ktorého celý jeho život držali zavretého v dome a zrazu ho vypustia von na slobodu. Po rokoch vidí nádej, ale on nevie ako sa má k svetlu správať.

Prejde niekoľko týždňov a ja sa ráno zobudím na správu: „Pozri na túto zlatú mačičku,“ píše spolužiačka, ktorá sa so mnou rozprávala vtedy na tej hodine, „takú by som chcela.“ Už to nie je len moja spolužiačka, ktorú pozdravím a zvrtnem sa preč. Je to osoba blízka mojej duši i srdcu, s ktorou sa delím o všetko. Je to moja priateľka.

V momente, keď dorazím do školy, som zvitáná šiestimi tvármi. Nie sú to siluety. Predo mnou sedia ľudia s fyzickým telom, farbou. Ja všetko vnímam a počujem. Odpovedám, bavím sa, smejem sa. Pozriem sa von z okna, a žiadna tma na mňa nečíha. Samozrejme, z celého času, ktorý som s ňou strávila mi ostali jazvy. Sú to pripomienky toho, čo raz bolo. Niekto by možno povedal, že sú to skôr varovania, ale to je už na každom, ako na svoje tmavé časy bude spomínať. Je to veľmi jednotlivá a osobná záležitosť, a preto mi zostali jazvy najmä tie neviditeľné, ku ktorým mám prístup len ja. Mám aj nejaké viditeľné na tvári, lakti a nad kolenami. Ale my, ako ľudia, žijeme s jazvami celý náš život. Nezáleží na tom, či ich iní vidia alebo nie. A teraz som rada. Som rada za ľudí predo mnou a za tmu, ktorú už nevidím.

Nikto z nich nevie o mojej tme. O mojom tieni, ktorý začal so mnou vrastať do jednej bytosti. Bytosť možno nie je ani správne slovo. Nemyslím si, že na to pomenovanie vôbec existuje. Nie som si istá, či by sa na mňa usmievali, keby vedeli, čo na mňa číhalo spoza žalúzií, spod stolov a čo sa na mňa tak často pozeralo naspäť v zrkadle. Ja som taká iná a zároveň úplne rovnaká od mojej tmy. Aj keď mi ubližovala, cítim v sebe tú stratu, ako keby urezali kúsok zo mňa. Nerada si to priznávam, ale je mi ľúto mojej tmy, môjho urezaného kúska. Asi by som sa mala rozlúčiť...

Ležím. Nie v posteli, ani na zemi. Ležím v zemi. Nado mnou sú známe tváre a pozerajú sa dole. Nedokážem rozoznať, či plačú, alebo sa smejú. Možno oboje. Možno ani jedno z toho.

Pozerám sa dole do diery v zemi. Vidím seba. Okolo sú známe tváre. Možno sa smejú, možno plačú, možno oboje. Neviem ako som sa do tejto situácie dostala. Je mi smutno za mnou, ale zároveň som rada, že som bola schopná ju konečne uložiť do pokojného spánku. Možno sa vráti, ale ja nechcem, aby sa trápila. Nie kvôli mne, ale kvôli nej. Už toho bolo priveľa. Predsa aj tiene potrebujú niekedy oddych. Pozriem sa na pomník a vidím tam striebornou farbou napísané tri písmená. Poslednýkrát sa pozriem dole: „Konečne začalo svitať, Ema.“ Otočím sa. Odídem.

Mama sedela na brehu jazera. Jej biele nohy svietili ako maják, ktorý víta aj stroskotané lode. V jednom okamihu i jej život vyzerá ako stroskotaná loď. Možno keby v tom čase išiel ktosi okolo, asi by sa zamyslel nad tým, prečo si táto žena močí nohy v chladnej vode, alebo by iba nechápavo krútil hlavou. Ale mama presne vedela, prečo to robí. Na zemi ležalo pár suchých listov, ktoré vytvárali farebnú mozaiku. Každé nové zafúkanie vetra nakreslilo nový obraz, taký, aký poznám zo svojho kaleidoskopu.

V ten deň sa to začalo ako vždy. Ráno treba vstať a urobiť niekoľko nudných vecí, aby som bola „akože v pohode nachystaná“ odísť do školy. Smola, lebo dnes nepomohli ani moje opakované výhovorky, že písomka nebude, nebude sa nič riešiť... Mama bola nekompromisná. V miestnosti sa pohybovala ako tiger, ktorý je práve dnes na úteku a zabudol si vypýtať priepustku. Nepomohla ani bolesť brucha či fingovaný záchvat kašľa.

„Si už konečne hotová?“

Pri tretej otázke tohto typu už explodujem, ale mama sa tvári, že nič nevidí. Fakt sa iba tak tvári? Od istého času veci ignoruje, a čo ma prekvapuje najviac, je to, že buď trpí akútnou stratou pamäte a prestala poznať niektorých ľudí, alebo je to súčasť jej zvláštne vyzerajúcej hry, ktorú s veľkým nadšením hrá.

Dnes to bude husté. Polovica dňa prešla ako vždy. Nudne, bez emócií, s naškrobeným úsmevom. Rada sa tak tvárim, je to ľahšie ako zbytočné a opakované vysvetľovanie vecí. Domov som prišla práve na obed s totálne skazenou náladou. Slnko rozpaľovalo studený chodník, ale i moje biele líca, kvapôčky potu mi stekali po tvári ako potôčik slaných slz. Slzy? Dnešný deň určite nie! Akoby nestačilo... Moje vnútorné ja do svojho prejavu primiešalo žltovitú iróniu. Slová mi uviazli v krku ako hrča betónu.

„Mami, si doma?“

Všade je ticho, iba vôňa obeda mi pootvorila dvere do domu. Je neskoré popoludnie. Všetko je upratané, aróma jedla sa mieša s čistotou mokrej bielizne zavesenej v predsieni domu. Čudné, veď mama tam bielizeň nikdy nedávala. V pootvorených dverách izby vidieť siluetu

postavy ženy. Najskôr zbadáte jej tieň, ako sa jeme dotýka kresla, do ktorého si jej malá postava sadla. V izbe vás omámi vôňa rumančeka zo šampónu na jej mokrých vlasoch. Zabalená v deke si čosi prezerá. Toto je jej forma meditácie. Nevie, ako dlho tu sedela, ale takto vždy strácala pojem o čase. Krátko sa zamyslela a svoj pohľad uprela do diaľky. Na stole stála šálka. Vôňa rumančeka sa zrazu mieša s prenikavou arómou kávy s medom. Čudná kombinácia, ale mama takúto kávu milovala. Pootvoreným oknom vchádzal do miestnosti vzduch. Zima ešte nepovedala posledné slovo, ale jar pod oknami nedočkavo prestupovala z nohy na nohu. Strhla sa a rýchlo sa pozrela tým smerom, kde som stála ja. Potriasla hlavou nad svojím správaním a koktavo zo seba vyslabikovala otázku: „Už si tu?“ Kde by som mala byť, pomyslela som si, no neodpovedala som.

Po chvíli akéhosi údivu som sa opýtala, čo robí, ale teraz neodpovedala mama. Asi nechcela, aby som ju takto videla. Nervózne si prehrabala svoje mokré vlasy a odpila z kávy. Svoj zrýchlený tep cítila až kdesi v spánkoch. Bolo jej chladno i horúco zároveň. Zrazu sa načiahla, aby zachytila starú, časom poznačenú fotografiu. Prievan v miestnosti ju náhle roztancoval, ale mama jej to nedovolila. Na fotografii bol pán v uniforme. Tvár mu rozžiarili veľké modré oči, lícne kosti dodávali jeho pohľadu vážnosť, hrdosť, ale iba dovtedy, pokiaľ vás úplne neočaril jeho úsmev s jamkou presne v tom líci, v akom ho má i moja mama. Náhoda? Nie, muž na fotografii bol môj starý otec. Mama mu nestihla povedať veľa vecí, aspoň to takto vždy tvrdila. Asi si myslela, že je ešte dost času. Už nikdy sa ho nebude môcť opýtať na tak veľa vecí, a ani on nebude mať príležitosť, aby jej povedal všetko, čo nestihol. Odrazu ticho premýšľala. Takto ticho premýšľala často. Možno i nad tým, či mu to bude môcť raz oplatit'. Oplatit' to, čo pre ňu urobil, alebo jej aspoň ukázal ten správny smer práve vtedy, keď pochybnosti podlamujú jej kolená. Ale ako?

Z úvahy ma vytrhol hluk áut z ulice. Mama ešte stále skúmala fotografiu vo svojich prstoch. Bolo to neuveriteľné, ale tomu človeku, ktorý fotografiu urobil, sa podarilo muža v uniforme zachytiť úplne dokonale. Mala som pocit, akoby sa na nás obe pozerala živá bytosť.

„Prepáč, musela som...“ vetu nedokončila. Možno potrebovala premýšľať. Smutne sa zadívala na muža v uniforme. Neprítomne prešla prstami po niečom, čo už ani nevyzeralo ako fotografia. Do očí sa jej nahnali slzy a pre stiahnuté hrdlo nedokázala dokončiť vetu. Úzkosť a rozčúlenie v mojom hlase prinútilo mamu odtrhnúť svoj pohľad od fotografie. Nečakane sa prudko otočila.

„Pod', ideme a všetko ti vysvetlím,“ ťahala ma preč z miestnosti. Vyzeralo to, akoby sme niekoho v nej svojím rozhovorom rušili. Nemusela čakať na môj súhlas a vyrazila ako prvá. „Neboj sa, všetko je v poriadku,

všetko ti vysvetlím,“ pokojne dodala. Jedným prstom mi jemne odsunula pramienok vlasov, čo mi padal do mojej bledej tváre. Neznášala som to! Do imidžu, ktorý o mne vo svojich predstavách mama mala, to vôbec nezapadalo. Usmiala som sa na ňu, hoci môj žalúdok v prvej chvíli urobil obrovský kotrmelec. Zalomila som rukami: „Vzdávam sa!“ Dnešný deň zo mňa vysal energiu.

Prešiel dlhý týždeň a mama ešte stále mlčala o mužovi na fotografii. Ja som to neriešila, mamina melanchólia ma vždy ubíjala. Nemám rada, keď niečo rozoberala, rozpitvávala, premýšľala nad vecami a zbytočne hľadala odpovede, ktoré často v nej vyvolávali zbytočné výčitky. Myslím si, že všetko toto musí človeka unavovať a rovnako sa asi cítila i mama, hoci to nikdy nedala najavo. Mamina nadmerná dobrota a ohľaduplnosť vo mne často vyvolávala hnev. Ublížovalo jej to a hoci som sa jej to často snažila vysvetliť, skončilo to iba ďalšou hádkou a maminou snahou, aby som i ja mala aspoň o kúsok mäkšiu dušu.

„To určite,“ pomyslela som si. „Som úplne iná ako ona. Z takého boja by som ja vyšla ako víťaz,“ odpovedala som dost arogantne, no mamina odpoveď bola rázna: „Len škoda, že ten iný boj je pre teba prehrou ešte skôr, ako sa vôbec o niečo pokúsiš.“

Viem presne, na čo narážala. Občas je však lepšie do takého typu boja, aký mala mama na mysli, sa radšej nepúšťať. Na tvári sa mi objavil starý známy chladný výraz so skrčeným nosom do akejsi znechutenej grimasy.

Dva nasledujúce dni ubehli bez zvláštnych udalostí. Zdalo sa, že veci sú opäť v starých koľajach a ja som radšej to mamino vysvetlenie ohľadom fotografie už nesilila. Celý čas mi niečo nesedelo, ale nedala som na svoj inštinkt. Opakovane som seba presvedčila, že jej musím dať možnosť vysvetliť mi to.

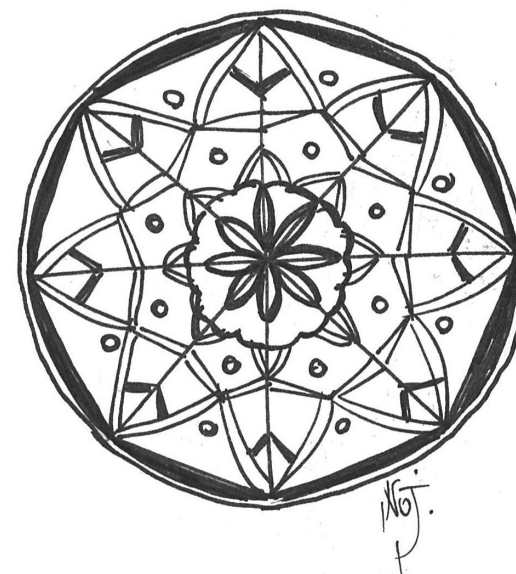
Zvyšok dnešného dňa sa niesol v podobnom duchu ako dni pred ním. Po spoločnom obede mama zaspala hneď, ako sa jej hlava dotkla vankúša. Často ju pozorujem, keď náhodou počas dňa zaspí. Je iná. Zobudila sa poobede do slnečného podvečera. Rozhrnula záclony, otvorila okná dokorán a do izby sa nahrnula vôňa jari. Výhľad jej zacláňala rozkvitnutá magnólia, cez jej biele kvety bolo v diaľke vidno len čerstvo zorané pole, ktoré ponúkalo omamnú vôňu zeme, a obrysy veľkých kopcov. Myslím, že sa cítila ako vo filme. Celé vnútro jej kmitalo radosťou. Kuchyňa, ktorá bola v strede domu a nemala okno, bola v tom okamihu tmavá a oproti výhľadu z okna pôsobila pochmúrne a smutne, a to i napriek tomu, že ešte stále bolo cítiť vôňu jedla.

Často sa mi pred očami prehráva obraz domu pri jazere. Záhrada domu je najkrajšia, akú som kedy videla. Nijaké symetrické záhony, upravené chodníky, kvety vysadené ako geometrické tvary. Lesík, trávnatý kopec, kvety sú všade, akoby si len tak divo rástli. Nič tu nie je

náhodne, všetko má svoje presné miesto a dôvod.

Mama sedí na jeho brehu a svoje tenké nohy si namáča do studenej vody. Nechápavo na ňu pozerám, ale ona sa pritom blažene usmieva, opojená všetkými vôňami záhrady. Sála z nej pokoj ako teplo a svetlo z plameňov ohňa. Vánok sa pohráva s jej krátkymi vlasmi a ona sa oddáva prvým lúčom jarného slnka. Vyzerá ako maják, ktorý svieti v diaľke. Príroda niekedy robí veci, v ktorých nevieme nájsť vysvetlenie, lebo niekedy je ťažké porozumieť i samým sebe.

Mojou hlavou sa premieta množstvo obrazov. Prichádzajú nečakane, je ich veľa a skôr, ako ich dokážem spracovať, vtieravo ma vyrušuje iný. Sú ako obrázky v kaleidoskope. Nikdy nevieme, aký bude ten ďalší. Skôr ako dokážete prejaviť svoj údiv, pred očami máte ďalší a ďalší. Mama po celú dobu niekoho hľadala, niekoho ako bol ten muž z fotografie. Hľadala ho vo mne, v ľuďoch okolo seba, v obrazoch, ktoré často nachádzala i v stále rovnakom výhľade z nášho okna. Myslím si, že ho nenašla, a to i napriek tomu, že ešte i dnes sa o to snaží. Ja to však vnímam inak ako ona. Po celú tú dobu muža z fotografie nosí v sebe.

Črepinami do dlaní

„Aha, mami, tam je obrovský strom!”

„Áno, to je javor. Môžeme sa rozložiť pod ním.”

„Čo ideme robiť?”

„Ideme si spraviť piknik.”

„Čo je to piknik?”

„Rozložíme deku niekde do tieňa, aby nám nebolo horúco, sadneme si a môžeme jesť koláč a piť limonádu. Zahráme si aj Človeče, ak chceš.”

„Áno!” s radosťou v očiach zakričala.

Na oblohe nebolo obláčika. Silné slnko žiarilo a stromy robili príjemný tieň. Pod veľkým javorom je skutočne výborné miesto. Rastie pri vode, takže tam nie je tak teplo a pod jeho tieňom je tak akurát. Sem-tam prefúkne vietor, zatrasie mohutnou korunou, každým listom a vytvorí šum. Taký príjemný.

O chvíľu pribúdajú mraky. Obloha sa farbí dosiva. Pomaly začína mrholiť. Vonku cítiť tú vôňu – vôňu dažďa. Rýchlo sa zbalili a utekali domov. Nemajú to ďaleko cez malý park, popri ihrisku a sú doma. V ten deň to už nevyzeralo nádejne pre nový piknik. Tráva by bola mokrá a fúkal by vietor. Obloha by bola zamračená a slnko by neprepúšťalo dostatok svetla a tepla. Trochu s pokazenou náladou sa rozhodli vybaliť.

„Mami?” prišla so slzami v očiach.

„Čo je, čo sa stalo?”

„Omylom som rozbila tanier. Ja som nechcela, prepáč.”

„Neplač, to je v poriadku. Tanierov máme dosť. Keď si nabudúce budeš dávať lepší pozor, nič nerozbiješ.” povie a pohladí ju po hlave „pod’ upravíme to.”

„Auuu!” na ruke sa jej objaví červený fľak.

„Pomaly, črepy sú ostré. Chod’ po metličku!”

Keď už črepiny nemohli nikomu ublížiť a z vonkajšej aktivity sa stala vnútorná, sadli si do obývačky. Chvíľu pozerali von oknom. Pršalo dosť slušne. Málo na hromy a blesky, no veľmi na piknik.

„Mami ja sa nudím.”

„Ideme sa zahrať Človeče? Vonku sme to nestihli.”

„Áno!” povedala presne s takým istým širokým úsmevom ako pod javorom.

Hrali sa do večera. Počasie sa rozhodlo antisocializovať deň, ale škaredým ho nespravilo.

„Dobrý deň, pani Hroncová. Pri telefóne doktor Július Feberčík.”

„Dobrý deň. Deje sa niečo?”

„Áno, dnes prišli výsledky vašej dcéry.”

„Čo sa v nich píše?”

„Je mi to ľúto, že vám to musím oznámiť, ale vaša dcéra, Ester Hroncová, má rakovinu vo veľmi vysokom štádiu.” oznamuje doktor klesajúcim hlasom.

„Prosím?! To... to... nie je možné! Dá sa to liečiť? Prosím povedzte, že áno.” klesá do plaču aj ona.

„Bohužiaľ, existuje iba malá šanca na prežitie. Je mi to veľmi ľúto.”

Mama zloží telefón. Chvíľu sa zamyslí. Postupne začína nekontrolovateľne plakať a naliehať. Telefón tresne o zem najsilnejšie ako vie.

„Ona rozbila tanier!”

„To nie je pravda, drgla si ma!”

„Mama pozrite!” zazrie na Ester. Naštvaným krokom beží k nej: „Ty hlupaňa!” facká ju za každým slovom, „tu taniere rozbíjať nebudeš! Pozbieraš tie črepiny. Pekne holými rukami, aby si nezabudla.”

Ester si kľakne na zem. Po jednom zbiera črepy taniera do dlane. Miestami sa jej začínajú prsty roztekavo červenat’. Mama strmo prisadne k nej, chytí jej ruku s črepinami do svojej a pevne stisne.

„Aaaau!” snaží sa vytrhnúť z jej stisku. Chytí jej druhú ruku. Tresne ňou o zem na ostatné kúsky taniera. Poriadne ju popritláča na tie najostrejšie.

„Aaa! Pustite ma! Prosím! Sľubujem už nikdy nerozbijem tanier. Ani nič iné.”

„Presne tak! Ak sa to čo i len raz zopakuje, nebudeš ich iba tak zbierať.”

Ruky má krvavé. Dorezané od každého čriepku toho taniera. Sedí na svojej posteli. Kvapky slz jej tečú po lícach. Vzlykala by, keby sa nebála väčšej bolesti. Všetci bolí takí... chladní. Možno ako skala, ale iba keď na ňu nesvieti slnko. Vie, že tam nebude dlho, veď jej to povedali. Vie, že je to iba dočasné. Vie, že sa bude môcť vrátiť k svojej mame, keď sa uzdraví a pustia ju z nemocnice. Dúfa, že to bude čím skôr.

„Mami? Kam ideš?” sleduje mamu ako v noci behá po byte. „Mami?!” Mama si ju nevšíma. Cez slzy si oblieka kabát, berie kľúče a odchádza. „Mama!” Zabuchne dvere a zamkne. „Mama kam ideš?” rozplače sa na chodbe. „Mami, prosím, vráť sa!”

Plesk! „Čo tu ležíš?” zaháňa sa na ňu. „Šteňa hlúpe! Vylíhovať tu, na to by ťa bolo, že?!”

„Je mi zle.“ povie s uboleným hlasom.
„Je ti zle, ale vieš rozprávať?! Tck, zabudni na to! Teraz sa postavíš, upračeš si tento bordel a pôjdeš pomáhať!”

„Ale...”

Plesk! „Prosím?! Ihneď vylez z tej postele!” strhne jej perinu a šklbne ju za vlasy.

„Nahajte ma! Pustite...”

Plesk! „Ty nepodarok!” Plesk! „Takto...” plesk „odvrátať...” plesk „a...” plesk „papuľovať...” plesk „to teda nebudeš!”

„Mami prečo tu nie si?” plače v chodbe pri dverách. Slzy jej premočili rukávy sa tričku. Odrážajú samotu. Odrážajú odchod matky. Nevie pochopiť čo sa stalo. Plače a určite nie poslednýkrát.

„Aha, pozrite! Tam je Estera.”

„Kam ideš? Hm?” ignorovala ju. Tak ako vždy, keď ju niekto provokoval.

„Haló?! Si hluchá?” provokovali ďalej.

Len sa nepozri tým smerom, len ich ignoruj – vravela si celú dobu v hlave.

„Ako myslíš!” pomaly kráčajú k nej.

„Chceš nás ignorovať? Ver, že to zmeníme!” jedna ju potiahla za vlasy akoby jej ich išla vytrhnúť, druhá ju ťahala za ruku. „Tck, uvedom sa!” tretia jej strelila pästou do tváre.

„Pustite ma! Pustite ma!” kričí o pomoc.

„Teraz ti ukážeme ako sa k nám budeš správať!”

Dovliekli ju na záchody. Prvá jej dala hlavu do umývadla a zapla vodu. Tvár jej držali pod prúdom.

Minúta. „No čo?” Vytiahnu jej hlavu spod kohútika: „Páči sa ti to?!”

„Prosím nechajte ma! Sľubujem urobím hocičo!”

„Skutočne?”

„Dobre, v jedálni vezmeš tanier a hodíš ho o zem.”

„Nie, to nie! To nemôžem spraviť.”

„Ako chceš.” s úsmevom na seba pozrú.

Dve minúty. „A čo teraz? Budeš spolupracovať?”

„Odpovedz!”

„Nemôžete ma do toho nútiť!”

„Naozaj?” s posmechom odpovie. „Čo spravíš? Požaluješ nás? Momentálne sme tu samé, nikto tu nie je,” vysmieva sa.

„Začnem kričať! Niekto ma započuje a budete mať problém!”

„Ha-hahaha! Pod vodou sa ti bude ťažko kričať!”

Tri minúty. „Dúfam, že si už zmenila názor!”

„Ech, ech...” odkašliava vodu z pľúc.

„Hovor, inak budeme pokračovať!”

„Dobre. Rozbijem tanier. Len ma, prosím, nechajte ísť!”

„Výborne! Dohoda. Ale ak to nespravíš...”

„Tak ti prosenie nepomôže,” dodala druhá.

Nasadla do auta. Naštartovala a rýchlo sa stratila v tme. Veľmi presne vedela, čo spraví. Poriadne sa rozbehla na hlavnej ceste. Bola skoro prázdna. Neodbočila, keď menila smer. Išla stále rovno až do kamenného stĺpu.

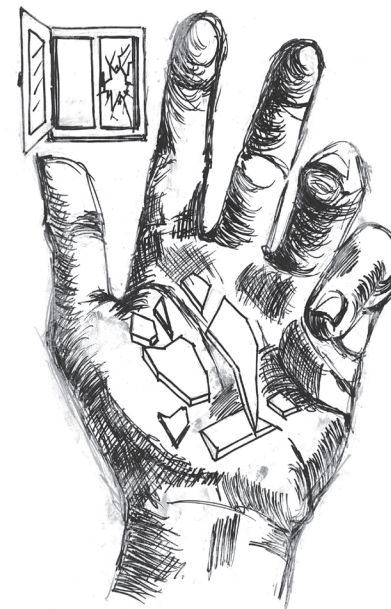
„Ona rozbila tanier! Mama, pozrite!” zazrie na Ester.

Naštvané beží k nej: „Ty hlupaňa!” facká ju za každým slovom „takže ty si už zabudla?! Povedala som, že tu rozbíjať tanieri nebudeš! Ved' ja ti to pripomeniem! Už to viac nespravíš!” Zdrapila ju za cop, druhú ruku zložila do päste a zodvihla ju nad hlavu. Neostala tak nadhlo.

„Auuu...” a znova, a znova.

Leží tam schúlená. Krv jej steká po tele. Utrápená v žiali, dorezaná každým jedným kúskom, črepom a čriepkom. Záchranka to nestíha.

Leží tam schúlená. Krv jej steká po tele. Dobitá od pästí, dokopaná a dorezaná každým jedným kúskom, črepom a čriepkom. Vzlykala by, keby mohla. Vzlykala by za každú ranu, za to všetko, čo si odžila v detskom domove. Nemusí sa báť, ona ide do neba.

Katarína Garberová

Zásady organistov

Vykradnúť sa v noci z domu bola hračka. To znamená, že ma skoro prichytila polonámesačná ségra, na smrť som vystrašil tatka – workoholika, ktorý zaspal nad vypisovaním účteniek z práce a privrel som si členok do dvier skrine, keď som hľadal kľúče od auta. Ako vravím, úplná malina.

Späť k veci. Keď som konečne hodil do kufru batoh s krompáčom a lopatou, všetko dopredu nachystané pri bránke za ozdobným krom a usadil sa za volantom, bolo už krátko po pol dvanástej a ja som si mohol v pokoji vydýchnuť. Najotravnejšiu časť úteku som mal za sebou. Vložil som kľúče do zapalovania a s nemalou ľútosťou naštartoval. Tajne som sa učil šoférovať a jediný, kto dnes uvidí výsledok, budem ja; a ten biely príznak, čo sa z ničoho nič zjavil pred autom.

Počkať, čo? ... Bubák!!!

„Ty chceš zdrhnúť bezo mňa?“

Strašidlo si urazene založilo ruky vbok: „Teraz si sa ma fakt veľmi dotkol.“

Okamžite som spoznal známy hlas: „Vlado?!“

„Áno, to som ja,“ otrávene prikývol môj kamoš, sused a syn miestneho kantora v jednom, „čo si o mne myslíš?“

Prevrátil som očami hundrúc si popod nos: „Nechci vedieť.“

„Prosím?!“

Skoro som sa zasmial a potľapkal sedadlo spolujazdca: „Tak teda sadaj!“ Viditeľne sa potešil a už bol takmer vo vnútri, keď ho osvietila desivá myšlienka: „Momentík, ale nepovedal si, že budeš šoférovať!“ Z očí som mu vyčítal paniku, ktorá zľahka poštekľila moje pukušenie trochu ho postrašiť.

Auto nečakane naštartovalo, prudko sa trhlo vpred a skapalo. Vlado zajačal tak vysoko, že prekonal dokonca moju spolužiačku Mašu, ktorej som raz pustil do vlasov nočného motýľa. Po minúte som ho oslobodil, lebo mi ho prišlo ľúto. Taký krik!

Kamarát konečne dojačal a rozčúlene si ma premeral: „To si urobil naschvál!“

„Prepáč,“ skúsil som žiadať o odpustenie so všetkou vážnosťou, no jemnému pochechtávaniu som sa neubránil, „nechám ťa kerovať, až

pôjdeme z okresu. Platí?“

Rozžiaril sa ako obchodíky na Vianoce: „Platí.“

Nevôľa ho prešla. Výcvik hry na organe u ocinka ho naučil mnohým veciam. Odkedy s tým začal, prestal brať hnev za dlhodobú emóciu. Okrem iného.

„No, predved' sa,“ vyzval ma, prisadol si a ja som sa podvedome vystrel. Narážal na náš vekový rozdiel – jemu chýbali do osemnástky dva mesiace, ja som mal šestnásť a pol. Zafrajerovať pred Vladom bolo kvôli tomu čoraz ťažšie, no nehodlal som šoférovanie auta zaradiť do kolónky „neúspešné“. Bez zádrhelov sme došli na Hlavnú a vtedy som si prvýkrát uvedomil, že som nedomyslel všetko. Auto druhýkrát zdochlo.

„Čo sa deje?“ zisťoval Vlado vyplašene a šúchal si narazenú bradu. Zabudol sa pripútať, inak by sa tomu vyhol.

„Zalez dozadu a tvár sa, že neexistuješ,“ sykol som. Zmohol sa iba na neinteligentnú odpoveď: „A prečo?“

„Poliši.“

Konečne si všimol červenomodré majáky a bez ďalších protestov sa hodil na zadné sedadlá.

„Čo tu robia?“ zamrmľal som si a vymýšľal plán.

„Merajú rýchlosť,“ šepol Vlado nápomocne, „strašia šoférov, pre ktorých neexistujú predpisy, kým im nehrozí pokuta.“

„Milé,“ zhodnotil som a znovu naštartoval. Cítil som sa ako na ihľách – opatrne som stláčal pedál a dúfal, že neupútam pozornosť pánov v službe. Skvelý plán, no nie? Ešte desať metrov... päť metrov... tri metre... jeden a pol metra... a bol som slobodný! Najradšej by som nechal auto od radosti zdochnúť aj tretíkrát, ale našťastie som mal dostatočne jasný úsudok na to, aby som si včas uvedomil, že je to zlý nápad a namiesto toho som pokračoval v jazde.

„To bolo tesné,“ skonštatoval Vlado za najbližšou zákrutou a preliezol dopredu, „skoro nás dostali. Človeče, tomuto sa hovorí adrenalín o polnoci! Kam ideme?“

Len čo sme totiž vyšli z mesta, zamieril som sa poľnú cestu. Bola dosť hrboľatá a nedalo sa po nej ísť rýchlejšie než dvadsiatkou. „K lesu,“ odvetil som cvakajúc zubami. Kamoš sa dosť prekvapujúco po zvyšok cesty už nič nepýtal. Po štvrt'hodine sme sa dodrgľovali až k lesu. Čakal som sťažnosti týkajúce sa boľavého zadku, ale rovnako som mohol čakať vpád mimozemšťanov.

„Joj, dobrá masáž pred spaním! Au.“ ... Skoro.

Prevrátil som očami, ale dobrá nálada ma opustila. Niečo ma škrabalo v hrdle. Vybalil som z kufru vak, krompáč a lopatu. Vlado ihneď vyňuchal zmenu mojich pocitov: „Hej, človeče? Čo sa deje?“

„Ideme kopať hrob.“

„Kopať hrob?!“ vyskočil, „koho si zabil, človeče?“

Namiesto odpovede som našiel pekné miesto pod trpasličím dubom a začal rýľovať zem.

„Dokelu, ty to myslíš vážne,“ hvizdol nakoniec a mlčky sa prizeral mojej robote.

Po chvíli som odložil krompáč nabok, rozmrvenú hlinu som lopatou vyberal a tvaroval v zemi kvádrovú dieru. Bolesť v hrudi sa znovu dostavila a hoci som ju celý deň ignoroval, žartoval, smial sa, nič nepomáhalo. Až kopanie mi prinieslo fyzickú úľavu, ktorú som nedokázal nájsť.

„Bude meter hĺbky stačiť?“ hlesol som do vzduchu. Vlado mlčky prikývol. Z batoha som vybral Micku. Kantorov syn pri pohľade na jej bezduché telíčko stuhol.

„To nie je vaša mačka?“ opýtal sa roztrasene.

„Uhm. Dnes ju zrazilo auto,“ potvrdil som neprítomne, „rodičia sa nevedeli dohodnúť, čo s... ňou, tak som musel niečo podniknúť.“ Viacmenej som si ju zaobstaral pred dvoma rokmi, keď mama uvažovala nad rozvodom. Nakoniec k nemu nedošlo, ale sestra Nina všetok ten stres nezvládala. Micka bola dar z neba, čo sa nám zjavil v podobe túlavej mačky na strome, kam ušla pred nejakým psom. Svoju úlohu antistresovej hračky plnila svedomito; až do dnešného rána. Položil som ju na dno hrobčeka a pomaly ju zasypával. Smútok sa mi zauzľil v žalúdku.

„Mám predniesť pohrebnú reč?“ ponúkol zachrípnuto Vlado.

S Mickou sa nevádali často, no vedeli sa rešpektovať a ešte radšej sa spolu naťahovali. Neprítomne som súhlasil a môj dobrý kamarát si odkašľal: „Nuž, teda, Micka z Páľivcových domu na Jesennej ulici bola odvážne, zvedavé a nebojáčne mačiatko...“

„Už nebola mačiatko,“ prerušil som ho.

„Teda dospelá mačka, odvážna a hravá...“

„Skôr elegantná a mačkovsky lenivá,“ namietol som unavene.

„Teda nie mačiatko Micka, lenivý zlatúšik domu Páľivcových nás dnes v tento tragicky krásny deň opustil. S láskou budeme spomínať na jej pazúriky, ktorými nás dodriapala do krvi, jej ostré zúbky a drapľavý jazýček, s ktorými nám ochutnávala prsty...“

„To robila vankúšom a gauču,“ šepol som trasľavo. Vladove slová padali na úrodnú pôdu môjho rozčíteneho srdca. „Bola dobre vychovaná.“

„A ja som čo?“ Vladovi pohoršene vyskočilo obočie nahor: „Nebodaj tiež vankúš? Ech, dobre, takto to ďalej nepôjde.“ Zamyslene sa odmlčal a spustil: „Môj otec ma naučil veľa vecí: byť čestný, nelajdáčiť sa, mať poriadok v izbe, chovať sa slušne k dámam a ako bonus dve zásady, bez ktorých sa nikto nestane dobrým organistom: Vždy pripravený! – Mačky sú fascinujúce v tom, že sú vždy pripravené. Keď padajú, stihnú

doskočiť na štyri, neujde im mucha, ak ich niečo v spánku vyruší, hneď sú v strehu.“

Zachichotal sa: „Mačky by boli za organom skvelé... Pardon, už mlčím. Naučila nás, ako sa volá, Micka – byť vždy pripravenými? Ak áno, niet za čím smútiť, lebo splnila svoju misiu. Ak nie, učme sa my, biedni ľudkovia, od ducha tejto zosnulej mačky, ako sa nenechať prekvapiť osudom!“

Nehanebne som slzil a udupával hrob. Potom som si zmorene čupol vedľa. Vlado však ešte neskočil: „Druhou zásadou správneho organistu je: Nikdy never kňazovi! Ak vám niekedy povedali, že zvieratá nemajú nebo, vedzte, že podľa kantorského poriadku to nie je pravda. Micka je niekde tam hore, vysoko nad nami, je šťastná a stráži nás. Kiež sa s tebou stretneme po smrti, Micka! Buď zbohom!“ Vlado sa úplne nechal strhnúť svojím prednesom a zamával čistej nočnej oblohe. Bez váhania som sa k nemu pridal.

Chvíľu bolo ticho. „To je tá najzvláštnejšia vec, akú som kedy v živote urobil,“ priznal sa nakoniec, škrabúc si zátylok a ja som sa cez slzy usmial. Vlado vytiahol z vrečka balíček hygienických vreckoviek: „Vždy pripravený! Na, ber si, Peťo!“

Vďačne som sa vysmrkal a zhlboka si vzdychol: „Podme domov.“

„Domov?! Išiel som s tebou, lebo som si myslel, že zdíhaš z domu a kamoši robia hlúposti spoločne... a ty mi spravíš toto?!“ Hromžil si popod nos, kým som mu úprimne nepoďakoval, že predniesol Micke takú krásnu pohrebnú reč. Vtedy sa na mňa vážne pozrel, pochopil nevy povedané a chlapsky ma objal: „Kedykoľvek, človeče, kedykoľvek!“ Cestou domov som mu dovolil šoférovať. Nemal som však srdce poznamenať, že nezapnúť si bezpečnostný pás je presným opakom zásadovej „vždy pripravenosti“.

Marianna Ibrahimi

Pod lesom

„My si našu krčmu nedáme! Chlapi! Rozbijeme ich! Čo máme?“ vykrikoval Juraj, buchol kríglom po stole a vyskočil naň.

„Hornú dedinu!“ odpovedajú mu podgurážení kamaráti a prekrikujú sa.

Juraja v práci už niekoľkokrát chceli vyhodit', lebo nechce pracovať. Je často opitý a nemotorný. Máva sexistické vtipy a narážky, po každej žene na ulici píska. Má manželku Annu a päť detí. Nevie ani, ako sa presne volajú, lebo jeho žena im vymyslela také „hlúpe“ mená. Juraj pracuje na družstve, kde sa stará o zvieratá. Aj doma má stádo oviec, husí, sliepky a prasa, o ktoré sa však musí starať jeho žena, lebo Juraj nemá čas. Vždy, keď skončí v práci, tak si musí ísť oddýchnuť do krčmy. Doma si neodýchne, lebo tam je jeho žena večne nahnevaná a deti robia krik, lebo sa o ne nevie poriadne postarať. To nie ako jeho mama! – Tá by si nedovolila snívať o tom, že chce ísť do práce, a aby jej muž bol s nimi. Veď jeho otec bol tiež celé dni preč. Deťom to nemá ako ublížiť. Niekoľkokrát ženu, podviedol keď bol opitý, ale on o tom ani nevie.

Podobne to vyzerá aj v dolnej časti dediny, teda v dolnej krčme. Jediné, čím sa tieto krčmy odlišujú, je to, že v hornej si myslia, že majú lepšie pivo a v dolnej, že majú lepšiu pálenku. Tu je zas najčastejší zákazník Jozef.

Jozef má ženu Máriu. Majú spolu štyri deti. Jedno z nich je syn Roman. Na toho si musí dávať pozor, lebo nechce ostať žiť v dedine. Má strach, aby mu jediný syn neutiekol. Núti ho hrať futbal za jeho časť dediny. Roman to nenávidí, a tak pravidelne dostáva pár záhlavkov, aby išiel hrať. Jozef pracuje na družstve pri strojoch. Nenávidí druhú časť dediny a učí k tomu aj svoje deti. Majú prísny zákaz prejsť cez hornú časť. Radšej prejde obchádzku autom, ktorá trvá aj polhodinu, než aby cez tú hnusnú špinavú časť dediny prešiel. Bývajú tam predsa len samí idioti a ožrani. Jeho syna núti skoro každý deň, aby cestou z krčmy išli na hranicu, kde sa rozdeľujú obe dediny, a odpľuli si tam. Aj keď je väčšinou v stave, v ktorom nevládze stáť na nohách a syn ho len nesie, na toto nezabudne. Jozef svoju ženu v skutočnosti nemá rád. Ich rodičia ich dali dokopy, pretože rodiny mali dobré vzťahy, a tak od malička bol ich osud jasný: on ju podvádza kade chodí, a ona musí byť doma pri deťoch.

V oboch krčmách sa však vymýšľali veľmi vážne stratégie. Čaká ich

totiž futbalový zápas, v ktorom prehra je veľmi vážna potupa pre celú časť dediny. V dolnej krčme si veria, že budú úspešní, lebo majú viac synov.

Po záverečnej, ako sa už stalo pravidlom, z hornej krčmy pomáha opitému otcovi Jurajovi dcéra Martina a z dolnej krčmy opitému otcovi Jozefovi syn Roman. Stretnutie na hranici, ktorá rozdeľuje časti dediny, nenechalo na seba dlho čakať.

„Synáček môj, ty futbal vyhráš!“ snažil sa Jozef pohladit' Romanovi tvár, ale Roman odvrátil tvár kvôli výparom, ktoré z neho išli.

„Hej, jasné!“ Roman prevrátil oči.

„Pod', pľuj!“ zakričal naňho jeho otec a strelil mu facku. Roman sa naklonil za čiaru ktorá rozdeľuje dediny a začal pľuť.

„To čo robíš?“ zvolal Juraj, ktorého niesla domov dcéra Martina. Veľmi nemotorne sa rozbehol za jeho súpermi a Romanovi vrazil päťou popritom ako padal na zem.

„Môjho šampióna nikto mlátiť nebude!“ vykrikol Jozef a obaja otcovia sa začali biť.

„Si v poriadku?“ spýtala sa Martina a podáva Romanovi vreckovku.

„Hej, v pohode. Dík!“ odpovedal Roman a usmial sa na Martinu.

„Nič tej svini nedávaj, pľuli na nás!“ vytrhol jej z ruky vreckovku otec.

„Prestaň, tati! Veď mu tečie krv z nosa!“ a vytiahla ďalšiu vreckovku.

Roman a Martina majú podobné osudy. Roman je študent strednej poľnohospodárskej školy, jeho snom bolo stať sa policajtom, ale rodičia nemajú peniaze na internát. Musí teda chodiť do školy, do ktorej sa dá dochádzať. Nenávidí pravidlá a nechápe nenávisť medzi dvoma stranami dediny. Od malička ho otec bije a často máva modriny. Keď s ním otec robil úlohy z matematiky, bol opitý a bežne mu búchal hlavu o stôl. Raz mu mama musela kúpiť nový zošit a všetko musel prepisovať, lebo mu rozrazil hlavu a všetko bolo od krvi.

Martina študuje na strednej pedagogickej škole. Nenávidí život na dedine. Chce odísť študovať do Bratislavy a precestovať svet. Jej rodičia však nemajú veľa peňazí na to, aby jej to mohli umožniť. Nenávidí život v tejto malej dedine, pretože v nej „nemôže rozťahnuť krídla“, pretože by rozbili obidve krčmy a všetci opilci by ju zostrelili, ak by neboli takí nadratí, že ju minú. Veď žena patrí do kuchyne a má rodiť deti! Toto motto všetkých dospelých v jej okolí je jej proti srsti.

Tak sa stretla Martina s Romanom aj dnes cestou zo školy a spoločne išli domov.

„Ten včerajšok...“ začala Martina po tom, ako vystúpili z autobusu.

„Nehovor o tom. Oslavoval to, že mama vyhrala najkrajšiu záhradku v dedine.“

„To mi je jasné. Môj smútil, že naša nevyhrala.“

„Ako bolo na praxi?“ pokračoval Roman po trápnej chvíľke ticha.

„Tie najmenšie deti by som niekedy zabila. Udržať si ich pozornosť je nemožné. A čo ty?“

„My sme dnes našťastie prax nemali. Nebaví ma to.“

„Tak prečo si tam?“

„Musel som. Otec chcel aby som išiel v jeho šľapajach.“

„Na družstve?“

„Hej. Tak ja idem. Čau!“ lúči sa Roman, keď prechádzajú okolo jeho domu. Vo dverách však už stojí jeho otec a zatína päste.

„To čo malo byť?“ skríkol tak, že to muselo byť počuť aj do vedľajšej dediny.

„Čo?“

„Na ňu zabudni! Máš prísny zákaz sa s ňou stretávať! Tebe už úplne šibe? S horniačkou?! Veď tu vedľa býva normálna, nie hentá pani učiteľka!“ Jozef je celý červený od hnevu a chce dať Romanovi facku. Ten mu však zachytí ruku.

„Veď sme sa len rozprávali cestou z autobusu. Ukludni sa!“ odhodil mu ruku a šiel do svojej izby.

„Idem sa ukludniť do krčmy, už meškám za chlapcami! Tam máš loptu! Cvičiť! Ja ťa ešte naučím! Treba asi ukludniť tvoje hormóny!“ vrieskal ako zmyslov zbavený.

Rovnako ako Martina s Romanom, ani ich matky to nemali vôbec jednoduché. Martinina matka sa volá Anna. Okrem Martiny má ďalšie štyri deti. Je na materskej, ale aj keď jej skončí, tak sa stane ženou v domácnosti. Jej muž chodí domov každý večer opitý. Anna je obyčajná dedinská žena. Mala kamarátku Máriu z druhej časti dediny. Jej manžel jej zakázal sa s ňou stretávať po tom, čo sa postavila druhá krčma. Odvtedy nemá žiadnu kamarátku a nemôže sa stretávať ani so svojou rodinou, lebo nemá vodičský preukaz. Jej manžel je extrémne žiarlivý a nie jedenkrát ju zbil. Stredobodom jej sveta sú jej deti.

Romanova matka Mária je matka štyroch detí; tri dcéry a jeden syn. Pred pár mesiacmi jej skončila materská, ale jej manžel jej zakázal chodiť do práce. Tak je doma a stará sa o pole, ktoré kúpil. Majú tam zasadené rôzne druhy ovocia a zeleniny. Jej záhradka minulý rok dokonca vyhrala aj cenu. Jej muž sa na oslavu tak opil, že nedokázal otvoriť dvere. Ona bola na neho nahnevaná, tak mu neotvorila. Jozef si teda ľahol na jej najkrajšie kvety, ktoré kvitnú len jeden týždeň v roku. Malí kvitnúť presne v termín súťaže. Kvôli tomu sa jej už tento rok túto cenu získať nepodarilo, lebo na nové kvety už nebolo peňazí. Jej najmladšie dieťa nechodí do škôlky, lebo nechce byť doma sama. Kedysi sa kamarátila s Annou, matkou Martiny. Boli veľmi dobré kamarátky. Máriin syn a Annina dcéra spolu jeden čas vyrastali, ale potom postavili druhú krčmu a jej manžel im zakázal sa spolu stretávať. Mária je ako dedinský rozhlas. Vie všetko o všetkých a o všetkom.

Obe matky riešili denne ten istý problém. Keď prišiel čas zatvárania krčmy, tak nemuseli byť ani veštice, aby vyslali svoje deti vyzdvihnúť pripitých otcov a pomôcť im dotackať sa domov. Anna posielala Martinu, pretože je najstaršia. Mária posielala Romana, lebo je jediný syn. Obaja sú už z toho unavení a túžia po chvíli samoty. Tak sa obaja vypýtajú za odmenu, že donesú otcov domov, aspoň nachvíľu von.

„Nebojíš sa tu takto sama?“ spýtal sa Roman Martiny, keď ju zbadal sedieť samú na lavičke pri lese.

„Preboha! Doteraz som sa nebála.“ Martina sa zľakla nečakanej spoločnosti.

„Môžem?“ ukáže na prázdne miesto na lavičke.

„Jasné. Dnes vyzeral celkom veselo.“ narážala na stav Romanovho otca.

„Až primoc. Som rád, že som odtiaľ aspoň nachvíľu vypadol.“

„Aj ja. Ale už som aj celkom hladná.“

„Moja dnešná večera,“ podáva Martine chlieb, ktorý mu dala do ruky mama pri odchode.

„Ďakujem! Ty nebudeš?“

„Nie, pripravujem sa na zápasy predsa! A po otcových výparoch mi už ani nechutí.“

„A ako to nakoniec bude? Počula som niekoľko verzií,“ spýtala sa Martina na pripravované zápasy. „Otec splieta vždy niečo iné. Zrejme podľa toho, koľko promile má v sebe.“

„Každé dva týždne bude jeden zápas. Dohromady budú tri. Ten, kto ich vyhrá najviac, získava cenu za najlepšiu krčmu.“

„Strašná blbosť!“

„Výmysel našich ožratých otcov.“

„Pamätáš, aký pokoj tu bol, keď sme mali len jednu krčmu?“

„Ani nie. Až tak veľa spomienok zo škôlky nemám.“

„To by sme sa mohli vždy dohodnúť a vypravádzal by ich iba jeden.“

„Ako stádo nadratých oviec?“

„Presne tak!“

„Chleba chutil?“ spýtal sa po chvíli ticha Roman.

„Áno, ďakujem!“

„Celkom sa mi tu páči.“

„Ako to myslíš?“ Martina ostala trochu v rozpakoch.

„No... Že je to tu pekné s tou lavičkou a tak...“ Roman sa trochu zasekol.

„Aha, ja mám pocit, že tu je odjakživa.“

„Je to možné, ale ja nemôžem navštevovať hornú časť dediny.“

„Otec?“

„Hej. On radšej prejde cez polhodinovú nadchádzku, než aby musel ísť hornou časťou.“

„Neuveriteľné! Ja by som chcela odísť, nepáči sa mi tu.“

„Ja som chcel ísť na intrák, ale naši na to nemajú prachy.“

„Ja som to mala rovnako. Ale je celkom fajn... že sme neodišli.“

„Myslíš?“

„Hej. Možno...“

Zrazu sa Romanovi a Martine na pár sekúnd stretli pohľady. Z tejto nádhornej chvíle ich však veľmi rýchlo prebral zvuk zvonenia Martininho mobilu.

„Už musím...“

„Jasné, veď aj ja už pôjdem. Vyprevadím ťa?“

„Môžeš.“

Na druhý deň sa Roman stretol znovu s Martinou cestou zo školy. Tentokrát ich videla Romanova mama.

„Z práce ho poslali skôr domov, pretože sa niečo pokazilo...“ začala vysvetľovať.

„Idem!“

Podobný príchod domov čakal aj Martinu. Nenávidí tú krčmu, nenávidí opitých chlapov a ich odporné reči. Celý problém je však ešte okorenenejší tým, že jej otec, rovnako ako otec Romana, miluje okrem alkoholu aj automaty.

V obidvoch krčmách skorý príchod pre otcov nevedol k ničomu dobrému. Zatiaľ čo sa v hornej krčme snažila Martina odtrhnúť otca od automatov a pripití muži sa z nej smiali a začali si do nej dovoľovať, tak v dolnej krčme napätie stúpalo tým, že Romanovi naliali a odmietol s nimi piť. Strhli sa tam hádky a bitky. No Martine a Romanovi sa podarilo akosi prekĺznúť a odísť. Aj keď bez otcov, ktorí odmietali ísť tak skoro domov. Obaja išli hľadať kľud na lavičku, kde sa cítili tak dobre. Tak aj dnes sa tam obaja neplánovane stretli.

„Toto bol poslednýkrát, čo som do tej krčmy išiel. Ešte aj zajtra je ten zápas. Nechcem tam ísť,“ sťažoval sa Roman Martine.

„Tak tam nechod!“

„Sa hráš, akoby si nepoznala tých debilov z krčmy.“

„Mám chuť utiecť.“

„Aj ja.“

Časom sa v dedine odohrali prvé dva zápasy. Prvý vyhrala horná krčma, druhý zas dolná. O to viac všetci čakajú na posledný, ktorý rozhodne. Martina s Romanom sa stále stretávajú na svojej lavičke.

„Už by som mala ísť domov,“ hovorí s obavami Martina.

„Obaja by sme mali.“

„Dúfam, že bude zas nadratý.“

„Už teraz vieš odpoveď,“ odpovedal zamyslene Roman.

Medzitým ako si obaja nič netušiaci užívali spoločné chvíle, tak na hranici, ktorá rozdeľuje dedinu, sa stretlo pár mužov z hornej krčmy

na čele s Martininým otcom Jurajom a pár mužov z dolnej krčmy na čele s Romanovým otcom Jozefom. Pôvodne mali dohodnúť detaily posledného zápasu, no celé sa to zvrtno úplne inak.

„Ty si nevieš ukludniť dcéru?“ pustil sa do Juraja podnapitý páňko z dolnej krčmy.

„Čo máš ty s mojou dcérou?“ reagoval nahnevane Juraj a ostatní kamaráti sa napínali, akoby sa chystali do bitky.

„Krčmárka to hovorila. Každý večer sú pod lesom. Aj s Romanom!“ pozrel na Jozefa, ktorý už zatínal päste.

„Čo to hovoríš? Môj syn určite nie!“ chytil ho Jozef pod krk a odhodil preč.

„Tak sa tam choď pozrieť!“

„Moja dcéra na dolniaka ani nepozrie! Odmalička ju učím ich nenávidieť!“ skríkol na neho Juraj a rozbehol sa skontrolovať to, čo sa práve dozvedel.

„Myslíš niekedy na budúcnosť?“ pýta sa Romana Martina, ktorý ju drží v objatí a namotáva si jej vlasy na prst.

„Asi áno. Ako to myslíš?“

„Čo ak prídu na to, že sme spolu?“

„Čo ste?!“ vykrikoval na nich nečakane Juraj od chrbta. Za ním dobiehal Jozef, ktorý lapal po dychu. Martina s Romanom sa v šoku prudko odtrhli od seba.

„Priznali sa?“ kričí Jozef.

„Vám preplo?“ Juraj dal obom po hlave.

„Môj jediný syn! A ja som si myslel, že budeš normálny! Ešteže sa sťahujeme!“

„Čo?“ vykrikoval udivene Roman, ale skôr, než stihol niečo povedať, tak si tentokrát brali otcovia svoje deti domov.

Roman sa ešte nestihol spamätať zo šoku z odhalenia a dozvedel sa ešte horšiu správu. Vždy chcel ísť odtiaľto, ale nie teraz. Nechápal však, prečo musia tak narýchlo odísť.

„Viem, že je to ťažké, ale u babky nám bude dobre. Vieš ako je na tom tvoj otec. Nemám z čoho zaplatiť tento dom. Tie peniaze z automatu nedostanem.“

„Tak prečo si ho v tom podporovala?“

„Nemala som na výber.“

„Mala...“

„Nerob mi to ešte ťažšie, prosím! Radšej sa choď baliť.“

Martina trápí viac ako to, že boli odhalené, skutočnosť, ktorú začala. Bojí sa ukázať rodičom na oči, tak sedí v izbe a potajme počúva, o čom sa rozprávajú.

„Viem, počul som to v krčme. Aspoň sa nebudú stretávať!“ vysvetľoval Juraj svojej žene novinky.

„Nezabudni, že zajtra príde moja mama, takže žiadna krčma!“ oznamuje mu žena bez záujmu o to, čo sa deje medzi jej dcérou a Romanom.

„Už zajtra? Mňa porazí! Zas mi tu bude zavádzať!“ Juraj rýchlo zabudol na to, čo mu dcéra vyviedla. Svokra je väčší problém.

Martina to nevydrží a zavolá Romanovi:

„Počula som to. Je mi to ľúto.“

„Ďakujem. Som ešte v šoku z toho, ako rýchlo sa veci menia. Ale babka býva v meste, môžeme sa stretávať, keď skončíme v škole.“

„Ako Rómeo a Júlia.“ odpovedala Martina smutne. Mesto je síce blízko, ale takto vedela, že je hneď tu.

„Presne, idem spať. Zajtra to bude ťažký deň.“

Ráno čakalo Martinu veľmi milé prekvapenie. Na raňajky ju prišla zobudiť jej milovaná babka. Aspoň niečo pozitívne.

„Tak ako ste sa mali, svokrička?“ spýtal sa pri raňajkách Juraj s jemnou dávkou ironie.

„Dobre, ďakujem. A čo moje vnúčatká? Ako v škole a v škôlke?“

Skôr, než stihol niekto odpovedať, babka pokračovala: „Inak, zabudla som vám oznámiť veľkú novinku! Viete o tom, že chcem byť bližšie k mojim vnúčatkám a k dcére? Našla som si dom tu v dedine! Budem u vás každý deň!“

„Tak to je perfektné, svokrička!“ povedal znechutene Juraj a buchol lyžičku z kávy o tanier.

„Už musím ísť!“

„Stihnem aj ten váš konečný futbalový zápas!“ vykrikla po ňom svokra.

Juraj po tejto novinke celkom stratil úsudok aj zábrany. Vybral sa k Jozefovmu domu, začal silno búchať na dvere a zvoniť.

„Konečne! Kde si toľko trčal?“ otváranie dverí trvalo podľa Juraja nekonečno.

„Čo tu robíš? Prišiel si sa mi vysmievať?“ odpovedal prekvapený Jozef.

„Počúvaj, ten tvoj dom chce kúpiť moja svokra. Vieš o tom? Prosím! Urobím čokoľvek, len to nedávajte jej.“

„Ha! Budeš mať svokru na krku? To je dosť blbé. Už je neskoro,“ odpovedal Jozef bez záujmu.

„Zoženiem peniaze! Všetky, čo potrebuješ. Len to zdrž ešte aspoň jeden deň!“

„Hm! Pokúsím sa. Už nemám viac čo stratiť.“ odpovedal Jozef po chvíľke váhania.

Cestou domov sa Juraj snaží vybaviť pár telefonátov. Každá šanca nemať svokru na blízku má cenu zlata.

„Ahoj Feri, dlho som ťa nevidel, ako sa máš?...Ale, mizerne.“

Potrebujem peniaze lebo musím zaplatiť za dom... Však ja som nevolal kvôli tomu... Nie, len tak... Hej, hej... Chápem... Tak sa drž a niekedy spolu vybehneme na pivo.“ Prvá šanca je síce zmarená, ale sú aj iné možnosti.

„Čauko Edo, jak sa máš? Ako ti ide biznis?... Ale, mizerne. Potrebujem peniaze lebo musím zaplatiť za dom... Však ja som nevolal kvôli tomu...“ Edo ho zrušil. Nikto nemá rád, keď niekto pýta peniaze. Ešte je tu však tretia možnosť, ktorú nerád využíva, ale stojí za pokus.

„Dobrý deň, vedúcko, ako sa máte?... Nie, nie, viete, dostal som sa do ťažkej situácie. Hľadám spôsob, ako získať peniaze... Potrebujem zaplatiť dlh za dom. Tak volám, či by som mohol pracovať navyše napríklad?... A ak vám k tomu predám všetky moje ovce, sliepky, kozy a ošípané?... A traktor k tomu?... Áno, to by bolo perfektné!... Môžem ich začať odvážať hneď teraz!“

Na druhý deň čakalo Martinu rovnako milé prebudenie. Babka robí síce tie najlepšie raňajky, ale ani tie nedokážu vyliečiť jej smútok.

„Toto mi je tak ľúto, svokrička, to sa nerobí! Najskôr vám sľúbia ten dom, a potom si to rozmyslia...“ Martine zabehlo, keď počula otcove slová.

„Určite! Tebe je to veľmi ľúto.“ odpovedala ironicky babka. Aj keď majú trochu zvláštnu formu komunikácie, aj tak sa majú svojím spôsobom radi. Pokiaľ nie je babka v jednej dedine a veľmi často s nimi.

„Naozaj je. Ale teraz už musíme ísť na ten futbal! Dnes je predsa posledný zápas!“

Do hornej krčmy prichádzajú spoločne Juraj a Jozef. Všetci tam začali po nich pokrikovať a chceli biť a vyhodiť Jozefa.

„Hej! Nechajte ho! Vyhrali nad nami, ale je to predsa môj budúci zat'ko!“ vykrikol Juraj.

Zuzana Martinčeková

Cesta k sebaprijatiu

Vždy, keď sa na seba pozriem, vidím chyby, nedokonalosti a nadobúdam pocit, že som nikdy nebola dost dobrá. Moje oči prechádzajú po celom tele a zameriavajú sa na každý jeden detail, ktorý by si nie každý všimol. Vráska na čele, ktorá tam svieti, keď sa nedívam. Môj veľký nos, ktorý vidno hlavne z boku. A čo tak moja zaoblená plnšia postava s bruškom?

Hlavou mi ide množstvo myšlienok a pochybností. Netuším, čo skôr vytknúť. Zrkadlo predo mnou mi ukazuje neistotu, úzkosť a nedostatok. Zakaždým, keď mi niekto povie kompliment, poďakujem, no akosi stále vo mne rezonuje štipka neistoty. Štipka neistoty, že tie komplimenty mi dávajú, aby mi neublíži. Keď sa pozerám na ostatné dievčatá, vždy rozmýšľam, čo mi chýba. Prečo nemôžem byť ako ony a mať sa rada? Neriešiť, či mi vidno akné, alebo že mám väčšie brucho. Jednoducho zabudnúť na všetky nedostatky.

Postupne, ako plynul čas, celé ma to prestávalo baviť. Keď som sa postavila pred zrkadlo, snažila som sa nájsť na sebe niečo pozitívne, pekné. Zo začiatku to vôbec nebolo ľahké, neustále ma premáhali negatívne myšlienky, ktoré čakali na mňa hneď za rohom. Ale jedného dňa som si povedala, že sa potrebujem s niekým o tom porozprávať. Možno by mi niekto vedel poradiť a pomôcť. Rozhodla som sa ísť za mojou najlepšou kamarátkou.

„Ahoj, Sabi,“ povedala som jej s jemným úsmevom na tvári.

„Ahoj, Zuzka, veľmi rada ťa vidím,“ povedala a objali sme sa.

Sabi vyzerala nádherne, mala takú primeranú postavu, krásne dlhé vlasy a veľmi peknú tvár. Poznali sme sa niekoľko rokov. Vždy si ma vypočula a poskytla mi rady. Čokoľvek sa stalo, boli sme tu jedna pre druhú. Bolo to naozaj skvelé a silné priateľstvo.

„Musím sa s tebou porozprávať. Viem, že to asi bude znieť trápne alebo skôr prehnane, ale mám problém prijať samú seba. Vždy keď sa pozriem do zrkadla, mám pocit, že nie som kompletná,“ povedala som jej a cítila som, ako sa mi slzy tlačia do očí. Sabi sa na mňa láskavo pozrela a chytila ma za ruku.

„Zuzka, si jedno nádherné, milé, odvážne dievča, ktoré je nápomocné a veselé. Mám ťa rada, takú, aká si. Ale rozumiem, každý z nás má svoje

neistoty. Preto si poďme spolu sadnúť a porozprávať sa o tom.”

Sadli sme si na pohodlné kreslá v jej obývačke a ja som jej vyrozprávala všetky svoje obavy a neistoty. Cítila som sa lepšie. Akoby mi padol kameň zo srdca, ktorý ma tam už dlho ťažil. Sabi ma trpezlivo počúvala a občas prikývla.

„Vieš, Zuzka,” začala Sabi, keď som dohovorila, „každý z nás má nejaké veci, ktoré by na sebe chcel zmeniť. Či už sú to maličkosti alebo nie. Musíme si však uvedomiť, že naše hodnoty a krása nie sú len v tom, čo vidíme v zrkadle, ani v tom, čo o nás hovoria ostatní. Naša skutočná hodnota je v tom, ako sa správame k druhým, v našich záľubách a v tom, čo nás robí šťastnými.” Povzdychla som si a utierala slzy.

„Ale ako sa mám naučiť mať sa rada, keď som si nikdy nebola istá sama sebou?” spýtala som sa.

„Poďme dnes von a urobme niečo, čo ťa poteší. Čo by si chcela robiť?”

„Vždy som sa chcela ísť najesť do tej novej reštaurácie v meste, no bála som sa, že budem vyzerat' hlúpo popritom ako budem jesť,” odpovedala som jej.

„Tak poďme tam,” povedala Sabi rozhodne.

O niekoľko minút sme prišli do mesta. Ako sme kráčali ulicami, zbadali sme tú reštauráciu a vošli dovnútra. Vyzeralo to tam nádherne a voňalo ešte lepšie.

„Pozri, tam je voľné miesto,” ukázala Sabi na príjemný kútik v rohu reštaurácie. Sadli sme si a objednali si každá svoje obľúbené jedlo. Ani sme sa nenazdali a jedlo už bolo tu. Obidve sme jedli a ja som sa snažila uvoľniť. Nemysliet' na to, či sa niekto díva, ako jem alebo nie. Či mi netrčí akné na tvári a možno vlas na hlave. No keď som sa pozrela, všimla som si, že sa nikto nedíva.

„Vidíš?” spýtala sa Sabi. „Nikto si ťa ani len nevšíma a nesúdi, pretože každý má svoje vlastné starosti.”

„Máš pravdu,” prikývla som a prvýkrát po dlhom čase som sa začala cítiť skutočne uvoľnene.

„Mala som strach z ničoho,” povedala som a usmiala som sa na ňu.

„To je úplne v poriadku. Teraz už len pracuj ďalej na sebaaprijatí, pokúšaj sa veriť si. A nezabúdaj, že si nádherná presne taká, aká si,” povedala Sabi s láskavosťou v očiach.

Po návšteve reštaurácie som sa cítila oveľa lepšie a rozhodla som sa, že každý deň urobím niečo, čo ma bližšie dovedie k sebaláske. Začala som si písať denník, kde som si zapisovala svoje myšlienky a pocity. Každý deň som si zapísala jednu vec, ktorá mi prináša radosť. Moje sebavedomie sa postupne zlepšovalo aj tým, že som chodila pravidelne cvičiť, kde som spoznala nových ľudí. Pri pohľade na svoj odraz v zrkadle som sa viacej usmievala a nehľadala na sebe nedokonalosti, ale silu a

jedinečnosť toho, ako vyzerám.

Koniec koncov bola to cesta, ktorou som sa naučila prijímať samu seba. Boli to malé kroky, ktoré viedli k väčším zmenám. Vďaka podpore mojej najlepšej kamarátky Sabi a mojej vlastnej snahy som konečne začala vidieť krásu vo svojej jedinečnosti. Viem, že sebaaprijatie je dlhý proces, ale teraz viem, že som na správnej ceste. A to je to najdôležitejšie.

Matúš Majerník

Jej zelené oči

Milan sedel na pohodlnej stoličke a pozeral sa na muža oproti nemu.

„Naozaj netuším, prečo tu som,“ ozval sa po chvíľke ticha.

„Už som ti to hovoril, Milan. Budeme sa len rozprávať,“ povedal muž a na mohutný tmavohnedý stôl položil zápisník. Zobral pero a niečo rýchlo zapísal, potom sa znova pozrel na Milana, ktorý sa nervózne hral s prstami.

„Prečo sa máme rozprávať? Nevidím v tom žiadny zmysel. Všetko je v poriadku.“

„Nič sa nedeje. Nedáš si kávu alebo čaj? Mám tu aj slané tyčinky.“

Milan si vybral kávu a muž ju hneď začal pripravovať. Popritom ďalej rozprával: „Počul som, že sa ti teraz v škole darí. Vyhral si nejakú súťaž v písaní, bol si pomáhať v útulku...“

„To nič nie je,“ prerušil ho Milan, „robil som len to, čo ma baví, pán doktor.“

„Kľudne ma volaj Alex a nemusíš stresovať. Uvoľni sa a porozprávaj mi niečo o sebe. Ako je to u teba doma alebo možno mi povedz niečo viac o škole. Podľa tvojich úspechov to nevzerá tak, že si znechutený školou ako plno ľudí v tvojom veku.“

„Nemám rád školu. Predtým som ju dokonca neznášal.“

„Pred čím? Čo zmenilo tvoj vzťah ku škole?“

Nastalo kratšie ticho, akoby Milan naozaj premýšľal o dôvode. Nakoniec prehovoril: „To je jednoduché, pán doktor. So spolužiakmi som sa veľmi nerozprával, oni si ma nevšímali, ale nakoniec som s niektorými našiel spoločnú reč.“

Milan sa vyhýbal doktorovmu pohľadu, pretože to nebola úplná pravda.

„To nie je celý dôvod, však? Nechceš mi porozprávať o Silvii?“ prekukol ho Alex.

Milana znepokojilo množstvo informácií, ktoré doktor mal. Zároveň mu odľahlo, pretože časť z neho sa o tom chcela rozprávať.

„Prepáč, asi to vzerá zvláštne,“ usmial sa Alex. „Rozprával som sa s tvojimi rodičmi. Prezradili mi toho asi príliš veľa.“

Milan sa nehneval. Konečne sa niekomu mohol so všetkým zveriť. Mohol rozprávať o Silvii aj o kamarátoch, ktorí sa s ním prestali baviť.

Najprv o tom plánoval napísať poviedku, možno dokonca báseň, ale rozhovor so psychológom mu neuškodí. Možno preto ho sem rodičia poslali. Chceli aby sa trochu uvoľnil.

„Nevadí mi to, chcem o tom hovoriť.“

Alex rozšíril svoj úsmev: „Neboj sa spomenúť aj detaily. Máme ešte množstvo času. Som zvyknutý počúvať a tvoj príbeh je určite zaujímavý.“

Milan rozprával. Svoj príbeh začal nástupom na strednú školu. Prvý deň bol preňho veľmi stresujúci. Poznal trochu ľudí, zvyšok bol neznámy. Prvé týždne, možno až mesiace prehodil s ostatnými len zopár slov. Nedokázal si na triedu zvyknúť. Všetky tváre splývali do úplného chaosu, ale neskôr sa to začalo meniť. Konečne si zapamätal väčšinu mien, ku tváram priradil osobnosti. Začali sa vytvárať menšie skupinky kamarátov, ale Milan do žiadnej nepatril. S niekoľkými spolužiakmi sa bavil viac než na začiatku, za kamarátov ich však považovať nemohol. Zvykať si bolo potrebné aj na profesorov. Veľa z nich bolo nevýrazných. Milan si obľúbil len jedného. Profesor Chaba učil biológiu a Milan si ju vďaka nemu užíval.

„Dobré ráno, študenti!“ pozdravil ich jedného dňa. „Predvčerom som vám sľúbil písomku a nezabudol som. Ubezpečujem vás, že je veľmi ľahká. Váži iba pár gramov.“ Podobnými hláškami vylepšoval každú hodinu.

Prešiel celý prvý rok v škole a Milan si ako-tak zvykol. Keď začal ďalší ročník, konečne sa všetko zlepšovalo. S niekoľkými spolužiakmi, s ktorými predtým prehovoril raz, dvakrát, sa odrazu rozprávalo úplne jednoducho. Ešte pred rokom boli preňho cudzincami, teraz sa stali jeho kamarátmi.

„Veľmi rád počujem, že si si na školu a ľudí v nej zvykol,“ prehovoril po trpezlivom počúvaní Alex. „Ja som mal podobný problém a trvalo dlhšie, než sa vyriešil.“

„Bolo to úžasné, pán doktor. Konečne som chodil do školy rád. A potom sa k nám pridala ona.“

Milan sa najviac kamarátil s tromi chlapcami z triedy. Takáto malá skupina mu úplne vyhovovala; a zrazu sa medzi nimi ocitla Silvia. Bola to spolužiačka, ktorú si Milan dovtedy takmer nevšimol. Považoval ju iba za nudnú bifľošku, ktorá ani nebola nejako extra pekná. Okrem jej očí. Tie zelené oči sa nedali prehládnuť. Najprv si na ňu nedokázal zvyknúť. Keď s nimi niekam išla, Milan bol vždy tichší a nervóznejší než zvyčajne. Ostatní Silviu považovali za jednu z nich. Neskôr si niečo začal uvedomovať. Čím viac poznal Silviu, jej osobnosť, záľuby, tým viac tušil, že tá nervozita má iný dôvod. Zrazu mu pripadala aj krajšia. Všimol si jej upravené vlasy, úprimný úsmev a tie zelené oči boli ešte úžasnejšie než predtým. Predtým sa mu páčilo veľa dievčat, ale teraz cítil niečo iné.

Ďalšie týždne sa pokúšal zmierniť nervozitu a viac sa s ňou rozprávať.

Onedlho ju konečne mohol považovať za kamarátku. Milan však túžil po niečom viac a mal v pláne na tom zapracovať. Všetko mu prekazil jediný rozhovor s kamarátom:

„Vedel si, že má Silvia frajera?“

Milanovi skoro zabehla desiata: „Netušil som. Fakt?“

„Hej, povedala mi to Ema. Je z iného mesta a o pár rokov starší.“

„Škoda, rozmýšľal som, že ju niekam pozvem.“

Nádej pre Milana skončila. Snažil sa na to nemyslieť, ale Silviu videl každý deň, rozprával sa s ňou každý deň, smial sa s ňou každý deň. Miloval ju, ale vedel, že jej to nikdy nebude môcť povedať.

„Musel si sa cítiť veľmi zle. S podobnými problémami sa mi zverili už viacerí pred tebou. Rozprával si sa o tom s niekým?“ zaujímal sa Alex.

„Koho som mal zaťažovať s takou blbosťou? Proste som čakal, že ma to raz prejde a bude dobre.“

„A bolo lepšie?“ Alex si niečo zaznačil do zápisníka.

„Načo sa to pýtate? Viete ako tento príbeh končí. Rodičia vás dobre informovali.“

„Tvoji rodičia ti chcú len dobre. Prosím, pokračuj.“

Milan pokračoval v rozprávaní. Pustil sa do opisu dňa, kedy s kamarátmi po škole sedeli v neďalekej kaviarni. Bola s nimi, pravdaže, aj Silvia. Bavili sa o obyčajných študentských veciach, ktoré nestáli za zmienku. Postupne ľudí ubúdalo, až to dopadlo tak, že ostal len Milan spolu so Silviou.

„Chceš ešte ostať alebo ideme preč?“ spýtala sa ho.

Milan bol nervóznejší než kedykoľvek predtým. Prvý raz bol so Silviou úplne sám. Pripadal si ako zamrznutý. Nakoniec sa mu podarilo zo seba dostať aspoň dve slová: „Môžeme ísť.“

„Kam sa teraz chystáš?“ položila mu ďalšiu otázku, keď vyšli von.

„Asi pôjdem domov, dnes bol ťažký deň,“ odvetil Milan.

Tretia Silviina otázka Milana zarazila: „Môžem ísť chvíľu s tebou? Musím počkať na otca, a nemám teraz čo robiť.“

Milan cítil, že sa začína červenať. Robí mu to naschvál? Vie, čo k nej cíti a chce ho za to mučiť? Prečo rozmýšľa nad takými hlúpostami? Hanbil sa za svoje myšlienky.

„Pravdaže, môžeš.“

Cestou sa veľa rozprávali, Milan sa medzitým ukludnil. V rozhovore prevládala téma jarných prázdnin.

„S rodičmi pôjdeme do Prahy. Teším sa, ešte som nebola v Česku. Aké plány máš ty?“

Milan chvíľu premýšľal, čo povedať. Málokedy mal niečo dopredu premyslené. Pravdepodobne sa bude celé prázdniny nudiť, ale niečo povedať musí.

„Chystám sa napísať jednu poviedku, pošlem ju potom do súťaže.“

„Zaujímavé. A môžem vedieť o čom bude?“

„O semafore,“ odpovedal stručne Milan.

„Hmm, záhadná téma. Dúfam, že mi ju dáš potom prečítať,“ usmiala sa naňho.

Na polceste k Milanovmu domu zazvonil Silviin mobil.

„Prepáč, Milan. Už musím ísť.“

Na moment sa pre Milana zastavil čas. Nikdy ju neľúbil viac ako teraz. Chcel jej proste všetko povedať, ale mal toľko rozumu, aby pochopil, že by tým všetko pokazil.

„Nevadí, ďakujem za spoločnosť. Sľubujem ti, že budeš prvá, kto si prečíta moju poviedku. Uži si Prahu.“

Pozeral sa na ňu ako odchádza a rozhodol sa, že napíše najlepšiu poviedku o semafore.

Prázdniny utiekli ako voda a Milan bol spokojný s kvalitou jeho poviedky. Bol zvedavý, čo na to povie Silvia. Keď prišiel do školy, ešte tam nebola. Spýtal sa na ňu kamarátov, ale nič nevedeli. Potom vošiel do triedy učiteľa a povedal, čo sa stalo. Milan s hrôzou počúval o desivej nehode na diaľnici medzi Brnom a Prahou. Muž a žena mŕtvi, ich dcéra vo vážnom stave v nemocnici. Milana to zabolelo ešte viac, keď si spomenul s akou radosťou rozprávala Silvia o Prahe.

„Dlho som nevedel, ako na tom Silvia je. Nedokázal som sa s ňou skontaktovať,“ vysvetľoval Milan doktorovi. „Potom sa stalo niečo neuveriteľné. Asi mesiac po nehode som hneď ráno cítil, že ten deň bude výnimočný. Ani neviem prečo. Vyučovanie prebiehalo obyčajne, ale čo prišlo po ňom mi zmenilo život.“

Milan sa v ten deň po škole vybral hneď domov. Všetci jeho kamaráti buď chýbali, alebo mali ešte jednu hodinu. Lenže domov nedošiel, pretože hneď pri škole stála Silvia. S barlami a jednou nohou v sadre, ale stála tam.

„Ahoj, Milan!“ pozdravila ho a pokúsila sa o úsmev, ale v očiach jej bolo vidno smútok a bolesť.

„Silvia, neverím tomu,“ povedal Milan a opatrne ju objal. „Asi je blbé sa opýtať, či si v poriadku. Je mi naozaj ľúto, čo sa ti stalo.“

„Pod' si so mnou sadnúť do parku, tak dlho som sa s nikým nerozprávala,“ navrhla.

Milan nemohol odmietnuť, a tak šli do neďalekého parku, kde si sadli na lavičku.

„Prepáč,“ ozval sa prvý Milan, „neviem, čo mám teraz povedať, muselo to byť ťažké.“

„Nechcem sa o tom rozprávať, hovor mi o škole. Chcem počuť niečo veselé.“

Milan ju počúvol a vyrozprával jej, čo zaujímavé sa stalo za posledný mesiac. Snažil sa to podať čo najvtipnejšie, aby Silviu aspoň trochu zlepšil

náladu. Párkrát sa aj zasmiala.

„Ďakujem ti,“ usmiala sa naňho. „Chýbal si mi, vždy sa s tebou dobre rozprávalo.“

Vtedy urobila niečo, po čom Milan túžil tak dlho, ale teraz o tom ani nepremýšľal. Pobožkala ho. Splnil sa mu sen, ale necítil sa dobre. Prečo to urobila? Prečo práve teraz?

„Viem, že sa ti páčim už dost' dlho. Premýšľala som nad tým celý čas v nemocnici a uvedomila som si, že s tebou sa cítim najlepšie.“

„Ale... veď niekoho máš a... teraz nie je vhodná...“

Silvia ho prerušila ďalším bozkom. „Aj tak som ho skoro nikdy nevidela a nesprávval sa ku mne najlepšie. Okrem toho to teraz potrebujem. Po tom všetkom, čo sa stalo.“

Teraz ju pobožkal on.

Ďalší deň sa Sylvia objavila aj v škole. S Milanom si spolu sadli do zadnej lavice, ktorá bola celý rok voľná. Milanov predchádzajúci spolusediaci sa naňho prekvapene pozeral. Milanovi to bolo jedno, konečne bol šťastný; aj Silvia vyzerala spokojnejšie. Keď boli spolu týždeň, začalo sa diať niečo, čo sa Milanovi vôbec nepáčilo. Celá škola sa na nich zvláštne pozerala, stále si niečo šuškali. Ich kamaráti sa s nimi prestali rozprávať. To, že o nich z nejakého dôvodu prišiel, sa dozvedel, keď jedného z nich konfrontoval:

„Karol, čo je s vami? Prečo ma úplne ignorujete?“

„Nebudeme sa baviť s takým buzerantom.“

Milan neveril vlastným ušiam.

„Nezachovali sa k tebe najlepšie,“ skonštatoval Alex.

„Určite mi závideli. Konečne som mohol byť šťastný a oni mi to nechceli dopriať. Ale naučil som sa ich ignorovať.“

Alex znova niečo naškrabal do zápisníka a pozrel sa na Milana: „A teraz ste so Silviou stále spolu, mám pravdu?“

„Pravdaže, som absolútne spokojný. Preto nerozumiem, prečo sa tu s vami rozprávam.“

„Prišla sem s tebou aj Silvia?“ položil zvláštnu otázku Alex.

„Áno, všade chce ísť so mnou,“ spokojne sa uškrnul Milan.

„A mohol by si ju zavolať?“

Milan bez slova prikývol a vyšiel na chodbu. Alex si medzitým prešiel poznámky. Rozhovor s Milanom prebiehal presne ako očakával. Rozoznal klamstvá a vedel, že ten chlapec mu celý čas hovoril pravdu. Aspoň si myslel, že je to pravda. Alex si pred stretnutím našiel niekoľko informácií, ale stačila mu len jedna jediná, aby vedel, s čím má dočinenia. Na internete si prečítal článok o autonehode v Česku. Bolo to presne tak, ako vravel Milan. – Rodičia mŕtvi, dcéra v nemocnici. Lenže dievča o pár týždňov zomrelo tiež.

Alex o prípadoch rozdvojenej osobnosti vedel veľa, ale ešte nikdy sa

s tým nestretol naživo. Až kým neuvidel Milana, ktorý sa vrátil z chodby. Jeho chôdza sa úplne zmenila. Ak by ho človek videl len odspodu, nerozoznal by ho od dievčaťa. Prstami sa neustále hral s vlasmi a bez prestávky sa usmieval. Keď prehovoril, hneď bolo jasné, že sa Alex nerozpráva s Milanom: „Dobrý deň, Milan mi vravel, že ma chcete vidieť. Čo by som pre vás mohla urobiť?“

„Porozprávaj mi o svojom priateľovi,“ navrhol jej Alex.

„Milan je úžasný. Keď som ho spoznala, bol veľmi tichý. Pripadal mi dokonca nervózny. Až neskôr som si uvedomila, že to bolo kvôli mne,“ elegantne si prehodil jednu nohu cez druhú. „Škoda, že mi to trvalo tak dlho, ale teraz sme spolu šťastní. Po tej strašnej nehode som presne niečo také potrebovala. Dúfam, že to bude medzi nami fungovať ešte dlho. A teraz sa chcem opýtať ja vás: Prečo k vám Milan prišiel? Podľa mňa psychológ nepotrebuje.“

„Ja si to myslím tiež, ale určite mu neuškodilo, že sa so mnou porozprával,“ odpovedal Alex a vlastne neklamal. Tento prípad bol pre obyčajného psychológa neriešiteľný.

„Ďakujem, Silvia. Môžeš povedať Milanovi, že sme už dnes skončili. Som vďačný, že ste sa so mnou úprimne porozprávali. Želám vám veľa šťastia.“

Posledná vec, ktorá ostávala, bolo informovať rodičov a odporučiť ďalší postup. Niečo však Alexa zarazilo. Niečo, čo spochybnilo jeho teóriu. – Počas celého rozhovoru s Milanom sa pozeral do chlapcových výrazných modrých očí. Teraz sa lúčil s očami zelenými.

Daniela Romanová

Výlet do zahraničia

Ešte som ani neprešiel brámkou a sused už spustil:

„Ivanka, dohovor svojmu tatkovi. Musíš čakať doma, kým sa on dotrepe autobusom. Musí ti byť ľúto, keď ťa takto necháva.“

Sebaovládanie sa preceňuje. Mne nikdy neprospeľo. Prečo neschvália zákon, ktorý by umožnil otrieskať niekomu lopatu o hlavu? Cestoval som prvým spojom, ktorý som po skúške stihol. Ráno bola pri malej manželka, teda nebola dlho sama. Keby jej to ten idiot trikrát za minútu nezopakoval, tak by si to ani neuvedomila. Teraz vydesene mlčala.

„Neboj sa, nikto vás neprepadne. Kým tvoj tatko nájde lopatu a odháďže sneh, tak všetci únoscovia zmrznú,“ začal sa smiať, „povedz mu, nech pri kúpe auta pozrie aj nejakú frézu.“

„Nedá sa počkať na mňa? Čo musíš riešiť s dieťaťom?“ spýtal som sa.

„Susedko, nebuď urazený. Hovorím Ivanke, aby ťa trochu motivovala. Mal by si niečo robiť a nielen v kuse filozofovať. Ivanka, povedz mu, že chceš taký istý skúter, ako som kúpil Marošovi. Stál skoro päťsto eur! To by tvoj tatko mal aj bez vysokej, keby bol niečoho schopný. Ak ma pekne poprosíš, možno ti ten skúter občas požičiam.“

Kašlite na zákony, rozbijem mu hlavu aj bez nich. Malá sa ho spýtala:

„Ujo, kde je Maroško? Už tu dlho nebol.“

„No, vážne, kde si ho schoval?“ tiež som podrýpaval.

„Žena si zbalila veci a odišla ku svokrovcom. Chápeš, hormóny,“ pokúsil sa o úsmev.

„To som videla včera z okna. Maroškova mama kričala na uja kvôli nejakej novej tete, ktorú u neho našla. Ujo, tú ste si tiež kúpili?“ spýtala sa nevinne.

„Raz budeš taký rozumný, že vymyslíš niečo parádne a budeme milionári,“ povedala som ockovi.

„Nie som Bill Gates,“ odvetil, „budem rád, ak mi dajú písmeňá pred meno a lepšiu výplatu.“

„Nechodíš do školy, aby si bol rozumnejší? Ja tam pôjdem tiež len kvôli peniazom?“

Ocko mi neodpovedal, len zašomral čosi o tom, ako si slušný človek nezarobí bez vysokej školy a zabuchol za sebou dvere. Môj ocko študuje na diaľku. To znamená, že odcestuje niekam ďaleko, tam sa ho opýtajú,

čo sa naučil namiesto toho, aby sa so mnou hral a pošlú ho domov. Z tohto vypytovania sa vždy vráti hrozne unavený a chce, aby som ho nechala spať. Uprostred dňa? Veď nie je sova.

„Ak z teba nebude milionár, tak sa učiť nemusíš. Sused je sprostý a má štyri autá,“ oznámila som mu.

„Ktovie s čím kšeftuje. Ku komu chodia zákazníci o tretej ráno?“ zašomral, „môžeš ma nechať aspoň na päť minút?“

Vidíte to? Teraz bude spať, ale o tretej ráno špehuje cudzích ľudí. Mala by som ísť za susedom a spýtať sa ho, či je slušný človek. Možno si myslí, že ak má peniaze, tak slušnosť nepotrebuje. Maroško je po ňom. Ocko naňho nadáva úplne rovnako. Podľa neho je to malý rozmazaný fagan a najradšej by ho predal na orgány do Rumunska. Viem, takto by sa o kamarátoch nemalo rozprávať. Mala by som ho radšej hodiť do snehu a vynadať mu, lenže to som už skúsila včera, keď sa vysmieval z mojich rodičov. Okrem toho, ja môžem byť rozmaznaná a nevychovaná tiež. Ocko nechodí do školy len tak. Naučili ho, ako mi má nosiť poklady a vôbec nič neminúť. Nie je zlodej, nebojte. Vymyslel to omnoho lepšie. Chcel mi urobiť radosť, tak cestoval až do Bratislavy. Bratislava je tak ďaleko, že tam už ani nemajú sneh. Do čoho potom hádžu rozmazaných faganov? Tam už kvitnú prvé kvety. Ocko mi ich zopár doniesol a teraz som prvá, kto má vlastné snežienky. Barbie dostanem na narodeniny alebo od Ježiška, ale toto je ozajstná vzácnosť. Vidíte, ako ma doma rozmaznávajú? Občas sa aj bojím, že ma kvôli tomu predajú na orgány do Rumunska.

„Vezmeš ma na výlet. Chcem všeličo zažiť a ísť až za hranice,“ vymenúvala Ivanka. Ak je u žien problém, že nevedia, čo chcú, tak moja dcéra je hotový ideál.

„Nikam nejdem. Potrebujem sa vyspať po skúške,“ povedal som. Snáď si z tónu hlasu uvedomí, čo sa stane, ak sa nevyspím.

„Ale sľúbil si mi, že pôjdeme na dovolenku a na túru!“ začínala trucovať. Kedy som povedal takúto sprostosť? Zrazu mi svitlo:

„Ivana, neklam mi. Povedal som len to, že sa ti po skúške budem viac venovať.“

Vyzerám ako milovník turistiky? V Bratislave by som možno niekam išiel. Tam je to samá rovina a také teplo, že sa im topí aj sneh na Pavlovej torte. No tu? Podľa legendy sa včera niekde začal topiť sneh, ale ja podobným nezmyslom neverím. Ľudia sú v poslednej dobe neuveriteľne dôverčiví. Ľahko uveria aj takému nezmyslu, akým je príchod jari v polovici marca. Niekedy v apríli by to bolo možné, veď globálne otepľovanie je sviňa, ale v marci?

„Ty tiež klameš,“ nedala pokoj Ivanka, „tvrdil si, že ma vezmeš k moru alebo do zahraničia ako chodievajú rodičia s Maroškom, a dnes ma nechceš vziať ani na sprostý výlet.“

Čo na toto môžem ako rodič povedať? Mám jej vysvetliť, že pri mojom zostatku na účte môžeme ísť nanajvyš pešo do lesa? Koniec koncov, prečo nie?

„Za aké hranice chceš vlastne ísť? Stačili by české?“ spýtal som sa, „ak áno, zober si bundu, za hodinku, dve tam zjédeme aj pešo.“

Nakoniec pôjdeme do zahraničia. Nie je to Chorvátsko, ale aj tak všetko kvitne len v Bratislave. V Chorvátsku je určite rovnako veľa snehu ako u nás. More majú zmrznuté a na pláži sa opaľujú ľadové medvede. Tie sú na zimu zvyknuté a ak môže autobusom cestovať Maroš, zvládnu to aj ony. My budeme cestovať len do Českej republiky. Ocko tvrdí, že žiadne lietadlo nepotrebujeme. Zjédeme tam pešo za hodinku. Neveríte? Robíte dobre, pretože to nie je pravda. Kráčali sme už dve hodiny, a žiaden cudzí štát sme nevideli.

„Sprostá turistika! Všade majú byť lanovky, a nie toto tu,“ ocko začínal zúriť aj na cestičku v lese. Mňa tak boleli nohy, že už ma ďaleké krajiny aj cestovanie prestali baviť, ale nechcela som plakať. Chodím si po výletoch, doma ma čakajú vzácne kvety, tak čo by som chcela?

„Prečo nás neodvezie nejaký autobus?“ navrhla som, „alebo by sme mohli byť ako vo filmoch a zavolať si taxík.“

„Kde by sa tu nabral? Kto bude riskovať pokutu kvôli môjmu lenivému zadku?“

„Napríklad tamten džíp,“ ukázala som na blížiacu sa auto, „oci, ja som džípom ani taxikom ešte nešla, však mi ho zavolaš?“

Ocko ma buď veľmi ľúbi, alebo bol veľmi unavený, pretože na džíp naozaj zamával. Auto zastalo a z okienka sa vystrčila holá hlava s potetovaným krkom.

„Zablúdili ste?“ spýtal sa.

„Trochu hej,“ priznal ocko, „malá sa chcela ísť pozrieť do Čiech, a už nevládzeme.“

„Hodím vás do najbližšej českej krčmy. Inde sa bojím ísť. Ak by ma chytili policajti, tak ma doma zabijú. Vzadu sú nejaké keksy, tak nech sa aj malá ponúkne,“ navrhol.

„Ja s ním cestovať nebudem,“ pošepkala som ockovi.

„Ivana, neblázni. Chceš tu trčať do rána?“

„Sám si hovoril, že nemám nastupovať do auta k cudzím ľuďom so sladkosťami. Okrem toho, všetci holohlaví a potetovaní sú vrahovia.“

„Toto nie je žiaden vrah, Ivana! Je to malý zasran a nevie, čo so sebou. Predvádza sa a bez vodičského jazdí na tatkovom aute,“ ocko síce šepkal, ale šofér asi všetko počul.

„Sused vravel...“

„Váš sused pozná zaujímavých ľudí,“ ozval sa chalan. Už nepripomínal vraha. Vyzeral ako deviataci u nás v škole.

„Áno, ale neprekvapuje ma to,“ povedal ocko a nastúpili sme.

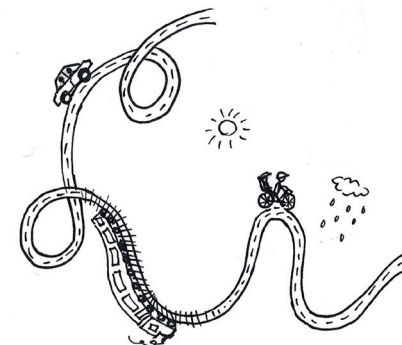
Krčma v zahraničí bola fajn, ale aj tak nerozumiem, prečo tam Maroš chodí každý rok. V Čechách to napríklad vypadá úplne rovnako ako u nás. Dokonca aj Kofola tam chutí tak isto. Navyše, ockovi doniesli skazenú. On tvrdí, že bola v poriadku, ale odkedy smrdí Kofola ako rum? Na celom zahraničí bol najlepší ten chalan, ktorý nás viezol. Možno má ocko pravdu a je to len chválenkársky zasran, ale bol to náš slovenský zasran.

Ako otec to kazím. Keby bol život len počítačová hra, tak by som prišiel o všetky body. Trepem sa cez celé Slovensko, a malej nekúpim ani len bábiku. Doniesol som jej oschnutú burinu! Iní sú asi schopnejší, lebo si bez titulu zarobili na dovolenku pri mori. Čo som urobil ja? Vliekol som ju do Čiech na Kofolu. No nemal som si do nej dať ten rum. Akosi ma z neho chytá smútok a začínam rozmýšľať, či by sa neoplatilo zájsť k susedovi pre pár životných múdrostí. Zaslúžil by si, aby ho konečne zatkli, lenže jeho faganovi nič nechýba.

„S Marošom sa nebudeš hrať! Nevie, čo ho učia doma, ale nechcem, aby si niečo podobné opakovala,“ povedal ocko, keď ma ukladal do postele, „nemôžeš o niekom len podľa tetovania povedať, že je vrah. Čo by sme robili, keby sa urazil a nechal nás tam?“

Ocko možno bude mať pred menom písmenká a možno bude niekedy rozumný, ale nevie, že s Marošom sa hrať neprestanem. On nemôže za to, že jeho tatko je somár. Marošov tatko ich pošle s mamou niekam k moru do chatky. Sám potom musí odcestovať do hotela na Maledivy, aby si na chvíľu oddýchol. No vidíte, môj ocko je unavený možno ešte viac, a aj tak išiel so mnou. Prečo by som sa s Maroškom nemala kamarátiť? Veď mu nie je čo závidieť. Zrazu mi začali v izbe blikať červené a modré svetlá. Prišla som za rodičmi k oknu na chodbe. Pred Marošovým domom zaparkovalo auto a vystúpili z neho dvaja policajti.

„Maroš má dosť nezmyslov, a pozri,“ potiahla som ocka za rukáv, „tatko mu kúpil ešte aj vlastných policajtov v aute.“

Diana Melničáková
Maslowov kosodlžnik

Osemnásť deň. Začne liať, nie kropiť, nie pršať, liať. To tu zatiaľ nebolo. Utekala som k najbližšiemu vchodu schovať sa pod prístrešok. Bohvie, koľko tu budem. O dva vchody vedľa čaká nejaký pár. Čakáme na električku, ani neviem, kam tieto nočné chodia. Po pár minútach ju už bolo počuť v diaľke. S párom pod vedľajším vchodom som si vymenila pohľad, akoby sme dúfali, že pri druhom vchode sa skrýva odpoveď na to, ako čo najrýchlejšie prebehnúť na zastávku, kde ani nie je prístrešok. Ako prvá vbehnem cez zadné dvere, ktoré sú mi najbližšie. Slečna vyskočila mladíkovi na chrbát a vošli rovnakými dvermi ako ja. Pousmiala som sa, bolo to krásne gesto, naozaj sa majú radi. Sadli si dve sedadlá odo mňa.

„Máš sourozence?“

Hlavou naznačuje, že nie. Vlastne sa nepoznajú.

Cez hluk električky ako takej a vlastných myšlienok neviem a nechcem identifikovať, o čom sa bavia. Začal jej ukazovať svoje dopichané predlaktia. V Prahe nevieš, či sú od pika, darovania plazmy alebo oboch naraz.

„Nemáte, prosím, nejaké boty? Slečna je úplne bosá,“ prihovril sa mi.

Pár sekúnd som spracovávala, že čo sa to vlastne pýta. Aj tie moje premokli a podrážky majú také ošúchané, že po mokrých dlaždiciach chodím, akoby som mala v gatiach nasraté, inak by som sa pošmykla a spadla. Rada by som jej nejakú obuv podarovala. Videla som jej premočené ponožky, hompáľala nôžkami na kovovom sedadle.

Tri zastávky neskôr nastupuje žena, ktorú z ulice už poznám. Poznala som ju dokonca ešte predtým, ako som na ulici skončila. Raz mi v inej električke, ale na tej istej zastávke takmer okadila moje topánky. Kričala na nikoho konkrétne. Len tak. Kričala aj minule na ulici krátko predtým, ako som s ňou interagovala. Veľmi sa sústredila na svoju požiadavku, pýtala si odo mňa šesťdesiat korún. Mala som vtedy posledných sto, aj to na účte, a nevedela by som ich vybrať. Ani by som ich nevybrala. Lichotilo mi, že ma ešte stále nepovažovala za seberovnú, aj keď som k tomu už mala blízko. Nedala sa odbiť, myslela si, že tie peniaze naozaj mám, len som skúpa na drobné. Nemala som.

Dnes mala iné oblečenie, menej sa triasla, pôsobila sebedomejšie,

nesmrdela a niečo prežúvala v ústach. Sedela ďaleko odo mňa a nevenovala pozornosť spolucestujúcim. Napriek tomu to skúsil aj s ňou:

„Nemáte, prosím, nejaké boty?“

Žena sama mrzla a potrebovala ešte nejaký vrchný odev. Plnými ústami odpovedala, že nie. Mladík sa vrátil k dievčine.

„Zohřejeme se, udělám ti čaj.“

Dievčina sa len pousmeje.

Sedím divne stočená tak, aby som videla všetky dvere, či nimi vošiel revízor a sledovala som okná, aby som videla, ak by sa nejaký vstúpiť len chystal. Jasné, že som nemala lístok. Po toľkých rokoch v Prahe sa už nebojím riskovať, a ani som veľmi nemala na výber v tomto daždi. Nemala som v pláne sa tento večer vyvážať.

Blížili sme sa k Lazarskej, tam večer stoja všetky električky. Jedna išla oproti nám. Nebola preplnená, každý sedel, len jeden pán stál; stál a písal niečo do papierového bloku – no počkať, moment, veď tam je miesto na sedenie, nemá stáť. V poslednej zákrute sa odlepím od sedadla. Budú sa tam meniť. Vystúpi tam a nastúpi do tejto 96. Oni chodia fakt aj v noci. Na Lazarskej stoja električky furt dlho. Veľmi opití ľudia sa tam stíhajú vygrcať, menej opití len vyšťať a tí, čo nepijú, tí by boli v cieľi skôr peši, keby električka tak dlho nestála na Lazarskej... Veď pohnime sa už! Lazarská! Vystupujem.

V električke pred nami bola polícia, stála som pod prístreškom zastávky a sledovala som, čo sa deje. Až po minúte som si uvedomila, že mi hrá hudba v slúchadlách a vlastne neviem, čo sa deje. Obzriem sa do deväťdesiatšestky, ktorou som prišla. Vchádza revízor. Vedela som to. Najprv skontroluje pár Indov, tí boli pripravení. Žena so suchou bagetou si už tiež stihla všimnúť pána v tmavej bunde a nonšalantne s bagetou vyšla z električky. Slečnu v ponožkách medzitým vyhnali. Stála päťami na schodíkoch, čakala na svojho kamaráta, ktorý jej zháňal obuv v 94. Rýchlo za ňou dobehol a ona mu vyliezla na chrbát.

Čaptám po mokrom chodníku v mokrých teniskách. Jedine McDonald je o tomto čase otvorený. Nešanujem dať za veľké hranolky a Sprite 50 korún. Tu sedím v teple aspoň dve hodiny. Hodina a pol v MHD ma stojí 40 korún. Dokonca bez hranoliek, tak uvažuj, kalkuluju. Zas leje, musím tu zostať. Hranolky hltám rýchlo. Všetky hranolky okrem horúcich sú z mekáča hnusné, ale čo na tom, keď ich zjem? Veľmi pomaly odchlípkávam z pollitrového nápoja s ľadom. Počkám, nech sa ľad roztopí, aj tak ma z toho bolia zuby.

Píšem prstami od soli po displeji, píšem zúriivo od začiatku do konca. Termíny odovzdania poviedok ma desia viac ako hlad a chlad, z vlastnej Maslowovej pyramídy sa stáva nejaký divný kosodlžnik, presviedčam sa, že najlepšie umenie vznikalo presne v takýchto podmienkach. Presne v takýchto. Táto situácia mi je požehnaním!

S nikým doma sa nebavím, môj jediný kontakt s nimi je, keď mi príde pošta. Domov mi chodia zborníky a diplomy, pretože na českú adresu ich nikto nepošle. Prišiel ti balík. Prevzala som to. Neotváram to. Mám to otvoriť? Otvoria to aj tak. A tak nejak sa možno potešia len trochu tak, ako to bolo, keď som si balíky otvárala ešte sama. Niečo o nich prehodia v práci, kolegyni pošlú link na e-zborník. Nevieme, kde býva, ale písať sa jej darí. Aj s mokrými topánkami a stodvadsiatimi korunami na účte.

Dominika Vícenová Mnoho tváří lásky

Existuje mnoho tváří lásky. Tvárou v tvár neistému osudu sa stretávame s príbehmi, ktoré sú plné zlomených duší a molových akordov. Načúvame bzukotu krídel. Bežíme za slnkom na nekonečnom poli. Viem to, pretože presne taký pocit tvorilo každé leto strávené tam. Na mieste, ktoré neexistuje na mape, vedie okolo neho pustá diaľnica a ruže na ňom kvitnú, len ak majú dostatok lásky. Kvitli vždy.

Existuje aj mnoho neobjaveného, nepochopiteľného. Niekedy stačí iba inšpirácia a možno múza. Môžeme počúvať príbehy, ale nikdy nemôžeme vedieť, aké naozaj sú a nikdy ani nezistíme, čo všetko ľudí naviedlo na istú cestu.

Rozprávali sme sa pri západe slnka, v diaľke plápolal oheň. Starký zbieral drevo a babka nosila koláčovú pizzu. Vtedy som to ešte nevedela, no presne túto koláčovú pizzu bolo neskôr také ťažké niekde zohnať. Púšťali sme si isté španielske hity a smiali sme sa. Mala som asi šesť rokov, keď ma mama zobrala na ruky a spolu s tatinom sme tancovali, unášali sa v rytme drozdieho smiechu. Všetci sme vedeli, že zvuk gitary s kapodastrom nemôže v našich ušiach znieť navždy, teda vtedy to vedeli asi všetci okrem mňa.

„No čo, zlatko, čo chceš byť, keď vyrastieš?“ pýtala sa ma babka často.
„Spisovateľka, babka,“ odpovedala som vždy.

Táto detská fantázia bola vždy dôvodom na radostný smiech, myslím, že práve tento sen aj im dovolil naďalej snívať, možno chcieť znova behať po poli a radovať sa. Sprewádzala som ich popri prechádzke do lesa a našou najzábavnejšou spomienkou bolo, ako moju mamu s tetou naháňal diviak. Viem, že v tej chvíli som presne tie diviaky chcela nájsť. Pozerala som sa popod fialky a v štvorlístkoch som videla malé diviacky.

„Babka, oni tancujú, oni tancujú, presne ako vy so starkým, keď ste sa zoznámili!“

Babka rada spomínala na to, ako sa so starkým zoznámili v dedinskej krčme popritom, ako tancoval na stole a ona sa zaňho priam hanbila, až kým ju nepožiadala o tanec. Nikdy ma neprestal fascinovať fakt, že svojho priateľa som neskôr spoznala v krčme tiež, aj keď tá už bola plná mestských reflektorov a ukričaných meniacich sa húfov duší. Svet sa zmenil. Svet sa mení. Myslím, že najviac sa bojí ticha, ktoré však tak

veľmi potrebuje.

Starký ma vždy pri schovávačke našiel v šope. Väčšinou až potom, ako som predstierala, že som nikdy nevstúpila na zakázané územie za studňou. Pamätám si na bielu sučku susedy, ktorá prechádzala za plot a jej havkanie ma vždy prezradilo. Prvé zlomenie srdca prišlo, keď sučku zrazilo auto a babka mi to oznámila ako suchý fakt a ja som si povedala, že nemôžem dopadnúť ako dospelý, ktorý neplače za náhodným psíkom. Budem dospelá a veľká a budem plakať za každým zrazeným psíkom na svete. O pár rokov neskôr som sa pozrela na krvavé telá prejdenných zvierat na ulici a iba som rýchlo odtrhla oči.

Existuje toľko emócií, ktoré cítiť nechceme, lebo si to nemôžeme dovoliť. Existuje toľko holubov sediacich na streche rodinného domu, ktoré sme ako deti pozorovali, a potom sme ich plašili hlasným falošným spevom a starký sa iba pýtal, či budeme spevávajú. – Všetky budeme spevávajú, iný osud pre nás neexistoval.

Babka so starkým sedeli pod jabloňou a my sme na chodníku kreslili piškvorok a skákali sme. Hádzali sme loptu o stenu a omietka padla iba raz za čas, väčšinou na naše čerstvo umyté vlasy. Keď starký kosil, hádzali sme sa do trávy a počúvali sme tichý pokoj. Na tom mieste bol však niečím všedným a práve náš piskot prinášal späť spomienky ich detstva, ich pocitov, ich snov. Myslíme si, že na sny máme čas, no tie sa strácajú v univerze.

Smrť rozdeľuje a nedelí sa o nič. Zanecháva trpkú pachuť, človek cíti to, čo by nikdy za život cítiť nemal. Babka si nikdy nezaslúžila smútiť tak, ako smúti za starkým. Červené ruže uvädli, spoznali pachuť zeme a oheň bol nútený uhasiť svoje krídla. Babka už koláčovú pizzu nepiekla a ja som dostala intoleranciu na lepok. V izbe je stále detským písmom načarbané meno sučky s popisom: „... mám ťa rada“.

Hovorím si, že vyše päťdesiatročná láska so smutným, no nevyhnutným koncom je krajšia ako žiadna, ale ako možno hodnotiť pocity niekoho iného?

„Nikdy sme sa nevadili. Malé škriepky tam boli, no nikdy sme sa nevadili...“ vravieva babka so slzami v očiach a ja jej verím. Svet bol vtedy krajším miestom. Bol krajším a vysvecoval horizont, keď sme so sesternicami točili hudobné video a popritom behali so šatkou v poli a strihali ho pri večernej vychladenej malinovke z garáže. Svet bol vtedy krajším miestom, pretože sme sa po vyhriatej ceste vracali a videli sme starých rodičov oberať slivky a marhule a videli sme ich zbierať popadané zhnité jablká. Klíčili sme fazuľku a šošovicu a pamätám si, ako samotný starký bol nevýslovne prekvapený, že už po dvoch dňoch bolo vidno rastúcu zelenú stonku.

„Teraz to vyrastie až tak, ako rastie jabloň,“ vravievala som. „Keď budem veľká, bude tu taká veľká fazuľa ako táto jabloň a budem si

pamätať na tento deň.“ No nevydržala som to. Zo zvedavosti som fazuľu po pár dňoch vytrhla a v zemi ostala len malá jamka; ako spomienka tam ostala, až kým neprišiel prvý dážď. Keby sme ju tam nechali, ktovie, teraz by už bola aj väčšia než jabloň.

Tráva sa už nekosí, jablká sa oberajú len striedmo a väčšinu odnesieme pri návšteve babky zhnité dozadu do záhrady. Babka už zemiaky nevykopáva, ani my nie. Svet sa zrýchlil, smiech sa spomalil. Občas nájdem v kupovaných zemiakoch malý hmyz, presne taký, aký som párkrát ako sedemročná vykopala.

Babka číta knihy. Prechádza sa. Malá sestra pri návšteve vnáša do smútku vzlyky šťastia a chýbajúceho hluku. Smútok možno nahradiť spomienkami na najkrajšie časy, možno ho nahradiť aj novým životom, živými snami. Preto, keď sestra povie, že v nebičku sa znovu babka so starkým stretnú a keď sa rozplače preto, lebo jej obľúbená sladkosť ostala doma, nám všetkým sa do očí nahrnú slzy. Veľakrát sa pristihnem pri pozorovaní domu susedy a jej neochvejného bieleho psíka, s ktorým som sa však nikdy nehrala. Leží na hojdačke, pozerá sa do slnka, krúti chvostom, je nažive.

Sestra je nažive, lebo plače. Babka je nažive, lebo plače. My sme nažive, lebo dokážeme plakať.

V obývačke visí obraz babky so starkým z oslavy narodenín a ja viem, že my kolektívne stále cítime, akoby nikdy neodišiel. S babkou sa objímame a spomíname. Snažíme sa cítiť to, čo už nejde cítiť znova alebo vrátiť späť. Rada by som napísala niečo motivačné, no nemyslím si, že niečo také v skutočnosti existuje. Babka je osamelá a ja dúfam, že aspoň to vedomie, že zažila najkrajšiu možnú lásku, jej pomôže. Chcem, aby jej pestrofarebná myseľ nikdy nezabudla na naše letá, na to, čo si pamätáme, na to, čo nám dali. Akú pokoru vieme vďaka nim cítiť, dali nám príklad lásky a oslnivého slnka. Videli sme, ako je možné preniesť aj hory.

Sedím pri západe slnka a pozerám sa na okolité bytovky. Tu je hluku až príliš. Svet sa neprestajne točí a mne pomáha práve myšlienka na babku a starkého pri rozjímaní nad jeho neozbrojeným chodom. Dokážem žiť život tak ako žijem aj práve vďaka nim.

Sedím v zaprášenej miestnosti, popod žalúzie presvitá prvý ranný lúč a ja vstávam. Všetci vstávame. Svet sa na malý moment zastaví, keď počuť detský plač a smiech.

Henrich Fačkovec
Maxwellov démon

Večer mala prísť Mendy a keďže som vedel, že budeme piť a následne mať romantické chvíľky, objednal som si pre istotu tabletky Calvex, pre diabolskú erekciu – prinesené kuriérom v diskretnom balení. Ich slogan o super rýchlom nástupe trochu zavádzal. Ako som odhadoval, pili sme – necelé tri fľašky polosuchého ružového vína. Keď sa začalo schyľovať k veci, rýchlo som v kúpeľni prehltol prichystanú pilulku. Diabolská erekcia naozaj nastala, ale až o deväť hodín neskôr – kedy som už bol v Kostole Božieho milosrdenstva na prvom svätom prijímaní mojej osemročnej netere, odetý v ľahkých saténových nohaviciach. Švagor ma odvtedy už nikdy nepožiadala, aby som ju vyzdvihol zo školy. Mrzelo ma to. Pretože Mendy bola v znamení Leva a podľa väčšiny partnerských horoskopov sme mali viac ako osemdesiatpercentnú šancu na dobrý a zdravý vzťah.

Medzitým sa objavila Rita – Panna v našom zverokruhu a Opica v čínskom. Hneď mi mohlo byť jasné, ako to skončí. Stretli sme sa v cukrárni U Vendelína. Atmosféru nášho rande možno azda prirovnať len k atmosfére na norimberských procesoch. Žiaľ, nemal som so sebou kapsulu s kyanidom. Rita sofistikovane predostrela, že má zakúpený šesťdesiatminútový lístok na MHD a hodlá v rámci jeho platnosti stihnúť aj cestu domov. Nenamietal som.

Na otázku, či som bol niekedy v živote šťastný, viem odpovedať úplne presne. – Áno, bol. Bolo to 17. apríla 2012 okolo pol jedenástej večer. To je však už dávno. Ženy sa mi často darilo zabávať; ale ak som nejaké dievča celý večer rozosmieval, a ona sa so mnou nakoniec ani nebozkávala, či prípadne išla k inému chlapcovi, považoval som to za neúctivé. Cítil som, že je mojou dlžníčkou.

Po niekoľkých týždňoch som sa Mendy pokúsil zavolať znovu. Úprimne povedané, po poslednej skúsenosti som očakával, že povie nie... A ona skutočne povedala nie. Život obvykle až tak veľa prekvapení neprináša. Jedinou istotou je entropia, rozpad častíc a prepádanie sa do chaosu.

O význame zverokruhu pre vzťahy mi Denis prvýkrát porozprával, ešte keď sme boli pubertiaci. Sprvu som sa na tom celkom dobre bavil,

ale po nadobudnutí niekoľkých osobných skúseností, som si uvedomil, že je to platnejšie ako väčšina písaných zákonov. A prinajmenšom rovnako ako druhý zákon termodynamiky.

Alex bola Strelec a v čínskom Koza, takže sa ku mne teoreticky vôbec nehodila. Vzal som ju do kina na kontroverzný film o nacistickom Nemecku, kde Hitlera hral černochoch. Jemne som sa dotkol jej malíčka svojím počas toho, ako vodca na plátne zahajoval berlínsku olympiádu. Pri anšluse Rakúska sme sa už držali za ruky a jazyk do úst som jej strčil práve v momente porážky pri Stalingrade. Môj plán sa na rozdiel od toho s názvom Barbarossa vydaril.

Strávili sme spolu celé štyri dni. Potom sa zrazu z ničoho nič – bez toho, aby som vedel prísť na čo i len jediný najmenší racionálny dôvod – prestala ozývať. Rozišli sme sa bez toho, aby sme spolu začali chodiť. Mesiac po tom rozchode som jej napísal, že ak sa ku mne nevráti, tak sa obesím. Odpísala, že ak sa ku mne vráti, tak sa obesí ona. Samozrejme, boli to odo mňa len smiešne teatrálné gestá. Nikdy by som to neurobil. Potreboval som sa odreagovať a po dlhej dobe som znovu začal hrať na gitare. A spievať. Vždy ma to bavilo, ale radšej som s týmto svojím „umením“ nevychádzal spomedzi štyroch stien.

***

Dvakrát po sebe zazvonil bytový zvonček. Odložil som rýchlo gitaru a bežal otvoriť. Strapatá tridsiatnička (moja rovesníčka) v teplákoch a vytáhanom tričku sa tvárila veľmi vážne. Ešte nikdy som ju tu nevidel, ale to ma neprekvapuje; ani po troch rokoch netuším nič o svojich susedoch a ani oni o mne.

„Počula som vás spievať...“

„Prepáčte, už budem tichšie, len nevolajte políciu,“ vyvíňoval som sa pohotovo. „Nechal som sa trošku uniesť, už určite nebudem spievať, sľubujem,“ pokračoval som, zatiaľ čo moja tvár dostávala odtiene vlajky komunistickej internacionály.

„Nie, nie, o to nejde,“ rozosmiala sa tá neupravená, ale sakramentsky prítlačlivá dáma, „práveže sa to nepočúvalo až tak zle, skôr naopak – bolo to fantastické.“

„To myslíte vážne?“

„Smrteľne. Totiž... a pardon, nepredstavila som sa – Oxana, teší ma. Viete, ja pracujem v jednej hudobnej agentúre,“ dokončila držiac mi neprímerane dlho ruku.

„Aj mňa teší... Maxwell,“ zajachtal som zmätene.

„Boli by ste ochotný mi zaspievať kúsok z tej Dylanovej Queen Jane? Ak som teda dobre počula.“

„Áno, bola to Queen Jane. Teda Queen Jane Approximately... ale

zrejme myslíme tú istú, že?“

Na tvári sa mi medzitým rozžiaril široký až idiotský úsmev. Po pár minútach, keď som sa upokojil, naplno som si uvedomil, že má prenádherné prenikavé uhlíkovo čierne oči. Spýtala sa ma, či fajčím a či si nejdeme zapáliť. Nefajčil som už roky, ale takúto príležitosť som nemohol premrhať.

„Samozrejme, len akurát nemám cigarety. Nemáte jednu?“

Automaticky sme šli ku mne na balkón. Ponúkla ma dlhou červenou marlborkou. Snažil som sa tlmiť nutkanie kašľať alebo som dym skoro vôbec nešľukoval do pľúc. Potom spanikárila – vraj sa ponáhľala a že si môj spev vypočuje zajtra. Keď odišla, chcel som usilovne trénovať, no z cigarety sa mi silno točila hlava; akoby som celkovo zoslabol. Až som si musel na slabú polhodinku ľahnúť.

To ma však neodradilo od pravidelného fajčenia s Oxanou. Ďalší deň som to už zvládol lepšie a mal som pocit, že aj tá hra a spev mi celkom idú. Začala prenádherným hlasom spievať spolu so mnou. Po celom tele som mal husiu kožu.

„Ako to, že dávno nie ste slávna speváčka, keď máte takýto hlas?“

„To iba, keď sa s niekým cítim veľmi dobre... keď sa úplne uvoľním,“ vysvetlila mi, zatiaľ čo sa do mňa zavrtavala pohľadom. Vkrútila sa do môjho neokortexu ako vývrтка do mäkkého korku ružového vína. Z kresla v mojej spálni ma tým pohľadom opantávala deň čo deň. Niekedy som mal pocit, akoby sa na mňa dívala, aj keď tam nebola. Jej oči sú ako zrnká čiernej kávy. Ona celá je voňavou čiernou kávou a ja sa v nej beznádejne rozpúšťam ako kocka bieleho cukru.

***

Na chodbe vládlo šero. Na jej konci zrazu – dve zrnká čiernej kávy. Známy ľahučký krok. Je to ona, kto iný by to bol.

„Pod' so mnou, Maxwell,“ povedala úplne bez emócií. Kráčame hore schodmi. Tretie, štvrté... ešte vyššie?

„Netušil som, že je tu obývané podkrovie, myslel som, že bývaš na štvrtom.“

V byte pod strechou bolo zvláštne prítmie. Oxana zažala červenú stolnú lampičku – pôsobila ako z prvorepublikového kabaretu; keď si do toho v krvavočervenom polstrovanom kresle zapálila cigaretu na dlhej špičke a preložila nohu cez nohu (mala čierne sietkové silonky), dokonale dotvorila atmosféru, ktorú som si len pred pár sekundami skonštruoval v hlave. Voňavá čierna káva, ktorú pijem takú horúcu, až mi spaľuje jazyk, lýtka, myšlienky...

„Nie je ti v tej košeli teplo? Ukáž, pomôžem ti... neboj sa... Si zlatý, ako sa ostýchaš...“

Už som úplne rozpustený. Sme jednou nedeliteľnou substanciou. Ako by sme úplne zabudli na zánik hviezd, na čiernych trpaslíkov. Ani neviem, kedy som sa stal takým patetickým.

Tie podivné sny som začal mávať asi tri týždne po tom, ako sme sa spoznali. Mala rada tvrdšie praktiky a v posteli mi občas dávala facky, čo sa mi vcelku páčilo, hoci nedokázal som sa – tuším práve kvôli tomu – nikdy poriadne uvoľniť. V tých snoch však boli jej údery zvláštne silné, nepríjemné. Jej tvár sa z nežnej menila na agresívnu. Tie dva lesklé čierne uhličky ma magnetizovali. Akoby v nich boli vpísané celé tie myriady rokov strávených v podzemí. Začal som sa brániť a v tomto momente som sa vždy prebudil. Čo tam po tom? Človeku sa vždy snívajú hlúposti – opak reality.

Cítil som sa čoraz vyčerpanejší, hoci sa počet našich stretnutí skôr znižoval, sny sa zintenzívňovali. Budil som sa zničený a na tvári sa mi začali objavovať podliatiny. Tie sny takmer nikdy neobsahovali dialógy, alebo boli také banálne (ako aj v skutočnosti), že som si ich nemal dôvod pamätať. Moja už i tak zlá hra na gitare sa ešte zhoršila, za deň mi praskli tri struny, nedokázal som nahmatávať ani najľahšie akordy. Kedy som ju vlastne naposledy videl? Šmahom som odložil gitaru a namieril si to nad štvrté poschodie k podkroviu. Zvonček nefungoval, klopanie ostalo bez odozvy. Sused ma zahriakol, vraj čo skúšam, koľko tu vlastne bývam? Vravím, hľadám susedu... po chvíli mi vysvetlil, že tam hore žiaden byt nie je.

Zamurovala ma a tú stenu rozbila obrovským kladivom. Z úlomkov tehál poskladala zvláštny kubistický obraz. To zo mňa ostalo. Nič iné nevidím v zrkadle, len zohyzdené úlomky môjho niekdajšieho ja.

Denis mi o Arnoldovi, samozvanom mágovi, veštcovi a celkovo odborníkovi na temné sily, hovoril už neraz, ale vždy som to považoval za smiešne. Lenže moje sny neustávali, zreteľne som schudol a moja beztak žalostne bledá tvár dostávala odtiene hodné Albína; niekde v Tanzánii by mi už určite odsekli v zápästí ruku a nosili ju ako talizman.

***

Arnoldovi som popísal, čo sa mi za uplynulý mesiac udialo. Podľa môjho opisu si bol takmer istý, s čím by som mohol mať dočinenia.

„Podľa istých legiend najmä v židovskej mystike nebola prvou ženou Eva, ale Lilith, podobne ako Adam, stvorená z prachu zeme. Odmietla sa však mužovi podrobiť, bola vyhnaná z raja a prekliata Bohom. Potom sa spojila s tým, ktorého nazývame Lucifer, Belzebub, Pán múch... Podľa všetkého, pán Maxwell, mali ste tú česť stretnúť sa so sukubou – služobníčkou Lilith, písal o nich už Tomáš Akvinský. Sukuba je niečo ako sexuálny démon, najprv si muža omotá okolo prsta a postupne z neho

ako energetický upír vysáva všetok život, čo môže skončiť až smrťou.“

„Tak... ja som nikdy nebol priberčivý,“ pokúšal som sa odľahčiť situáciu.

„Medzi sukuby patria rusalky, meluzíny, lesné víly, dnes je ich výskyt paradoxne zaznamenávaný oveľa menej ako v minulosti, rôzni hlupáci či takzvaní osvietenci a vedci všetky historické dôkazy o nich zaradili do ríš snov a rozprávok,“ pokračoval zapálene.

Následne som zvažnel: „Čo mám robiť? Nespál som už sto hodín... nedokážem, bojím sa...“

Dostal som nejaké idiotské amulety, za ktoré som musel slušne zaplatiť (a vraj „priateľská zľava, ktorá platí len dnes“) a odchádzal som ešte nahnevanejší a zničenejší. Pravdou však je, že sa mi za pár dní výrazne polepšilo. Líca mi opäť očerveneli, pribral som. Neprešiel ani týždeň, kým ma oslovili z populárnej hudobnej agentúry, aby som nahral modernizovanú folkovú výberovku a prišiel na pár živých akcií za slušný honorár. Okamžite a s nadšením som prikývol. Počkat?! Chcem ísť na podujatie, ktoré mi vybavila sukuba? Tá z rodu nevesty Pána múch? Služobníčka samotného Lucifera? Bola to vlastne ona? Ved' neexistuje, či áno? Kto sa v tom má vyznať. Idem – nepochyboval som.

Andreu som spoznal na druhom koncerte. Bola asistentkou produkcie a po troch absintoch sa nechala obchytkávať. Na Oxanu som za pár mesiacov úplne zabudol. Andrea bola rozhranie Raka a Leva, fungovalo to. Život s ňou bol vskutku zaujímavý. Ráno mi miesto budíka čítala úryvky z diela radikálnej feministky Judith Butlerovej, čo ma vždy tak vytočilo, že som musel vyskočiť z postele. Absint mala rada nadmieru, a tak som opäť siahol po Calvexe. Našťastie, v dostatočnom predstihu. Zázitok to bol natoľko intenzívny, že som na dlhú dobu zatvoril oči a zaboril tvár do vankúša. Ako som ho pomaly odsúval, v tme som uvidel iba prapodivne sa lesknúce, ale dobre známe dve zrnká čiernej kávy.

„Ty?“ spýtal som sa ešte v extatickom opojení.

„Ty hlupák! Ja som Mendy, ja som Rita, Alex, Oxana, Andrea! Vieš vôbec, čo je úlohou sukuby, ty asexuálny blbec?“ rozohnila sa.

„Uff... vlastne... eh...“ premýšľal som, a hľadal márne odpoveď. Prečo vôbec mám tendenciu zachovávať formálnu slušnosť v komunikácii s démonickou bytosťou?

„Našou úlohou je zbierať spermie. Nečítal si Malleus maleficarum – Kladivo na čarodejnice? Päť prevtelení! Päť prevtelení, do psej matere! Myslíš, že ma to baví? Ty impotentný úbožiak! To ti trvalo!“ kárala ma, pričom sa pomaly zdvihla a začala sa obliekať.

„Ach, práve mne dajú takéhoto... takúto patetickú trosku! Mne, ktorá som v skúšobnej dobe! Trosku, pre ktorú si musím vymýšľať tie idiotské znamenia. Štyrikrát som to vzdala, a opäť ma sem poslali!“ pokračovala zrazu rezignovane. „Ale čo čakali? Na prvé tri stretnutia

som vôbec nebola vyškolená. Dofrasa s takým systémom! Vraj musíme vykazovať čísla, a prvý kvartál bol veľmi slabý. Jasné, a ja si to mám odskákať. Vraj, kým nezískam tvoje... ach, nemôžem ísť na ďalšie obete; a to ma najbližšie čakajú v Janove dvaja opálení Taliani,“ dokončila obúvajúc si lodičky a uisťujúc sa, že fľaštička s mojím ejakulátom je pevne zatvorená.

Ležal som tam úplne vysublimovaný. Mal som tisíc otázok, a zároveň žiadnu. Napokon som sa na jednu zmohol: „Podáš mi ešte, prosím ťa, cigaretu?“

Lea Krajči

Vysvetli mi lásku

Bolo to tými vysokými tónmi. Keby mi vyšli vysoké tóny, tak by to bolo dosť dobré. Prvý rok na výške, prvá skúška. Zopakujem ju, aj keby som dostala výbornú známku. Nie preto, že by som musela. Pretože chcem. Chcem mať zo seba lepší pocit. Robiť v živote veci lepšie.

Preto teraz ležím na posteli? Nástroj v ruke, aby sme sa jeden druhému neodcudzili. Ale v druhej ruke Tik-Tok, Instagram, vtipné videá, nové recenzie na reštaurácie v okolí, ASMR; a teraz som hladná. Mám v chladničke majonézový šalát. Dám si ho s rožkom. V zahraničí nepoznajú naše biele rožky a majonézové šaláty. To mi vlastne vždy chýba. Ten biely rožok a šalát.

Lívia odišla dnes ráno. Počula som, ako sa trápi so zapínaním zipsu na víkendovej taške. Chcela som sa s ňou rozlúčiť, ale zaspala som skôr, ako som stihla dokončiť túto myšlienku. Večer predtým som si z jej kôpky kariet vytiahla tri veľké arkány, všetky boli temné. Chvíľu bola ticho, ale vysvetlila mi, že môj kruh sa uzavrel. Budem sama, ale šťastná. Voz hore nohami značí neúspech a Veľkňaz hore nohami hovorí o zlom úsudku a domýšľavosti. To preto mi nevyšli tie vysoké tóny? Odpovedal mi vibrujúci mobil. Tajne prečítam správu:

„Aloha! Si na intráku?“ píše mi Kornélia.

Kornélia. Kedysi moja Kornélia. Vôňa kvetov pomarančovníka a vanilky a k večeru po dynamickom dni tóny cédra. Provokatívne stála uprostred miestnosti, nikdy nie na kraji. Nádherná a nezabudnuteľná. Kedysi moja Kornélia.

„Mohla by som sa u teba osprchovať?“

Odložím trúbku nabok a pomaly sa posadím. Vtedy príde ďalšia

správa:

„Som v práci, a netečie nám teplá voda, haha.“

Neobratne zleziem z vrchnej postele, kovový rebrík mi chladí bosé nohy. Pozriem sa von oknom, spomeniem si na poverčivú Líviu, ktorá ma každé ráno varuje, aby som sa nepozerala von oknom, lebo potom zabudnem o čom sa mi snívalo. Ale tie správy si pamätám zreteľne. Mám dôkaz, že tu sú. A pamätám si aj Kornéliu, vôňu pomarančovníkov a vanilky. Nebol to sen. Odpísala som:

„Príd.“

Akoby to bolo včera, čo sme sa videli naposledy.

Vonku prší. Keď sa v kalužiach robia bubliny, bude to len prehánka. Príde sem. Príde sem, a čo uvidí? V džezve stará káva, špinavý hrnček vedľa špinavého taniera, neustlaná posteľ, na zemi ponožka. Na stole leží kopa nečitateľných nôt a nečitateľných rytmov. Stíham pozametáť a umyť riad?

Izba ničím nepripomína, že v nej bývam ja. Vyzerá ako všetky ostatné neosobné internátne izby. Iba tie hudobné nástroje ukazujú, že tu žije hobojska a trumpetistka. Lívia išla na víkend domov, takže po nej nezostal ani ten hobojs. Len drevené náhrdelníky visiace z háčika na stene nad stolom a kakao v chladničke.

Snažím sa vybaviť si Kornéliinu izbu. S plagátmi nahých žien a zbierkou kaktusov na okne. A to jedno kreslo vyhradené pre mužov, ktorí sa striedali; niekedy ich bolo viac než jednu noc. A mama sa pýtala, odkiaľ mám peniaze, a ja som musela klamať.

Umývam ten tanier a spomínam. Spomínam na Kornéliu, ktorá ma u seba nechala cez noc a pozerala sa, ako zaspávam. Kornélia, čo za mužmi zavrela dvere, počítala peniaze a vytiahla z chladničky jogurt. Opýtala sa, či si dám tiež. Sedela na posteli nahá, zamiešala jogurt a na konci dôkladne vylízala téglik. Občas mi napadlo, či chutí ako ja.

Môžeme si na vrátnici zapožičať vysávač. Ale býva nás tu asi 300, a vysávač je len jeden. Obvykle nemávam šťastie na vysávač. Musím sa hrbit' nad malou metlou a druhou rukou pridžmam zmeták. Pod stolom máme vlasy a v rohoch izby chuchvalce prachu. Ponožka, ktorá nemá kamošku do páru, skončila v igelitovom vreci medzi ďalším špinavým oblečením; raz to operiem. A teraz rýchlo vyskočiť na rebrík, jednou rukou sa pevne držať a druhou skladať perinu, nech vyzerá, že som sa postele od rána nedotkla a ustlaná ma čaká až do večera. Takto sa upratuje internátna izba.

Kornélia mi napísala, že už vystupuje z autobusu. O pár minút je tu. Rýchlo sa vrhám do skrine, hľadám čisté tričko. Snažím sa vybaviť si, ktoré mala Kornélia najradšej. To čisté biele? Privoniam k pazuchám, je okej. Zhasnem a otvorím okno dokorán, nech sa vyvetrá. Počujem dážd'. Ale bude to len prehánka.

Trasú sa mi ruky, možno sa mi dvíha žalúdok. Zaklope trikrát, moja ruka hneď vzápätí zovrie kľučku a prudko otvorí dvere.

„Ahoj,“ ozve sa chrapľavým kontraaltom.

Uhnem sa, aby mohla prejsť okolo mňa. Ako prvé vchádzajú vždy jej nepoddajné kučery. Teraz ich mala mokré od dažďa a vlnili sa ešte viac. Aj ramená mala zmáčané dažďom. Voňala pomarančmi a vanilkou.

Zložila si ruksak na moju stoličku, topánky odkopla pod stôl bez toho, aby si rozviazala šnúrky. Postupne si z prstov sťahovala sklenené prstene a pokladala ich na moje noty. Sklo odrážalo svetlo lampy, analýza Hummelovho koncertu pre trúbku dostávala farby. Obzrie sa po izbe, možno niečo hľadá, ale nič nenájde.

„Čudujem sa, že nie si niekde na pive,“ to je prvá vec, ktorú mi naživo povie po rokoch. Nepozerá sa mi pri tom do očí.

„Héj. Dávam si pauzu.“

Je krásna, vysoká, s hypnotizujúcimi očami. Vlastne sa nič nezmenilo. Letmý pohľad do zrkadla – zmenila som sa ja?

„Spoznávaš pocit samoty?“

V zrkadle sa naše oči na malú chvíľu stretnú. Cítim pri tom neidentifikovateľné šteklenie v bruchu, znie mi v hlave ako šušťanie pozlátka. Brat v detstve vystieral pravítkom obaly od cukríkov, a potom ich odkladal do veľkej obálky; a nech sa snažil akokoľvek, na papierikoch zostávali čiary a hrbolce. Niečo, čo sa tak veľmi pokrčilo, sa už nedá pekne vystrieť.

„Samota je desivá.“

„Ty si nikdy nevedela tráviť čas osamote.“

Zrýchleným pohybom (Kornélia sa vždy niekam ponáhľala) vytiahla zrolovaný uterák ohromne malých rozmerov a čisté tielko, ktoré jej ledva zakryje bradavky. Cestou do kúpeľne si rozopla gombík na ľanových nohaviciach. Ukázala som jej, kde mám sprchový gél. V tej lacnej fľaši, s obyčajnou vôňou kvetín, ktorá z pokožky vyprchá hneď po dosprchovaní. Otvorila viečko a strčila si ho pod nos. Tvárila sa, že jej tá vôňa nevedí.

Vrátila som sa do izby. Prezerala som si jej prstene, dotkla sa jej batoha... V kúpeľni už tiekla voda ale nepočula som cvaknúť zámok. Čo ak chce, aby som vošla? Bude to fér? A opäť cítim v bruchu to šuchotanie obalov od cukríkov. Čo mám robiť teraz? Napadne mi, čo by spravila moja mama. Možno by sa snažila byť za každú cenu dobrou hosťiteľkou, ale študent na internáte nepočíta s návštevou. Napokon sa nahnem do chodby a zakričím:

„Dáš si čaj? Mám zelený s papájou a citrónovou trávou.“

Vytiahnem z hrnčeka bambusové sitko, na hladine čaju plávajú masťné oká. Chcela som, aby mi Kornélia vysvetlila, čo robíme. Aby mi vysvetlila všetko. Seba, mňa, celú tú vec medzi nami. Pýtala som sa, či je to láska. Chcela som, aby mi vysvetlila aj tú, ale jej odpovede zneli

zakaždým rovnako:

„Prečo by to malo byť divné? Predsa spolu nechodíme.“

Zlomila mi srdce tým, že neexistovala. Bola, ale nebola moja. Lívia by len pokrútila hlavou: „Pozri sa, čo máš v siedmom dome. Ak je to vzdušné znamenie, rýchlo sa zaľúbiš a rýchlo ťa to prejde.“

Kornélia sa za mnou vrátila bosá. Odľahlo mi, že som stihla pozametat’.

„Zabudla som si ponožky, mohla by si mi nejaké požičať?“ Dala som jej také obyčajné čierne, už sa mi nikdy nevrátia. Ale to je v pohode.

Zložila batoh na zem a sadla si na moju stoličku, ja som sedela na Líviinej. Sfékali sme čaj ako chuligánky a rozprávali sa o typických nezaujímavých veciach, o akých sa rozprávajú dvaja ľudia, čo kedysi spolu niečo mali a potom sa dlho nevideli. Čo škola, ako doma, niekto nový? Videla som na nej, že je unavená, ale vyzerala dobre – ako vždy.

Povedala, že má na nohaviciach prach indigovej farby a smaltu, ktoré sú staršie ako môj rod. Zasmiala som sa. Akurát mi rozprávala, že u nej už žiadny muž dlho nebol, trochu mi to zalichotilo, a potom som sa pre to cítila zle. Viem, že sú veci, v ktorých som prirodzene dobrá, a ktoré mi netreba dlho vysvetľovať. Kornélia už nikoho takého v žiadnom bare nenašla, ale Kornélia sa rýchlo spamätá a nájde vietor, ktorý ju zaveje niekam inam. Začal mi vibrovať mobil, zvedavo som sa za ním načiahla.

„Hanka, neruším ťa?“ volala mi babka, ktorá v noci nemôže spať. Dnes sa mi to nehodilo, lebo dnes som bola s Kornéliou.

„Nie, babka, vy nikdy nerušíte,“ zaklamala som.

„Vieš, volám ti, lebo zajtra idem na tie zuby a neviem, v akom budem stave po takom zákroku.“

„Babka, určite budete v poriadku.“

Kornélia držala svoj hrnček oboma rukami, mala oči ako hladné šteniatko.

„No, ale ja neviem, či budem vedieť rozprávať, a chcela som ti radšej už dnes zablahoželať k narodeninám!“

Kornélia sa zamračila. Mala som babku príliš nahlas, musela to počuť.

„Jéj, to je od vás veľmi milé, že ste si spomenuli. Ďakujem krásne.“

„Jasné, že si ešte pamätám narodeniny mojej jedinej vnučky, no!“

Chvíľu sme boli ticho, len Kornélia ďalej sfkala čaj.

„A aj u teba prší?“

„Áno, babka. Ale bude to len prehánka.“

Aj po sprche voňala Kornélia ako pomaranče a vanilka. Či vôbec použila môj sprcháč? A to tielko... To krátke tielko, ktoré ledva zakrývalo bradavky. Zreteľne som rozpoznávala líniu prs, ktorá sa dvíhala nad pevným bruchom.

„Bude sa ti dobre spať. Ale nebolia ťa kĺby?“

„Nie, nič ma nebolí, babka.“

„Áno. Nebudem žhaviť linky. Kedy prídeš za mnou?“

Kornélia položila na Hummelov koncert prázdny hrnček, dúfala som, že nezanechá krúžok, tie noty mám požičané.

„Asi v nedeľu.“

„Dobre. Donesieš také tie škoricové koláčiky ako minule?“

„Áno, môžem.“

Kornélia si začínala navliekať sklenené prstene. Postupne. Začala ukazovákom na pravej ruke, už sa ani nemusela pozerat’, šlo to automaticky.

„Dobre, dobre. Tak pozdravujem a dobre spi!“

„Dobrá noc, babka.“

Hlboký povzdych, kým našla gombík na vypnutie hovoru.

„Ty máš zajtra narodeniny?“

Pozrela som sa na jej jemnú tvár, na jej oči farby dreva naleštených huslí. Hlboký pohľad hypnotizuje, akoby som mala skočiť do jazera, ale trvá pridlho, kým sa dotknem bahnitého dňa, dochádza mi kyslík... Prikývnem. Zamrzelo ma, že si to nepamätá. Premýšľam nad babkou a nad domovom, a spomeniem si na Kornéliu. Vlastne sa nič nezmenilo.

Natiahla nohu v mojej ponožke aby si pritiahla topánky spod stola.

„Počkaj!“ vyhrknem, ale neviem ako pokračovať. Neviem, ako jej povedať všetky tie veci, ktoré by som chcela.

Mama každý večer doniesla z pivnice pár jabĺk, očistila ich a dávala ich po kúskoch mne a ocovi. Kornélia takto vyťahovala svoje tajomstvá, očistila ich a dávala mi ich po kúskoch. Niekedy boli suché a rozpadávali sa jej v ústach, inokedy boli pevné a svieže a ich šťava jej tiekla po brade. Tešila som sa na ňu. Tešilo ma všetko, čo s ňou súviselo. Napadlo mi, či jej dôverujem. Ale bolo mi to jedno, nepotrebovala som, aby mi to vysvetlila. Potrebovala som, aby zostala. Ešte chvíľu a ešte chvíľu a vlastne až do rána. Nech zostane do rána, nech ma pobozká alebo ma ani nemusí pobozkať, len nech tu je.

Kornélia ma potľapkala po ramene a zohla sa k svojim topánkam. Obula si ich bez toho, aby rozviazala šnúrky.

„Dobre, ponechám ťa osamote.“ Už stála na chodbe, rozdeľoval nás prah dverí. Najvyšší čas niečo povedať, pomyslím si. Niečo zmysluplné a chytré, niečo, čo ju donúti vrátiť sa naspäť.

„Uvažujem, že si ostrihám vlasy.“

Ešte sa poslednýkrát otočí, usmeje sa na mňa, v líci dve jamky, ale oči hlboké a prázdne.

„Určite by ti to pristalo.“

V živote sú veci, ktoré musím akceptovať. Vlastne nezáleží na tom, že som ťa milovala, a ty mňa nie. Kornélia, čo o tebe viem? Zavriem dvere a vrátim sa k majonézovému šalátu, ako keby tu Kornélia nikdy nebola a o tej vôni pomarančovníkov a vanilky sa mi predsa len snívalo.

Miroslava Crkoňová

Tichý odposluch

Piatok ako každý iný, no predsa miestami odlišný. Ráno vstal o 8:11, nie o 6:20 ako zvyčajne, a tak nestihol svoj ranný tréning. Sotva si stihol zaviazať kravatu a pripraviť sendvič, a už tri minúty meškal do práce. O 8:42 sa snažil naštartovať auto, avšak ani to mu osud nedoprial. Kým dorazil na autobusovú zastávku, posledný doobedňajší autobus už vyrazil do mesta, a tak sa musel uspokojiť s predraženou cestou taxíkom, ktorú mu nikto istotne nepreplatí.

Takmer celý deň sa topil v papieroch (a vo vlastnom pote, keďže letné teploty stúpili na neuveriteľných 36 stupňov Celzia v tieni) a v duchu preklíňal všetku administratívnu prácu, ktorú mu kolegovia nosili na stôl, a popritom nedočkavo odpočítaval každú minútu do konca jeho pracovného týždňa. Piatok, deň, ktorého príchod každý v kancelárii pracujúci človek celým svojím bytím netrpezlivo očakáva.

Vyhol sa každej únavnej konverzácii, no napriek tomu sa deň tiahol urputne pomalým tempom. Keď konečne odbila piata hodina, zbalil si všetky svoje veci do tašky, ktorú dostal od otca k promóciám, a takmer viditeľne vypol časť mozgu venujúcej sa práci. Rád oddeľoval svoj osobný život od pracovného ešte na mieste pôsobnosti; a tento piatok nedokázal venovať práci svoju pozornosť o nič dlhšie. Bol vyčerpaný, no v žilách mu plával adrenalín.

Deň však stále nekončí. Ručičky ukazujú sedem minút po deviatej, a on ani netuší, čo sa za uplynulé štyri hodiny stalo. Netuší, ako sa sem dostal, ako slnko zmizlo z obzoru, ani ako ho nohy zaviedli peši tak ďaleko. Svet okolo neho sa točí, šum slov prehlušuje ticho noci, ktoré pomaly upadá na mesto, a myseľ mu letmo otupieva. Vníma svoje okolie, no akoby naň zabúdala. Hľadá dopredu. Počúva. V hlave cíti prázdnotu. Neprestáva pozorovať svoje okolie.

Na barovej stoličke sa opiera nonšalantne pravou nohou, zatiaľ čo prstom prechádza po povrchu pohára s takmer transparentnou medovo-žltou tekutinou. Pôsobí pokojne, no predsa z neho sála rušivá dominantná energia. Tvár má stoicky pevnú, jeho oči pripomínajú čerstvo tavené sklo, avšak pohyby jeho rúk a držanie jeho štíhleho a jemne svalnatého tela dotvárajú dojem, že čo má na mysli, nie je v súlade s jeho zovňajškom a celkovým správaním.

„Naozaj veríte, že narodeniny by sa nemali oslavovať?“ zaduní jeho hrubý tichý hlas, zatiaľ čo si pohár pokladá k perám. Pomaly si z neho odpije, no zo ženy pred ním nespúšťa zrak.

„Aký by to malo zmysel?“ na krátky okamih sa plavovláska zamyslí. „Fyzicky na tejto Zemi trávim možno dlhší čas než vy, ale mohla som zažiť výrazne menej. Možno tu som, no nežijem. A možno to tak bolo predtým.“ Hlboký nádych a jej tvár sa zvráti do výrazu plného absurdity. „Čas je predsa taký abstraktný pojem, to len my ľudia sa ho snažíme merať, neustále ho kvantifikovať, ku každému momentu nášho života pripisovať nejaké číslo. Ale viete, prečo to robíme?“

Trochu sa pomrví na stoličke, napraví si šaty na stehnách, ktoré sa pri tom pohybe posunuli o pár centimetrov nahor, a odhalili tak viac pokožky ako jej bolo príjemné. Zablúdi sa na svoj doteraz nedotknutý pohár s kokteílom, ktorý si zakaždým objednáva, hoci alkohol sa jej odnepamäti hnusil.

„To všetko úsilie len preto, aby sme zostali pri rozume. Ten pocit istoty a bezpečia, ktorý zo všetkého plynie, alibi, na ktoré sa nikto nepýta.“ Jej zatrpknutý úsmev sa snaží zakryť pohárom, ktorý zastaví pár centimetrov od úst. Akoby si až teraz uvedomila, že táto situácia nie je pre alkohol dostačujúca.

Mladík obzerá každú črtu jej tváre hľadajúc ani on sám nevie čo. Možno nič konkrétne. Nesnaží sa skrývať svoju zvedavosť. Táto žena ho udivuje každým jedným slovom, čo jej vychádza z úst. Neprestáva ho ani zďaleka prekvapovať. Nepozná ju, veď ju stretol ani nie pred hodinou, ale má pocit, akoby sa s ňou rozprával už roky. Konverzácia medzi nimi plynie bez zábran a ticho, ktoré nastane zakaždým, keď sa mení téma, nie je trápne ani nepríjemné.

„Spýtajte sa ma na čokoľvek, ale môj vek by vám mal ostať zatajený. Nie preto, lebo si myslím, že stratím na atraktivite, ale zamýšľať sa nad pomítnutosťou našich životov by mi len pokazilo tento zatiaľ príjemný večer s cudzincom, ktorého myšlienky, dovoľm si tvrdiť, by ma mohli aspoň zaujať, ak nie aj pobaviť.“ Tentokrát sa uskŕňa. Vyzerá, že si tento okamih úprimne užíva a celá žiari. Uberá jej to na vek, ktorý sa tak veľmi snaží utajiť z dôvodov, ktoré mu pravdepodobne nikdy nebudú známe, pretože aj myšlienky pomítnutosť musia mať podľa jeho zdravého úsudku svoj pôvod.

„Zaujímalo by ma,“ stotinu sekundy venuje plytkému nádychu, „čo robíte sama v piatkový večer vo večne opustenom bare na úplnom kraji mesta.“

Posmešne pretočí očami a vyhrkne: „Naozaj chcete podhodnocovať tento podnik a tvrdiť, že sem nikto nechodí? Kto sme potom my? Nikto?“ Opäť si prezrie obsah svojho pohára a pokračuje: „Ja môžem byť nikto alebo vy môžete byť nikto, ale nikto nemôžeme byť obaja zároveň.“

Nemyslíte?“

Už dávno stratil motiváciu počítat, koľkokrát ho táto žena zahнала do kúta a ponechala bez slov. Ešte stále sa naňho nepozerala, no v jeho očiach cíti jej ostrý pohľad, čo sa mu prediera cez dušu.

„Asi máte pravdu,“ odvetí nakoniec, keď nedokáže nájsť žiadnu inú rozumnú odpoveď. Nikdy nemal dar slova, a pátrať vo volení správnych slov pod vplyvom alkoholu a letných horúčav nepripadá v úvahu. Hoci pre túto ženu má chuť sa o to aspoň pokúsiť.

„Popravde, nemám v piatkové večery čo robiť. Obzvlášť v také, čo sa mi robiť naozaj nič nechce,“ prstami si zájde do vlasov za uchom a hlboko vydýchne, „a niekedy sa skutočne cítim, že musím vyhovieť našej spoločnosti a jej praktikám, rozumiete. Aj keď narodeniny vôbec neoslavujem, čo vedia všetci moji známi, neznamená to, že napriek mojej lenivej nálade a chronickej únave raz za čas týmto spoločenským zvykom nepodľahnem. Tak som tu a tento výnimočný deň trávim inde ako doma. To samo o sebe by malo stačiť, nemyslíte?“

Po dlhej odmlke a uvažovaní napokon odpovie len strohé: „Asi áno.“

Krátku chvíľu sedia v úplnom tichu prehlušujúcom prázdnotu baru, do ktorého obaja takmer bezdôvodne vstúpili tento osudový piatkový večer. Nehľadia na seba, no predsa sa zdá táto absencia rozhovoru príjemná. Žena si nečujne prechádza prstami pravej ruky po svojom kostnatom ľavom predlaktí, zatiaľ čo na tvári má úsmev, čo jej celkom nesiahá do očí. Vyzerá byť prikovaný k jej tvári, akoby sa oň ani len nepokúšala, no predsa sa nesnaží zakryť, že nie je úprimný.

„Viete, moji priatelia sa topia v problémoch,“ silno si zahryzne do pier po tom, čo ich navlhcí svojim jazykom a pokračuje: „a ja neviem, ako im pomôcť. Skutočne by som chcela, ale nedokážem pomôcť ani sebe. A nedá mi ani moja vlastná sebeckosť, pretože cítim, že všetci sme vo svojom vnútri takí.“

„Chceme pomáhať, pretože máme z toho dobrý pocit. Pomáhame, lebo sa to častokrát od nás očakáva. A taktiež pomáhame vtedy, keď naše vlastné problémy sú už skoro vyriešené, alebo aspoň keď poznáme ich riešenie. To máte na mysli?“ spýta sa muž hneď, ako zbadá na jej tvári bezmocnú zraniteľnosť, ktorá ju privádza do rozpakov. „Nemusíte sa za to trestať, je to ľudské.“

Zodvihne k nemu zrak a opäť si ho bez slova prezrie. Oči jej zatieni neistota a dlho potláčaný smútok a samota: „Ak by som si mala odpustiť každú maličkosť, stratila by som pre seba rešpekt. Takto aspoň cítim, že som.“ Pôsobí pokojne, no unavene, rovnako ako muž pred ňou. Rovnako ako on sám. „Tento večer som sa rozhodla byť úprimná. Nevtipkujem, nesnažím sa vám spríjemniť večer, ani predstierať, že viem šťastný bezstarostný život,“ ostré slová skrýva za jemným úsmevom. Jej oči

sú však prázdne. „Po toľkých rokoch som pochopila množstvo celkom triviálnych vecí, čo mi ani zďaleka neprišli samozrejmé. Snažila som sa držať krok s ostatnými, prispôbiť sa a tváriť, že som rovnaká.“

Muž čaká, kým dopovie myšlienku, no slová z jej úst nevychádzajú. Čaká, no vyzerá, že táto konverzácia zostane otvorená.

„Obaja sme sem dnes zavítali, lebo tento deň je iný ako ostatné v poslednej dobe. Súhlasíte?“ dopije posledné kvapky svojho nápoja a prezrie si prázdne stoly za sebou. Len v rohu miestnosti doslova v mŕtvom uhle jeho periférneho videnia zazrie muža s povolenou kravatou a rozopnutou košeľou. „Prišli ste sem autom?“ Dáma len pokrúti hlavou.

Postaví sa, rukou schmatne svoje sako a tašku, ktorá po rokoch opotrebenia povolí spony, otvorí sa a všetok svoj obsah vyplúje na zem. Pritiahne tak z diaľky pozornosť muža i ženy pri pulte, čo skutočne nechcel. Plánoval nenápadne odísť ako slabý vánok, čo každé ráno bez zvuku vráza do jeho balkónových dverí. Pozerajú sa naňho, no nevnímajú ho. Chvála.

Vytratí sa von a premýšľa nad slovami ženy. Ešte stále vidí jej plavé kučery sčasti zopnuté do vrkoču. Vyzerala celkom mlado, no postojmi bola snáď už jednou nohou v hrobe. Mladík naopak pôsobil entuziasticky, vyzeral byť v jeho najlepších rokoch, možno len o čosi mladší než je on sám. A predsa skôr súcitil so ženou, prechovával k nej určité sympatie, ktorým vôbec nerozumel. Svoje názory vyjadrovala s náruživou precíznosťou, akoby mu hovorila priamo z duše, a jemu nedalo nič iné, len súhlasiť.

Hodinky mu ukazujú jedenásť hodín. Posledný autobus zmeškal pred dvadsiatimi minútami. Neostáva mu nič iné, len si opäť privolať taxík. Ale domov ísť ešte nechce, akoby ani nemal energiu sa tam vrátiť. Únava oťažieva jeho svaly, o každom kroku akoby rozhodli jeho vlastné končatiny.

Sadne si na obrubník vedľajšej cesty neďaleko podniku, v ktorom len pred chvíľou pozoroval konverzáciu náhodných ľudí. Nepoznali sa, rovnako ako on nepoznal ich. Mal však dojem, že malí všetci niečo spoločné. Takýto piatok ešte nezažil. Nič sa poriadne nestalo, no i tak to bol celkom zvláštny deň.

Ešte niekoľko minút tam len nehybne sedí. Vo svojom vnútri podvedome túži vrátiť sa späť a pridať sa do ich rozhovoru alebo si len znovu sadnúť na to isté miesto a tváriť sa, že ani neodišiel. Chce počuť viac. Niečo mu hovorí, že by sa mal vrátiť. Ťahá ho to naspäť, akoby niečo v ňom dúfalo, že sa tak i rozhodne. Napokon však zavolá taxík.

Peter Kucharík

V sobotu večer, v nedeľu ráno

Ľuďom sediacim v útulnom bare Hviezda neprišlo ani trochu čudné, keď z dámskych toaliet vyšiel Marián a sebavedomým krokom vyrazil k baru, kde si sadol na krajnú barovú stoličku. Krátko po ňom vyšla z dverí toaliet Alica, ktorá si sťahovala krátke obtiahnuté šaty nižšie ku kolenám a prstami si prešla po vlasoch, aby ich strapatosť trochu zjemnila. Alica už však k baru nepodišla, ale namierila si to k východovým dverám. Ešte skôr, ako cez ne prešla, sa jemne otočila a venovala Mariánovi letný pohľad. Marián to nevidel, bol jej otočený chrbtom a aktuálne venoval najväčšiu pozornosť cigarete, ktorú si pripaľoval. Oproti ostatným omnoho starším štamgastom, ktorí sedeli za barom, pôsobila jeho prezencia v tomto bare komicky. Vyzeral ako chlapec, ktorého v bare nechala partia, a tak je odkázaný prepit' celý obsah peňaženky, no pravda bola taká, že bol pravidelným zákazníkom a od starších notarikov ho mimo jeho šarmantného mladého vzhľadu oddeľovalo taktiež to, že si vždy v bare k borovičke zohnal okrem piva aj nejakú peknú slečnu na ochutnávku. Jeho ostré črty tváre a aj napriek dlhodobému fajčeniu krásne biele rovné zuby, mu zaručili to, že na to, aby bola ruka v rukáve, ich nepotreboval pozývať na pohárik alebo skúšať lacné frázy. Dievčatá išli po ňom, nie on po nich, no nemal sa na čo sťažovať. Vždy boli od neho mladšie, keďže staršie skúsené ženy potrebujú viac ako pekný úsmev a dobrý prstoklad.

Barmanka Viera, ktorá bola práve takouto staršou ženou, pred neho položila ďalší štamperlík borovičky a vedľa neho čapovanú dvanástku. Marián nebol nikdy veľmi zhovorčivý a jej na znak vďaka venoval len úsmev a s horiacou cigaretou v ruke do seba kopol borovičku a hneď ju zapil pivom. Keďže Hviezda bol jediný bar v ich malomeste, ktorý bol každý deň otvorený do neskorých nočných hodín, ľudia o ňom všeličo navreli. Pre silno veriacich bol tento bar zhmotnením pekla, jamou levovou, domom bolesti a pre niektorých aj verejným domom. Pre Mariána bol tento prerobený pivničný priestor miestom, kde neexistoval čas a priestor, morálne hodnoty či jeho budúcnosť. Chodil sem už niekoľko rokov, odkedy zmaturoval.

Pracoval v zahraničí: týždeň v práci, týždeň doma, týždeň v práci, týždeň doma... Za tú dobu si s Vierou, ktorá pracovala takmer vždy, keď

bol Marián doma, vybudovali celkom peknú dynamiku: on pil, fajčil a preťahoval ženy na záchodoch a ona mu to nemala za zlé. Ved' vo svojej podstate vlastne nerobil nikomu nič zlé. Viera im dokonca nechávala otvorené personálne vécka, aby mal Marián stále kde so slečnami ísť, aj keď by boli dámske aj pánske obsadené. Do baru vchádzal s nádejou a vychádzal nad ránom s Vierou.

Keďže bol víkend, Hviezda bola plnšia ako po iné dni. Marián sa však netváril tak, že by mu to vadilo, a to aj napriek tomu, že si všetci na bar chodili objednávať hneď vedľa neho. Väčšina zákazníkov ho aj poznala, no nezdravila sa mu. Vždy, keď Marián sedel na svojej krajnej barovej stoličke, stal sa tichou súčasťou baru Hviezda. Bol ako cigaretový dym – každý ho v takomto pajzli očakáva, a preto nikto nie je prekvapený, keď ho vidí alebo cíti. Všetko okolo Mariána sa hýbalo, len on bol stály. Najhoršie na tom bolo to, že nikomu to už nepripadalo čudné.

Hviezda mala taktiež jednu veľkú výhodu: dalo sa v nej piť na sekeru. Marián však nikdy žiadny dlh na bare nemal, všetko si vždy platil pri odchode, a to aj keď bol naozaj pod obraz Boží. Odchádzal z baru zásadne ako posledný. Záverečná mu dodávala pocit toho, že tu naozaj svoj čas investoval vhodne. Jeho zvykom bolo taktiež vyplatit' jeden náhodný nevyplatený účet. Vždy len podišiel ku Viere za bar k tomu diabolskému zápisníku, v ktorom mal každý žijúci obyvateľ či obyvateľka malomesta nejaký nevyriešený prípad, zatvoril oči, prelistoval ho a zastal na strane. Tam ledabolo položil prst a číslo, ktoré pod ním mal, vybral z peňaženky a účet vyrovnal, samozrejme, aj s pekným tringeltom pre Vierku. Marián o peniaze nemal núdzu, keďže v zahraničí zarábala dobre a stále býval s rodičmi, preto si mohol dovoliť tento dobročinný akt robiť každý jeden raz, keď tam bol. Vedeli o tom len oni dvaja a vždy, keď sa jej dotýčny šťastlivec opýtal, kto to vyplatil, Viera odpovedala, že Ježiško alebo Santa Claus, podľa toho, v čo veria.

Po ceste domov, práve keď kráčal po moste, ktorý delil hlavnú cestu a jeho ulicu, na ktorej býval celý život, mu prišlo zle. Od ľudí, ktorí pijú často, sa zvyčajne neočakáva, že im aj z alkoholu niekedy môže prísť zle. Najprv sa obsah svojho žalúdka, ktorý bol ešte pred pár hodinami obsahom jeho peňaženky, snažil zadržat' v sebe, a preto si ústa zakrýval rukou. No po chvíli pochopil, že sa tomu musí poddať, a tak podišiel ku zábradliu mosta, dal si ruku z úst preč a držiac sa zábradlia už oboma rukami to dal zo seba von.

Keď bolo dielo dokonané, vybral si z vrecka cigaretu a zapálil si. Podišiel na druhú stranu mosta, kde už pomaly vychádzalo slnko. Marián miloval leto, a to najmä kvôli krátkym nociam. Mohol tak vidieť západ aj východ slnka bez toho, aby spal. Oprel sa ramenami o zábradlie a pofajčieval si pri výhľade na tento krásny zjav. Potom sklopil pohľad dole, kde si všimol, že dnešný účet z Hviezdy už stihol doplávať na druhú

stranu. Ani sám nevedel, či to bolo znechutením z toho, že sa po dlhej dobe dogrcal alebo tým, že toľké prepité peniaze nakoniec skončili v miestnej rieke. Hodil nedofajčenú cigaretu dole a zhodou okolností akurát trafila zafarbenú časť vody, ktorá tiekla smerom k východu slnka.

Príchod domov mal už nacvičený tak, aby nezobudil svojich rodičov; alebo len mal to šťastie, že jeho spálňa alebo – ako stále vravela jeho mama – „detská izba“ bola dostatočne blízko pri vchodových dverách a dostatočne ďaleko od spálne jeho rodičov. Nebol typom človeka, ktorý vedel zaspáť len tak, oblečený vo veciach, ktoré mal na sebe. A tak si zo seba všetko vyzliekol, ako sa na dvadsaťdva ročného muža patrí a ihneď zaspal. Aj by chcel, aby sa mu niečo snívalo, no o tri hodiny ho už budila mama, že idú do kostola. Najprv sa iba pretočil na druhú stranu, no keď ho mama znova upozornila na to, že je už niekoľkú nedeľa po Vstupe Pána na nebesá, a on ešte stále nebol na bohoslužbe, Marián bol nútený súhlasiť.

Do kostola chodili Mariánovi rodičia ako ortodoxní evanjelici, ak takí vôbec existujú, každú nedeľu. Aj keby boli večer predtým na svadbe do piatej rána, do kostola museli prísť, pretože mali pocit, že ak by neprišli, ľudia by to riešili. Sklamany pohľad dostal od mamy Marián ešte predtým, než vyšli autom z domu, pretože keď sa jeho mama so sklopenými očami zhlboka nadýchla, mala pocit, že z Mariánových výparov by sa opila ešte aj ona s otcom.

Keď si spoločne ako rodina sadali do „ich lávky“, všetci sa za nimi otáčali. Marián do kostola často nechodil, a tak vždy, keď prišiel, bol považovaný za celebritu, avšak za takú tú, čo je stále na titulných stránkach bulvárnych časopisov, čo si z nej potom cez leto všetci podpaľujú drevo na letných grilovačkách.

Do kostola chodili aj niektoré jeho „hviezdne úlovky“, a tak Marián vždy len strategicky pozeral do zeme, pretože vedel, že očný kontakt je tu – v kostole v malom meste na východe Slovenska – taký nebezpečný ako odmietnuť si vypiť.

Marián sa nevedel dočkať momentu, kedy bohoslužba začne a on sa bude môcť pozeráť na niečo iné ako na svoje nohy. Organová hudba začala hrať a všetci sa postavili. Marián premýšľal nad tým, ako prežije túto bohoslužbu bez toho, aby nezanechal kúsok včerajšieho večera pod kostolnou lávkou. Z tejto myšlienky ho však vytrhla iná. Pri pozeraní sa na to, kto vyjde zo sakristie, čakal ich zvyčajného zavalitého staršieho pána, ktorý bol farárom už odkedy sa Marián narodil. Keď sa povedalo farár, on si pod týmto pojmom predstavil len tohto pána. No zo sakristie vyšla známa tvár – Mariánov spolužiak Jozef.

Jozef bol vymodleným dieťaťom. Jeho rodičia sa zobrali ešte pred dvadsiatkou, no o dieťa sa snažili viac ako dekádu, kým sa im to konečne podarilo. Narodil sa im krásny blondavý chlapec s kučeravými

vlasmi. Keďže jeho mama Alžbeta pracovala ako predavačka v miestnej pekárni a jeho otec Jozef bol zručným fuškárom, poznali ho v meste všetci a odmalička sa k nemu všetci chovali ako k nejakému proroctvu. Akoby toho nebolo málo, Jožko sa po strednej strojníckej škole rozhodol ísť študovať teológiu, čo len pridávalo na fakte, že bol naozaj vymodleným dieťaťom a je predurčený na vyšší zmysel.

Jozef nebol ani náhodou Mariánovým kamarátom, za tých pár rokov na strednej spolu ledva prehovorili. Najviac asi vtedy, keď ich počas jednej hodiny angličtiny učiteľka dala spolu do dvojice, aby spravili spoločnú prezentáciu o alkoholizme, čo bolo aktuálne ešte väčším paradoxom ako vtedy. Prezentáciu spravil celú Jožko a Marián sa len zviezol, a tak dostal prvú jednotku z angličtiny, len vďaka Jožkovi. Marián však nevedel v tejto chvíli spracovať to, že Jozef, ktorý je v jeho veku, stojí nielen pred ním, ale aj pred oltárom, a to nie kvôli tomu, že by sa ženil. Na jeho prekvapenie Jozefova prítomnosť nevyviedla z miery len jeho, ale celý kostol. Zdalo sa, že Jozefova prvá bohoslužba bola práve táto Mariánova prvá po dlhej dobe.

Marián dával na bohoslužbe pozor ako nikdy predtým. Obdivoval pri speve Jozefov hlboký hlas a jeho zápal pre to, čo robí. Na to, že si pred chvíľou ani nevedel predstaviť, že v luteráku uvidí oblečeného niekoho iného ako pupkatého dôchodcu, si už teraz na Jozefovom mieste nevedel predstaviť nikoho iného. Jeho kázeň o odpustení ostatným, sebe aj Bohu sa ho dotkla ako nič duchovné dovtedy.

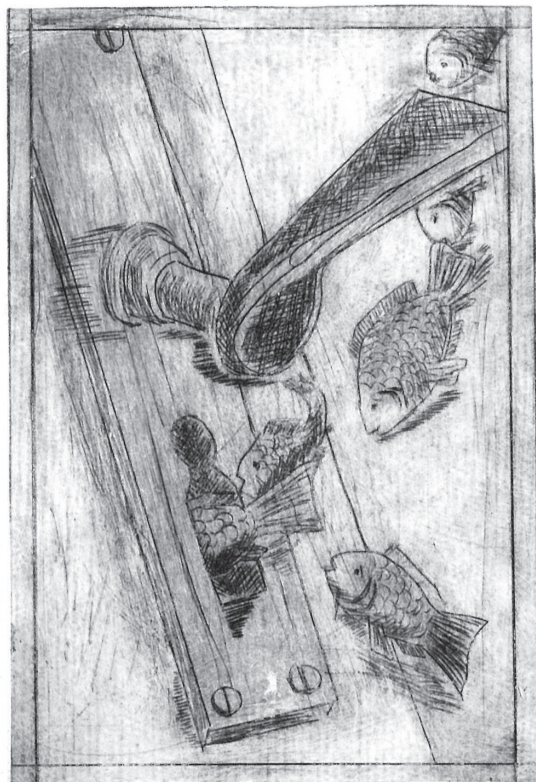
Marián nebol absolútne veriacy človekom, a ani hocičo, čo by mohol Jozef povedať, ho nemohlo prinútiť k tomu, aby veril v Boha. Doteraz si myslel, že viera je len nástrojom cirkvi, ktorá bola podľa jeho názoru prvým biznisom na tejto planéte, čomu vlastne veril aj teraz. Veril však aj v to, že niekto má jednoducho dar povedať veci takým spôsobom, aby ich pochopil hocikto, a aj si z toho niečo odniesol. Marián sa obzeral okolo seba a videl, že niektoré staršie panie nie sú spokojné s týmto novým moderným spôsobom výkladu Božieho slova, no mladšia generácia počúvala, ako keby pred nimi stál influencer.

Po skončení bohoslužby bolo zvykom, že pán farár pri východe z kostola každému členovi cirkevného zboru podal ruku a spoločne si popriali Boží pokoj. Marián sa tohto momentu obával. V hlave mal toho toľko, čo by len znovu nájdenému bývalému spolužiakovi Jozefovi povedal, no všetko mu to znelo ako niečo, čím by sa strápnil. Mariánov otec prešiel okolo Jozefa len tak rýchlo, ako sa dalo. Mariánova mama sa pri ňom zastavila a venovala mu nekrátky monológ o tom, že je na neho veľmi hrdá, čo vyznievalo, akoby sa rozprávala so svojim vlastným synom. Keď konečne dostal Marián šancu na to, aby Jozefovi poďakoval za pekné slová, ktoré v tomto kostole nepočul odkedy sa narodil, Marián zmrzol. Jozef mu s úsmevom podal ruku a poprial mu Boží

pokoj. Mariánovi v tej chvíli došlo, že Jozefovi vlastne vôbec nemusí dlho rozprávať o tom, ako veľmi sa mu jeho kázeň páčila, pretože takéto prázdne slová bude dnes počúvať ešte niekoľkokrát. Marián mu preto len venoval letmý úsmev a kráčal ďalej za svojou mamou.

Po dojedení nedeľného slepačieho vývaru z Mariána opadol zostatkový alkohol, no silné emócie z návštevy kostola v ňom stále zostávali. Dovtedy to bolo stále tak, že jeho mama verila silno v Boha, a on veril v to, že pivo bez borovičky sú vyhodené peniaze. No teraz si už tým taký istý nebol. Nevedel, ako to s ním bude ďalej, no uznal, že viera môže byť aj barmanka, aj duchovná, a že do Hviezdy sa môže nielen chodiť na pivo, ale ich aj sledovať na nebi. A všetko je tak isto v poriadku.

mladá slovenská poviedka 2024

Mladá slovenská poviedka 2024

Výber a zostavenie: Marcel Páleš, Katarína Tholtová, Marek Zákopčan, Radka Hadová
Jazyková korektúra: Radka Hadová, Mária Janotíková
Ilustrácia obálky: Barbora Škutová
Ilustrácie k poviedkam: Jana Kevešová, Marta Kostrošová, Nast'a Oswald Jányová,
Anna Žákovičová, Eva Soukupová
Sadzba a tlač: Tlačiareň Vrábel Dolný Kubín
Vydavateľ: Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne v zriaďovateľskej pôsobnosti
Žilinského samosprávneho kraja
október 2024
náklad 150 ks

ISBN 978-/80-89744-23-7

Poviedky v zborníku sú uvedené v autorskej úprave.

Vydanie zborníka z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

u. fond
na podporu
umenia

ORAVSKÉ
KULTÚRNE
STREDISKO

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

